

SOSIAALIASIAMIEHEN SELVITYS KUNNANHALLITUKSILLE VUODELTA 2019

EURA
EURAJOKI
HONKAJOKI
HUITTINEN
JÄMIJÄRVI
KANKAANPÄÄ
KARVIA

MERIKARVIA
NAKKILA
POMARKKU
PORI
RAUMA
SIIKAINEN
SÄKYLÄ
ULVILA

Sosiaaliasiamies JARI MÄKINEN

1. JOHDANTO	2
1.1. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista	3
2. SOSIAALIASIAMIESTOIMINNAN PERUSTEITA	4
2.1. Sosiaaliasiamiestoiminta	4
2.2. Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaaliasiamiestoiminta 2019	5
2.3. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet	6
2.4. Sosiaalihuollon asiakaslain mukaiset muistutukset	7
3. SOSIAALIASIAMIESTOIMINNAN TILASTOA 2019	10
3.1. Aluksi	10
3.2. Tilastotiedon perusteet	10
3.2.1. Asiakastapaukset lukumäärän mukaan 2019	11
3.2.2. Yhteydenottajat	12
3.2.3. Asiakstapahtuman kohde 2019	14
3.2.4. Yhteydenottotavat	16
3.2.5. Yhteydenoton kieli	16
3.2.6. Yhteydenoton luonne	17
3.2.7. Asiatapahtumien syyt	18
3.2.8. Asiatapahtumien tehtäväalueet	20
3.2.9. Sosiaaliasiamiehen toimenpiteet	26
3.2.10. Julkinen vai yksityinen palvelu	28
4. TEEMAT 2019	30
4.1. Toimeentulotuen tietoja	31
4.2. Lastensuojelu	35
5. KUNTAKOHTAINEN KÄSITTELY	43
Sosiaaliasiamiestoiminta Eura 2019	43
Sosiaaliasiamiestoiminta Eurajoki 2019	47
Sosiaaliasiamiestoiminta Honkajoki 2019	50
Sosiaaliasiamiestoiminta Huittinen 2019	53
Sosiaaliasiamiestoiminta Jämijärvi 2019	57
Sosiaaliasiamiestoiminta Kankaanpää 2019	60
Sosiaaliasiamiestoiminta Karvia 2019	64
Sosiaaliasiamiestoiminta Merikarvia 2019	67
Sosiaaliasiamiestoiminta Nakkila 2019	70
Sosiaaliasiamiestoiminta Pomarkku 2019	74
Sosiaaliasiamiestoiminta Pori 2019	77
Sosiaaliasiamiestoiminta Rauma 2019	86
Sosiaaliasiamiestoiminta Siikainen 2019	92
Sosiaaliasiamiestoiminta Säkyä 2019	95
Sosiaaliasiamiestoiminta Ulvila 2019	99
Lähteitä	102

1. JOHDANTO

Sosiaaliasiamiehen selvitykseen kunnanhallituksille vuodelta 2019 on koottu Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaalipalvelujen tarjoamien sosiaaliasiamiespalvelujen toimialueella kertyneet asiakasasiat tilastoina.

Kuten jo 2018 selvityksessä, myös nyt vuonna on tiedonhankinnassa hyödynnetty aiempaa enemmän THL:n ja Kelan olemassa olevia tilastoaineistoja.

Jokaista kuntaa varten on varattu oma osio selvityksen lopusta, jossa on koottuja tilastoja purettu yksityiskohtaisempaan sanalliseen- ja taulukkomuotoon. Tilastoinnissa on hyödynnetty valtakunnallista tilastointimallia, joka oli käytössä jo vuoden 2010 aikana.

Sote rakenteen näyttäytyminen asiakkaan arkeen ja suurten kehityslinjojen havainnointi tuo haastetta myös sosiaaliasiamiestyöhön.

Satakunnan Sairaanhoitopiiri

Sosiaalipalvelut

22.7.2020

Jari Mäkinen

sosiaaliasiamies

p. 044 7079132

Ravanintie 359

28450 Vanha-Ulvila

1.1. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista

Vuoden 2015 alussa lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista tuli muutoksia, jotka vahvistivat muistutuksen asemaa. Muistutusmenettelyn käytön vahvistamiseksi painotetaan toimintayksikön velvollisuudesta tiedottaa asiakkaille muistutusoikeudesta ja tehdä sen käyttö mahdollisimman helpoksi. Tiedottamisen tarkoituksena on vahvistaa asiakkaiden tietoisuutta oikeudesta muistutuksen tekemiseen ja selkeyttää asiakkaille muistutusmenettelyyn liittyviä käytäntöjä, esimerkiksi kuinka muistutus tehdään, kenelle se toimitetaan, kuinka muistutukseen vastataan, mitkä sen vaikutukset ovat ja kuinka toimintayksikkö hyödyntää muistutuksista saatua palautetta. Tiedotuksen yhteydessä voitaisiin korostaa myös muistutuksen asemaa ensisijaisena keinona reagoida koettuihin epäkohtiin ja kertoa asiakkaille mahdollisuudesta kannella valvontaviranomaisille. (HE 185/2014)

Asiakaslaki eli Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) on tullut voimaan 1.1.2001. Asiakaslain tarkoituksena on edistää asiakaslähtöisyyttä, asiakassuhteen luottamuksellisuutta sekä asiakkaan oikeutta hyvään sosiaalihuoltoon ja kohteluun. Asiakaslaki sisältää sosiaalihuollon asiakkaan osallistumiseen, kohteluun ja oikeusturvaan liittyvät keskeiset oikeudelliset periaatteet ja siinä säädetään asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista, salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta sekä sosiaaliasiamiestoiminnasta.

Asiakaslain mukaan asiakkaan kohtelulla tarkoitetaan sitä tapaa, miten häneen eri asiakastilanteissa suhtaudutaan. Lain tavoitteena on sosiaalihuollon asiakkaan kohtelussa toteuttaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ottamalla huomioon asiakkaan tarpeet, toivomukset ja mielipiteet sen suuntaisina ja sellaisina, kuin asiakas ne itse ilmaisee. Tavoitteena on palveleminen ensisijaisesti asiakkaan esille tuomien lähtökohtien mukaan, eikä auttajan tai organisaation sanelemista tarpeista. Lähtökohtaisesti luotetaan asiakkaan omaan kykyyn kertoa, minkälaisia palveluja hän tarvitsee. Lailla pyritään lisäämään asiakkaan aktiivisuutta ja edistämään sosiaalihuoltoon liittyvää asiakkaan myönteistä kohtelua. Erityistä huomiota on kiinnitettävä paljon hoivaa ja huolenpitoa tarvitsevien vanhusten, kehitysvammaisten ja alaikäisten asemaan ja oikeuksiin. (Sosiaalihuollon asiakkaan asema ja oikeudet 2001, 17)

Asiakaslakia sovelletaan sekä kunnan omaan että yksityiseen sosiaalihuoltoon. Kunnan ostamat yksityiset sosiaalihuollon palvelut ja asiakkaiden itsensä ostamat sopimusperusteiset palvelut kuuluvat myös asiakaslain soveltamisalaan.

2. SOSIAALIASIAMIESTOIMINNAN PERUSTEITA

2.1. Sosiaaliasiamiestoiminta

Sosiaalihuollon asiakaslain 24§:ssä säädetään sosiaaliasiamiestoiminnasta ja sen mukaan jokaisen kunnan on nimettävä sosiaaliasiamies. Sosiaaliasiamies voidaan nimetä kahden tai useamman kunnan yhteiseksi. 1.8.2005 voimaan tulleen kelpoisuuslain mukaan sosiaaliasiamiehellä tulee olla sosiaalityöntekijän kelpoisuus tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja alan tuntemus. Sosiaaliasiamiesjärjestelmän tavoitteena on kiinnittää huomioita sosiaalihuollon laatuun sekä myös asiakkaan kohteluun sosiaalihuollossa.

Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on:

- neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa
- avustaa muistutuksen tekemisessä
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista
- toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kunnassa ja antaa siitä selvitys vuosittain kunnanhallitukselle

Asiakkaiden luottamuksen säilyttämiseksi on tärkeää, että sosiaaliasiamies on puolueeton. Sosiaaliasiamiehen tehtävä on neuvoa-antava, hän ei tee päätöksiä eikä myönnä etuuksia. Keskeisenä tehtävänä on asiakkaan kuuleminen ja eri vaihtoehtojen selvittäminen yhdessä asiakkaan tilanteen ratkaisemiseksi. Jos asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun tai kohteluun, hän voi pyytää sosiaaliasiamiestä toimimaan sovittelijana.

Sosiaalihuollon asiakkaalla on palveluntuottajasta riippumatta oikeus tehdä saamastaan palvelusta tai kohtelusta muistutus sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.

Muistutukseen on vastattava kohtuullisessa ajassa sen tekemisestä. Sosiaaliasiamies ei käsittele muistutuksia, vaan ainoastaan antaa tarvittaessa apua asiakkaille muistutuksen tekemisessä. Muistutuksella ei voi saada muutosta itse päätöksen sisältöön eikä muistutukseen annettuun vastaukseen voi hakea muutosta valittamalla.

2.2. Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaaliasiamiestoiminta 2019

Sosiaaliasiamiestoiminnan järjestämisessä tulisi huomiota kiinnittää toiminnan puolueettomuuteen, riippumattomuuteen sekä asiakkaiden tarpeisiin ja sosiaaliasiamiehen tavoitettavuuteen.

Vuonna 2019 Satakunnan alueella 15 kuntaa (Eura, Eurajoki, Honkajoki, Huittinen, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Pori, Rauma, Siikainen, Säskylä, Ulvila) hankkivat sosiaaliasiamiespalveluja Satakunnan sairaanhoitopiiriltä. Väestöpohja toimialueella on ollut noin 210 000 asukasta.

Satakunnan sairaanhoitopiirissä sosiaaliasiamies sijoittuu Sosiaalipalveluiden toimialueen sisällä Erityisosaamiskeskuksen henkilöstöön.

Sosiaaliasiamiehenä Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaalipalveluissa toimi edelleen sosiaaliasiamies Jari Mäkinen. Vuoden 2016 alussa sosiaaliasiamies muutti pysyvästi Erityisosaamiskeskukseen, Antinkartanoon, osoitteeseen Ravanintie 359, 28450 Vanha-Ulvila. Asiakastapaamiset hoidetaan asiakkaan lähipalveluna, soveltuviissa, erikseen sovittavissa tiloissa.

Sijaistamisesta on sopimus Pikassoksen sosiaaliasiamies Satu Loipon kanssa, vastavuoroisesti.

Sivuvastaanottoja on järjestetty asiakkaiden saavutettavuuden takaamiseksi Huittisissa, Kankaanpäässä ja Raumalla. Tarvittaessa sosiaaliasiamiehellä on ollut mahdollisuus vierailla siinä kunnassa, jossa asiakkaan asian käsittely on sitä vaatinut.

Sosiaaliasiamies Jari Mäkinen on osallistunut Porin Perusturvan yhteistoiminta-alueen tietosuojaryhmään, ja siten osaltaan vaikuttanut alueen asiakkaiden oikeuksien kehittymistä.

.

2.3. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet

Asiakaslaki sisältää mm. säädökset sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihooltoon ja hyvään kohteluun. Asiakasta ei saa syrjiä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata ja hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään on kunnioitettava. Sosiaalihoitoa toteutettaessa asiakkaan toivomukset, mielipide, etu, kieli ja kulttuuritausta on huomioitava. Asiakkaan itsemääräämisoikeutta on kunnioitettava ja hänellä on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Jos asiakas ei ole kykenevä jostain syystä edellä mainittuun, hänen tahtoaan on selvitettävä yhteistyössä laillisen edustajan, omaisen tai muun läheisen henkilön kanssa. Alaikäisen asiakkaan toivomukset ja mielipide on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Ensisijaisesti viranomaisen on huomioitava kaikessa päätöksenteossa asiakkaan etu.

Sosiaalihuollon asiakkaalla on myös oikeus saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista asiassaan. Sosiaalihuollon henkilöstön on selvitettävä asiakkaalle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot ja muut seikat. Selvitys on annettava niin, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Sosiaalihuollon järjestämisen tulee perustua viranomaisen tekemään päätökseen tai yksityisissä sosiaalipalveluissa sosiaalihuollon toteuttajan ja asiakkaan väliseen kirjalliseen sopimukseen. Sosiaalihoitoa toteutettaessa on myös laadittava palvelu- tai hoitosuunnitelma yhteisymmärryksessä asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa, omaisen tai muun läheisen kanssa.

Asiakkaalla tai hänen laillisella edustajalla on oikeus saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta. Asiakkaalla on myös velvollisuus antaa sosiaalihuollon 6 §:ssä tarkoitetulle toimielimelle ne tiedot, joita tarvitaan sosiaalihuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa. Viranomaisen on annettava asiakkaalle tieto siitä, mistä ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan suostumuksesta riippumatta hankkia ja hänelle on annettava tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin ja tarvittaessa antaa lisäselvitystä tai oikaisua. Ennen kuin asiakas antaa sosiaalihuollon järjestäjälle tai toteuttajalle tietoja, hänellä on oikeus saada tietää tietojen käsittelystä; miksi tietoja tarvitaan, mihin niitä käytetään, mihin niitä luovutetaan ja mihin henkilörekisteriin tiedot tallennetaan.

2.4. Sosiaalihuollon asiakaslain mukaiset muistutukset

Sosiaalihuollon asiakaslain vuoden 2015 muutoksessa muistutuksen roolia pyrittiin korostamaan merkittävästi.

Tähän selvitykseen ei otettu tilastoa muistutuksista, koska niiden lukumäärän luotettavuudesta on vaikea saada varmaa tietoa.

Muistutusten käyttö on sosiaaliasiamiehen kokemuksen mukaa edelleen erittäin vähäistä. Yksi syy saattaa olla, että asiakkaat eivät uskalla muistutuksia tehdä.

23 § (12.12.2014/1100)

Muistutus

Sosiaalihuollon laatuun tai siihen liittyvään kohteluunsa tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Jos asiakas ei sairauden, henkisen toimintakyvyn vajavuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi kykene itse tekemään muistutusta tai jos hän on kuollut, muistutuksen voi tehdä hänen laillinen edustajansa, omaisensa tai muu läheisensä. Toimintayksikön on tiedotettava asiakkailleen muistutusoikeudesta riittävällä tavalla sekä järjestettävä muistutuksen tekeminen asiakkaalle mahdollisimman vaivattomaksi. Muistutus tulee tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti. Muistutus voidaan tehdä myös suullisesti erityisestä syystä.

Toimintayksikön tai johtavan viranhaltijan on kirjattava muistutus ja käsiteltävä se asianmukaisesti ja annettava siihen kirjallinen vastaus kohtuullisessa ajassa muistutuksen tekemisestä. Vastaus on perusteltava.

Muistutukseen annettuun vastaukseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muistutuksen tekeminen ei rajoita asiakkaan oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta asiakkaan oikeuteen kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille.

Asiakas voi tehdä muistutuksen ollessaan tyytymätön niin sosiaalihuollon laatuun kuin siihen liittyvään kohteluun. Muistutuksen käytön vahvistamiseksi on säädetty

- toimintayksikön velvollisuudesta tiedottaa asiakkaille muistutusoikeudesta ja
- tehdä sen käyttö mahdollisimman helpoksi.

Tiedottamisen tarkoituksena on vahvistaa asiakkaiden tietoisuutta oikeudesta muistutuksen tekemiseen ja selkeyttää asiakkaille muistutusmenettelyyn liittyviä käytäntöjä, esimerkiksi

- kuinka muistutus tehdään,
- kenelle se toimitetaan,
- kuinka muistutukseen vastataan,
- mitkä sen vaikutukset ovat ja
- kuinka toimintayksikkö hyödyntää muistutuksista saatua palautetta.

Tiedotuksen yhteydessä voitaisiin korostaa myös muistutuksen asemaa ensisijaisena keinona reagoida koettuihin epäkohtiin ja kertoa asiakkaille mahdollisuudesta kannella valvontaviranomaisille. Muistutuksen vaivattomuutta voitaisiin edistää esimerkiksi pitämällä toimintayksikössä ja sen internet-sivuilla saatavilla muistutuksen tekemistä varten selkeitä yhteystietoja ja ohjeita tai muistutuksen tekemiseen tarkoitettuja erillisiä lomakkeita. Tiedottamisessa olisi otettava huomioon eri tavoin puhe-, kommunikaatio- tai aistiongelmaiset asiakkaat. (HE 185/2014, s23)

Muistutuksen tekemisessä pääsääntönä voidaan pitää kirjallista muotoa. Kuitenkin joissakin tapauksissa suullinen muistutus on myös tarkoituksen mukainen, kun otetaan huomioon pyrkimys muistutuksenteon vaivattomuuteen; esimerkiksi hyvin iäkkäiden asiakkaiden asiassa.

Edelleen sosiaaliamiehen tehtävänä on auttaa asiakasta muistutuksen teossa ja muutoinkin auttaa asiakaslain soveltamisessa.

Muistutuksen käsittely

Sosiaalihuollon toimintayksikössä pitää kirjata ja käsitellä asianmukaisesti jokainen sille tehty muistutus. Tilanteessa, jossa muistutus on tehty johtavalle viranhaltijalle, vastuu käsittelystä on hänellä.

Muistutukseen tulee vastata aina kirjallisesti. Vastauksen antaminen kirjallisena tukee toimintayksiköiden omaa käsittelymenettelyä, ja kirjallinen vastaus toimii oikeusturvana myös toimintayksikölle itselleen.

Muistutukseen on annettava vastaus kohtuullisessa ajassa. Valvira on ohjauksessaan todennut kohtuullisena aikana pidettävän 1—4 viikkoa. Myös eduskunnan oikeusasiamiehen mukaan kohtuullinen aika on pääsääntöisesti noin kuukauden tai 1—2 kuukautta asian ollessa erittäin ongelmallinen ja vaatiessa selvitystyötä. Kohtuullisuutta tulisi tämän ohella arvioida suhteessa hallintolain 23 §:n sääntelyyn asian viivytyksettömästä käsittelystä.

Muistutuksen vastaus on perusteltava. Tämä vahvistaa muistutusten asianmukaista käsittelyä, asiakkaan oikeusturvaa ja muistutusten hyödyntämistä toiminnan kehittämisessä. Eriytynyt merkitys asian perustelemisella on tilanteessa, jossa asiakkaan ja toimintayksikön näkemykset eroavat toisistaan. Selkeät perustelut auttavat asiakasta harkitsemaan asiasta edelleen kantelemista. Lisäksi ne toimivat dokumentointina asian jatkokäsittelyssä. Valtioneuvoston apulaisoikeuskansleri on ratkaisussaan ottanut kantaa ratkaisun vähimmäissisältöön (19.9.2008 (40/07)). Apulaisoikeuskanslerin ratkaisun mukaan asian tutkimatta jättäminenkin on viranomaispäätös, joka on riittävässä määrin perusteltava. Vaikka muistutukseen annettava vastaus ei ole valituksenalainen viranomaispäätös, tulisi myös toimintayksikön aiheettomina pitämiin muistutuksiin annettavat vastaukset perustella asiakkaalle riittävällä tavalla. (HE 185/2014)

Muistutuksen ja kantelun suhde

Kaikkea korjaavaa toimintaa ei voi jättää yksinomaan toimijoiden oman käsittelyn varaan, vaan kuntalaisella on oltava mahdollisuus asian saattamiseen ulkopuolisen riippumattoman tahon käsittelyyn. Asiakas voi tehdä kantelun samoilla edellytyksillä kuin muistutuksen. Muistutus on tarkoitettu kuitenkin ensisijaiseksi keinoksi epäkohdista ilmoittamiseksi ja niiden korjaamiseksi.

Kuntalaisen kantelu-oikeus on suunnattu aluehallintovirastoon ja Valviraan. Ensisijaisesti kantelut tulisi tehdä alueella valvonnasta vastaavalle aluehallintovirastolle. Valviralle valvonta kuuluu erikseen säädetyissä tapauksissa,

muun muassa laajoissa ja periaatteellisissa kysymyksissä, sekä silloin kun aluehallintovirasto on asiassa esteellinen.

Asiakkaalla on myös oikeus kannella laillisuusvalvontaviranomaisille, eduskunnan oikeusasiamiehelle ja valtioneuvoston oikeuskanslerille. Oikeusasiamiehellä ja oikeuskanslerilla on oikeus siirtää kantelun käsittely toimivaltaiselle viranomaiselle, jos se on perusteltua asian laadun johdosta. Oikeusasiamies ja oikeuskansleri voivat siirtää tehdyn kantelun myös muistutuksena käsiteltäväksi.

Valvontaviranomaisilla on mahdollisuus siirtää kantelu viranhaltijalle tai toimintayksikköön ensin muistutuksena käsiteltäväksi, jos asiassa ei olisi tehty muistutusta. Uusi käytäntö lisää valvontaviranomaisten harkintavaltaa muistutusten käsittelyyn ottamisessa ja mahdollistaa asian ensivaiheenselvittämisen siihen tilanteessa paremmin kykenevässä toimintayksikössä. Asian siirtäminen muistutusmenettelyssä käsiteltäväksi ei saa vaarantaa asiakkaan oikeusturvaa. (HE 185/2014)

3. SOSIAALIASIAMIESTOIMINNAN TILASTOA 2019

3.1. Aluksi

Vuoden tapahtumia käsitellään tilastotietoja sosiaaliasiamiehelle tulleista yhteydenotoista yleisellä tasolla. Tilastot ja taulukot esitetään koko aineiston laajuudessa sillä toimialueen pienissä kunnissa yhteydenottoja on niin vähän, että määrän perusteella on mahdotonta tehdä päätelmiä rakenteellista ongelmista tai epäkohdista. Selvityksen lopussa esitetyssä kuntakohtaisessa erittelyssä tapahtumia käsitellään, mutta kuitenkin pyritään siihen, että asiakkuus itsessään ei paljastu. Toki pienessä kunnassa se saattaa silti olla mahdollista. Yhteydenottajista vain harvat ovat halunneet yhteydenottonsa sosiaaliasiamieheen tulevan edes sosiaalitoimen tietoon.

3.2. Tilastotiedon perusteet

Sosiaaliasiamiehen tilastointi jatkui 2019 samalla tilastointiluokituksella, jota on käytetty vuodesta 2010 alkaen. Samankaltaista luokittelua käytetään soveltuvin osin myös muiden sosiaaliasiamiesten tilastonkeruussa. Näin on pyritty pitämään tietojenkeruu yhteismitallisena kehitetyn tilastointimallin ohjeiden mukaisesti. Jatkossa on mahdollista saada vertailukelpoista tietoa eri alueiden ja vuosien välillä.

Omalta osaltaan samoina pysyneet luokat ja kysymykset aiheuttavat ja muodostavat tiettyä jäykkyyttä koottaessa selvitystä sosiaaliasiamiestoiminnasta. Kuitenkin muutokset ajan kuluessa on kuitenkin jossakin määrin tarpeellista tuoda esiin, ja niinpä samoja teemoja ja käsitellään vuosittain.

Asiakkaiden yhteydenotot tilastoidaan asiatapahtumina. Asiatapahtuma voi olla yksi yhteydenotto, jossa asiakas saa puhelimesta yhdellä soitolla saman tien vastauksen esittämiinsä kysymyksiin. Tapahtuma voi sisältää myös useita yhteydenottoja useilta eri tahoiltakin. Tapahtuma on "auki" niin kauan kuin asia on kesken ja sitä käsitellään. Asiatapahtuma "suljetaan", kun hänen asiassaan on saatettu toimenpiteet loppuun.

Sama asiakas voi myöhemmin ottaa yhteyttä samasta tai eri asiasta. Jos asiakas esittää asiassa jotain uutta selvitettävää asiaa tai kokonaan uuden ongelman, tulee siitä uusi asiatapahtuma. Jos yhteydenottaja tiedustelee tai valittaa samalla kertaa kahdesta sosiaalihuollon tai terveydenhuollon eri toimialueesta, käsitellään ne kahtena eri asiatapahtumana.

Asiatapahtumina ei kirjata yhteydenottoja, joiden perusteella asiamies ei tee mitään erityisiä toimenpiteitä (asiakas varaa aikaa, lähettää kiitoskirjeen hyvistä neuvoista). Asiatapahtumina ei kirjata myöskään sähköpostiviestejä, joiden johdosta asiamiehen ei oleteta ryhtyvän toimenpiteisiin, häntä on vain tiedotettu asiasta. Myöskään puheluita, joissa pelkästään ohjataan soittamaan suoraan jollekin toiselle taholle, ei kirjata tilastoon. Tilastoitavat luokat on johdettu asiamiehen tosiasiallisen toiminnan näkökulmasta.

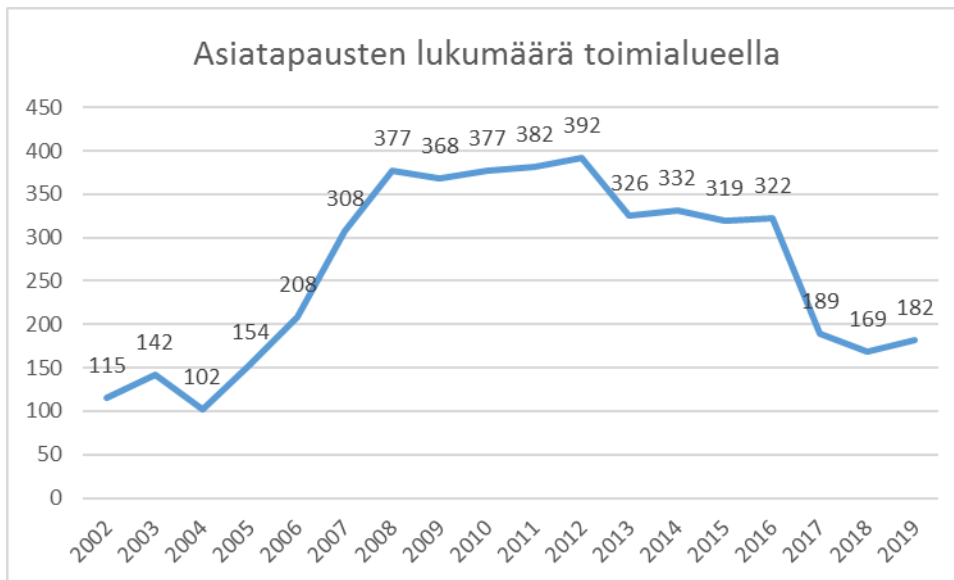
3.2.1. Asiakastapaukset lukumäärän mukaan 2019

Vuoden 2019 aikana Satakunnan Sairaanhoidopiirin sosiaaliasiamiehen toiminnassa kertyi yhteensä **187** asiakasasiaa, joista oman toimialueen kuntiin kirjautui **182** ja toimialueen ulkopuolisia tai muuten määrittelemättömiä tai tuntemattomaksi jääneitä kuntia käsitteli **viisi** asiakokonaisuutta. Yhteydenottoja, puheluita asiaa kohden on yleensä 1-5, muutamissa tapauksissa enemmän.

(Asiat toimialueella 2003:**115**, 2004:**142**, 2005:**102**, 2006: **154**, 2007: **208**, 2008: **380**, 2009: **377**, 2010: **368**, 2011: **382**, 2012: **392**, 2013; **326**, 2014, **332**, 2015, **334**, 2016; 322, 2017; 189, 2018; 169).

Merkittävänä rakenteellisena muutoksena aiempiin vuosiin on perustoimeentulotuen poistuminen sosiaaliasiamiehen tilastoinnista. Kelan järjestämänä palveluna perustoimeentulotuki ei kuulu niihin palveluluihin, joihin sosiaaliasiamiehen toimialue kuuluu. Asiakkaat toki ovat edelleen ottaneet perustoimeentulotuen asioissa yhteyttä sosiaaliasiamieheen ja asiakasta on tarpeen mukaan asiassa opastettu. Näitä yhteydenottoja ei kuitenkaan ole tilastoitu. Siinä tapauksessa, että kyseessä on ollut tarveharkintaisen – täydentävän tai ehkäisevän - toimeentulotuen käyttöön liittyvä kysymys, on asia tilastoitu toimeentulotuen kohtaan. Tästä perustoimeentulotuen poistumisesta seuraa selkeä tilastollinen asiakasasioiden vähentyminen.

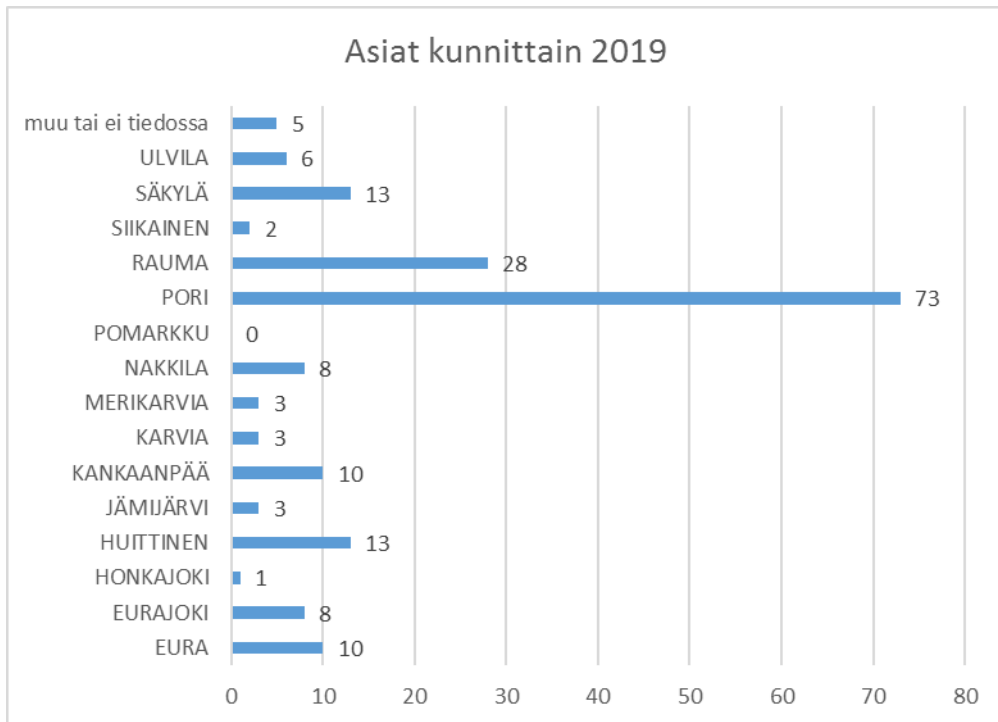
Esitettyssä taulukossa entisen Satakunnan erityshuoltopiirin ja nykyisen Satakunnan Sairaanhoidopiirin sosiaaliasiamiehen käsittelemiä asiakasasiota.

Edelleen yhteydenottoja tulee myös alueen ulkopuolisista kunnasta, toisaalta asia saattaa olla sellainen, että asiakkaan kotikunta ei tule esille.

Tarkasteluvuonna toimialueen ulkopuolisiin asiakastapauksiin sisältyi viisi asiaa, joista asiakas ei katsonut tarpeelliseksi kertoa järjestämisvastuullista kuntaa.

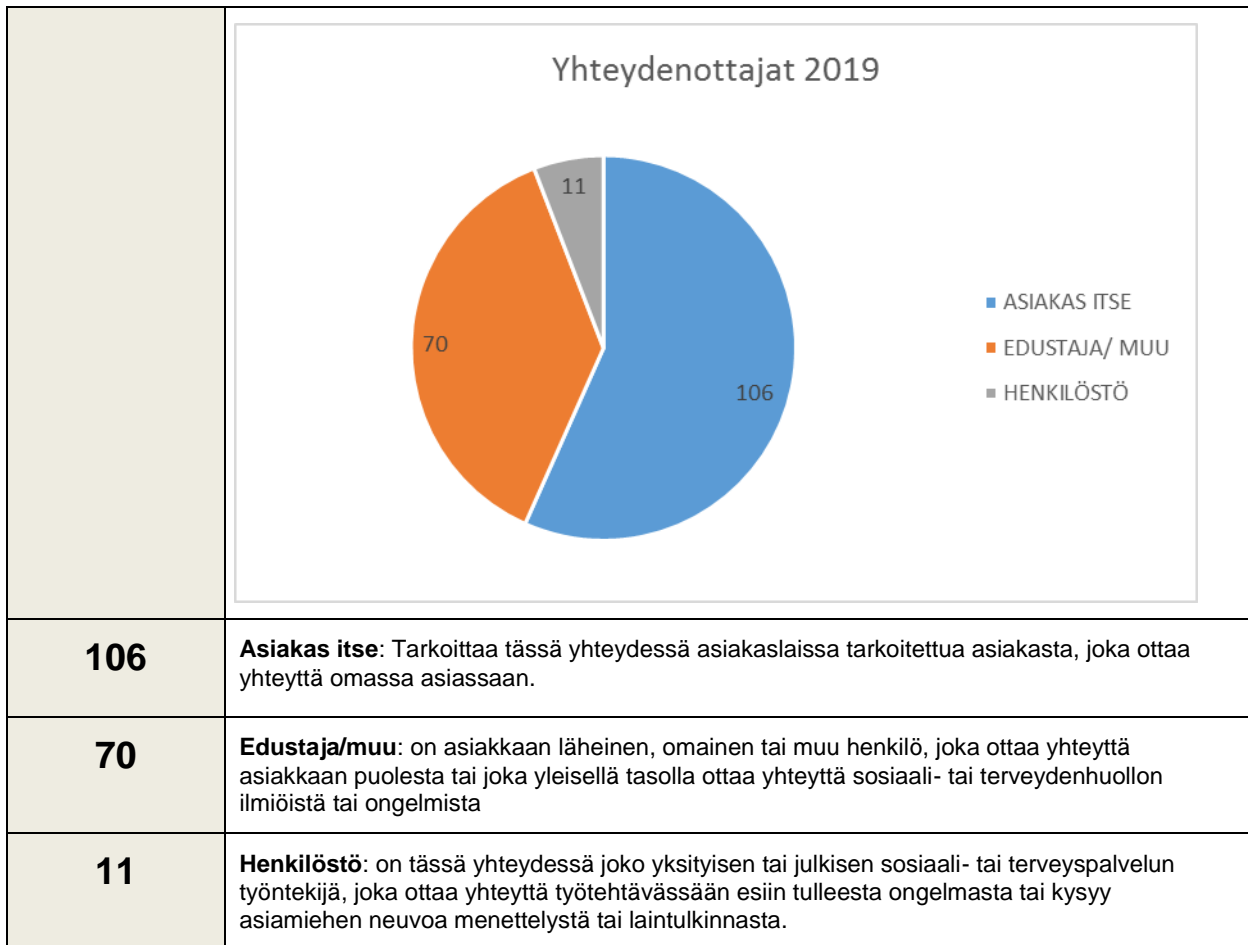
Tavanomaista toimialueen kuntakohtaiselle asialukumäärälle on ollut jo vuosia se, että suurimmat kaupungit ovat luonnollisesti runsaimmin edustettuna, kun taas pienistä kunnista kertyy vain satunaisia yhteydenottoja vuoden aikana.

Monessa kunnassa tapahtumien lukumäärät ovat niin pieniä, että vain satunnaiset tapahtumat näyttäytyvät

3.2.2. Yhteydenottajat

Sosiaaliamies tilastoi myös sitä, kuka asiakkaan asiassa ensisijaisesti yhteyttä ottaa; asiakas itse, hänen edustajansa, vai henkilöstön edustaja?

Asiakas ottaa pääsääntöisesti itse yhteyttä omassa asiassa

Sillä, onko yhteydenottaja asiakas vai asiakkaan edustaja tai muu on merkitystä siihen, kuinka asiamies voi lähteä selvittämään asiakkaan asiaa. Jos yhteydenottajalla ei ole valtakirjaa varsinaiselta asiakkaalta voi asiamies keskustella vain yleisellä tasolla tai antaa yleisellä tasolla neuvoja yhteydenottajalle. Yhteydenottajan luokittelu selventää näin ollen toimenpiteitä.

Henkilöstön aloitteesta tuleva yhteydenotto on edelleen harvinainen.

3.2.3. Asiakastapahtuman kohde 2019

Sosiaali- ja terveydenhuollossa asiakkaana on useimmiten vain yksi henkilö mutta esim. perheneuvolassa, lastensuojelussa, toimeentulotuessa ja kotipalvelussa kohteena voi olla useampia henkilöitä tai koko perhe. Asiakastapahtuman kohteeksi valitaan yksi alla olevista luokista, se ketä asiakastapahtuma pääasiassa koskee.

	Asiakastapahtuman kohteet
	<p>A pie chart titled 'Asiakastapahtuman kohteet' showing the distribution of service recipients. The chart is divided into five segments: MIES (47), NAINEN (57), ALAIKÄINEN (29), PERHE (32), and EI TIETOA / muu (21). A legend on the right identifies the colors: blue for MIES, orange for NAINEN, grey for ALAIKÄINEN, yellow for PERHE, and dark blue for EI TIETOA / muu.</p>
mies 47	Valitaan, kun asiakastapahtuma (palvelu, päätös, hoito, kysymys jne.) koskee miestä tai vain perheen isän kokemaa kohtelua koko perheen palvelutilanteessa
nainen 57	Valitaan, kun asiakastapahtuma (palvelu, päätös, hoito, kysymys jne.) koskee naista tai vain perheen äidin kokemaa kohtelua koko perheen palvelutilanteessa.
alaikäinen 29	Valitaan, kun asiakastapahtuma koskee pääasiassa alaikäisen/alaikäisten palvelua tai asiaa (esim. päivähoitossa, lastensuojelussa)
perhe 32	Valitaan, kun kyseessä pääasiassa koko perheen saama palvelu, toimenpide, päätös, etuus tai yleinen asia. Tällaisia ovat mm. perheen saama toimeentulotuki, koko perheen palautekeskustelu perheneuvolassa tai lapsiperheiden kotipalvelu
ei tietoa / muu 21	Valitaan, kun ei tiedetä ketä asia koskee

Kohdejaottelun tekeminen on sosiaaliasiamiestyössä usein hankalaa. Vain harvoissa yhteydenotoissa on selkeästi vain yksi vaihtoehto, johon yhteydenoton voisi tilastoida. Perheiden osuus asiakastapausten kohteena lisääntyi edellisestä vuodesta. Edelleen tulkinnanvaraakin on. Lastensuojeluasiassa keskiössä on tietenkin lapsi, mutta usein

vanhempi itse kokee saaneensa sosiaalitoimelta puutteellista, huonoa tai väärää palvelua. Tilanne kuitenkin koskettaa koko perhettä ja saattaa olla niin, että todennäköisesti tilanne tilastoitaisiin perheen palvelun kohdalle.

Jako esim. toimeentulotukea koskevien yhteydenottojen kohdalla on käytännössä hankala tilastoida; kuuluuko tässä asiakastapahtuman kohteeksi koko perhe vai ainoastaan kysymyksen esittävä henkilö? Asiaa on pyritty tulkitsemaan siten, että milloin kysymys selvästi on perheestä kokonaisuutena toimeentulotuki tms. asiassa, on kohteeksi merkitty perhe. Kuitenkin selvästi suurin osa kohteista on merkitty miesten tai naisten luokkaan.

3.2.4. Yhteydenottotavat

Yhteydenotto sosiaaliasiamieheen tapahtuu edelleen lähtökohtaisesti puhelimitse. Kirjallisesti (kirje/sähköposti) sosiaaliasiamieheen otetaan yhteyttä tyypillisesti vasta puhelinkeskustelun jälkeen. Sähköpostilla esitettyjä kysymyksiä kertyy vuosittain aiempaa enemmän. Sähköpostin käytettävyyttä rajaa merkittävästi se, että asiakkaan asiasta yksityiskohtaista tietoa ei voi sähköpostilla lähettää, vaikka asiakas niin omalta puoleltaan tekeekin. Näin keskustelu ja neuvonta jäävät yleensä hyvin yleiselle tasolle – Pääsääntönä on, että sosiaaliasiamies pyrkii soittamaan sähköpostin lähettäneelle asiakkaalle ja selvittämään asiaa siten henkilökohtaisesti.

Joihinkin kokonaisuuksiin tapaamisia järjestyi tapaamisia, joihinkin useampia, samasta asiasta kuitenkin vain yksi merkintä tilastoon. Tapaamisiin asiakas varaa etukäteen ajan puhelimitse, vaikka periaatteessa asiakkaan olisi mahdollista päästä tapaamaan sosiaaliasiamiestä toimistolleen myös ilman ajanvarausta. Laajan toimialueen vuoksi sosiaaliasiamiehen tavoittaa varmimmin juuri puhelimitse.

Sosiaaliasiamiehen on ollut mahdollista tehdä myös kotikäyntejä, mikäli asiakkaan asiassa se on katsottu perustelluksi.

3.2.5. Yhteydenoton kieli

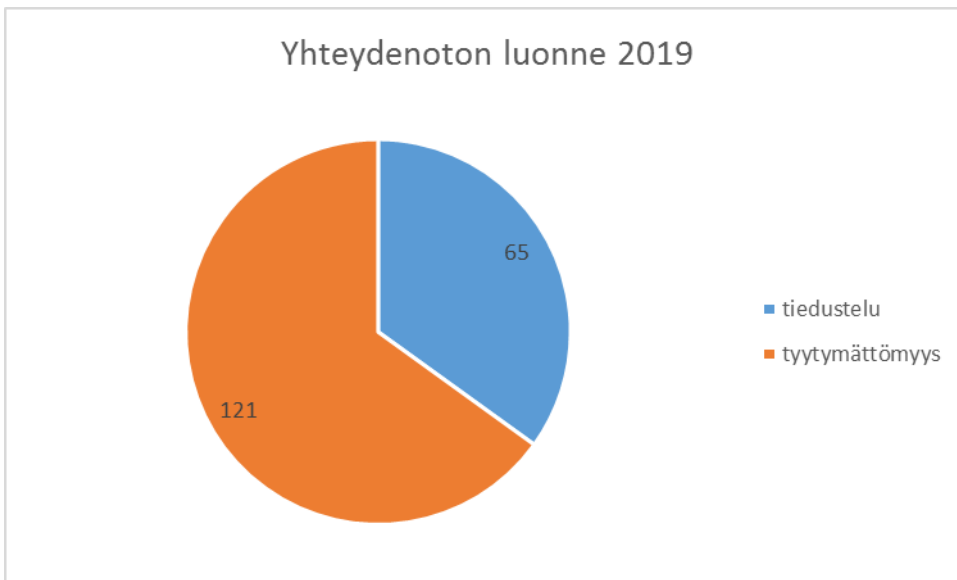
Satakunnassa yhteydenotot sosiaaliasiamiehelle ovat olleet tähän mennessä lähes pelkästään suomenkielisiä. Yhteisen käytännön mukaan Satakunnan sairaanhoitopiirin sosiaaliasiamies tilastoi myös yhteydenoton kieltä. Asiakkaana on ollut muutamia maahanmuuttajia, joiden äidinkieli ei ole ollut suomi, mutta asiointi on kuitenkin pystytty hoitamaan suomeksi.

Yhden vuoden 2019 asiakasasian yhteydessä on käyty keskustelua englanniksi.

3.2.6. Yhteydenoton luonne

Sosiaaliasiamiehelle tulleiden yhteydenottojen perusteella tyytymättömyyden suhteellinen osuus on huomattavasti suurempi, kuin neutraalin tiedustelun.

Tiedustelujen ja yleisten pohdintojen suhteellinen osuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

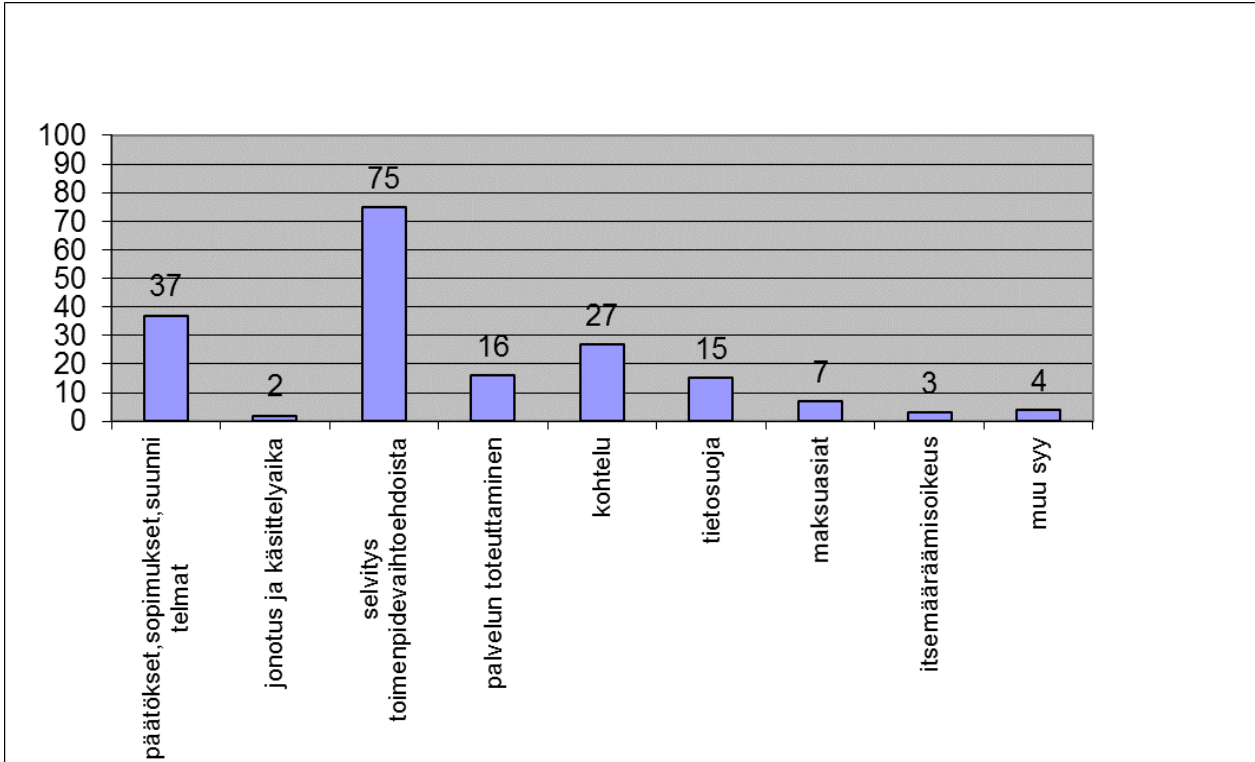
Tiedustelua on neutraalisti tilanteeseen suhtautuvan asiakkaan yhteydenotto. Useasti kuitenkin yhteydenoton taustalla on jossakin määrin epäoikeudenmukaiseksi koettu päätös tai palvelu, jota asiakas lähtee sosiaaliasiamiehen kautta selvittämään.

Monesti valintaa neutraalin tiedustelun ja tyytymättömän yhteydenoton välillä on vaikea tehdä. Sosiaaliasiamiehelle tulevat asiat sisältävät painotuksia molemmista näkökulmista.

Yhteydenoton luonteen arvioiminen on aina jossakin määrin tulkinnallista ja voi myös muuttua kesken keskustelun. Lähtökohtaisesti tyytymättömyydeksi kirjataan asiakkaan selvästi esittämä kritiikki sosiaalipalvelun järjestämistä kohtaan.

3.2.7. Asiatapahtumien syyt

Yhteydenottoon johtaneet syyt ovat pääsääntöisesti jakautuneet vuonna 2019 luokkiin: ”Selvitys toimenpidevaihtoehdoista2 ja ”päätökset ja suunnitelmat”.

Selvitys toimenpidevaihtoehdoista on tarkasteluvuonna ja se osaltaan selittää sitä, että neutraalit yhteydenotot ovat olleen suhteellisessa kasvussa.

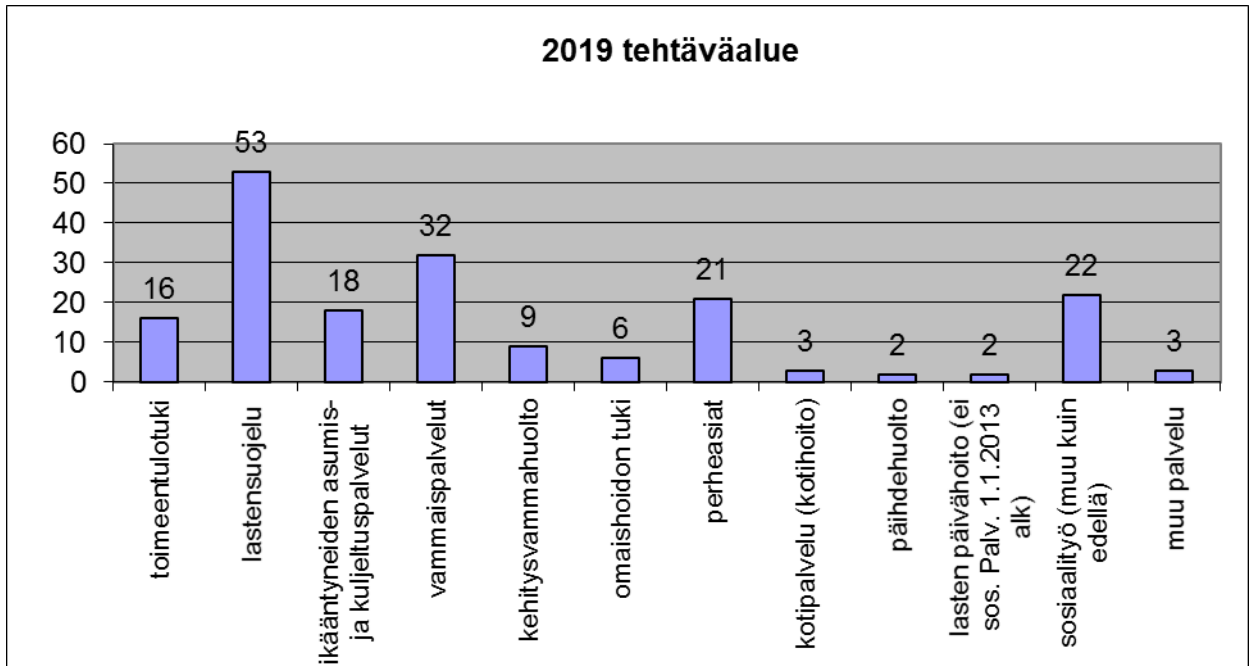
Sosiaaliamies voi olla asiakkaan ensimmäinen yhteydenoton kohde alkaessaan hoitaa asiaansa. Edelleen tavanomaista on, että asiakas ei tavoita sitä viranhaltijaa, jolle asian tiedottaminen ja päättäminen kuuluisi. Siis ei löydä yhteystietoja tai vaikka yhteystiedot löytyisivätkin, puhelimitse saattaa olla kohtuuttoman hankalaa tavoittaa asiasta tietävää viranhaltijaa – tällöin asiakkaan kanssa pyritään löytämään kunnan sosiaalipalveluista se taho, joka parhaiten osaisi hänen tilanteeseensa vastata

Jonotus / käsittelyaika luokkaan kuuluvat yhteydenotot ovat pääsääntöisesti edelleen niitä, joissa lain määräämää enimmäiskäsittelyaika ei kuitenkaan vielä ole ylitetty, jos sellainen on säädetty. Asiakkaalla vain on sellainen tulkinta, että hänen asiansa kestää kohtuuttoman kauan. Tai aiemmin asia on hoitunut nopeammin. Sosiaaliamiehelle ei määräaikojen toteutumattomuus näyttäydä merkittävästi asiakasyhteydenotoissa.

75	selvitys toimenpidevaihto-ehdoista	Tähän kuuluvat tilanteet, joissa sosiaalihuollon henkilöstö ei ole selvittänyt asiakkaalle hänen oikeuksiansa tai velvollisuuksiansa tai erilaisia vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia tai muita seikkoja, joilla on merkitystä hänen asiassaan.
37	päätökset/sopimukset	Valitaan kun asiakas ottaa yhteyttä jo tehdystä päätöksestä tai sopimuksesta. Tähän kuuluvat myös lautakunnan, valtuuston ja johtavien viranhaltijoiden linjapäätökset, jotka eivät ole asiakaskohtaisia
27	kohtelu	Valitaan kun kyseessä asiakkaan vuorovaikutustilanteessa kokemat ongelmat, kuten työntekijän epäasiallinen käytös, työkeys tai asiattomat kysymykset, syrjintä, ihmisarvon loukkaaminen tai vakaumuksen loukkaamine
16	palvelun toteuttaminen	Valitaan kun kyse hallintoasian vireille tulosta, asian käsittelytavasta (käsittelyaika erikseen), asiakkaan kuulemisesta, päätöstä ei tehdä ollenkaan (asiakkaalle ilmoitettu suullisesti, ettei hän saa etuutta), tiedoksisaanti on puutteellinen, väärä ohjaus, viranomaisten väliset ongelmat, asiakkaalle ei tehdä suunnitelmaa tai suunnitelman sisältöön ollaan tyytymättömiä, asiakkaalle ei tehdä palveluntarpeen
15	tietosuoja	Valitaan kun kyseessä oikeus henkilötietolain mukaiseen henkilörekisteritietojen tarkastamiseen, oikeus saada kopioita asiakirjoista, oikeus saada tietojansa ymmärrettävässä muodossa, virheellisten tietojen muuttaminen, poistaminen tai tietojen täydentäminen, oikeus julkisuuslain mukaiseen asianosaisen tietojen saantiin, informointi tietojen käsittelystä ja tietojen luovuttaminen. Käyttö- ja luovutuslokiin liittyvät asiat ja kysymykset asiakastietojen laitimisesta, henkilörekisteritietojen säilyttämisestä ja suojaamisesta. (HetiL, JulkL, SHAL, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä). Valitaan kun yhteydenottaja epäilee, että salassapitoa, hyväksikäyttökieltoa tai vaihtolovelvollisuutta on rikottu
7	maksuasiat	Tähän luokkaan kuuluvat julkisen sosiaalihuollon asiakasmaksulain mukaiset asiakasmaksut, etuuksien perintä hoidon korvaukseksi, palvelusetelien omavastuuosuudet ja kysymykset maksukatosta (AsiakasmaksuL). Myös yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvat maksut kuuluvat tähän luokkaan
4	muu syy	Tähän kuuluvat kaikki muut kysymykset tai tyytymättömyyden ilmaukset, jotka eivät sovi edellisiin luokkiin. Aiemmasta tehtäväluejaottelusta selviää se, onko kyse sosiaalihuoltoa koskevasta asiasta vai jostain sosiaaliamiehen tehtävälueen ulkopuolisesta asiasta
3	itseääräämisoikeus	Tähän kuuluvat asiakkaan mielipiteen huomioiminen, mahdollisuus osallistua palvelujensa suunnitteluun, asiakkaan kuuleminen ennen päätöstä, tahdosta riippumaton hoito, pakotteet ja rajoitteet sekä itseääräämisoikeus erityistilanteissa (läheisen tai laillisen edustajan kuuleminen ja suostumus, kun asiakas ei itse kykene päättämään asioistaan) ja alaikäisen etu Myös muihin erityislakeihin, kuten päihdelakiin, lastensuojelulakiin ja kehitysvammalakiin liittyvät itseääräämisoikeuden rajoittamiseen liittyvät asiakastapaukset kuuluvat tähän
2	jonotus- ja käsittelyaika	Valitaan kun kyse aikaperusteisesta asiatapahtumasta: asiakkaan asia koskee hakemuksen käsittelyaika, jonoja, palveluntarpeen arvioinnin viivästymistä, työntekijän vastaanotolle tai puheille pääsyä tai laitokseen pääsyn kestoa

4.2.8. Asiatapahtumien tehtäväalueet

Lastensuojelu 53 (2014; 49, 2015; 62, 2016; 49, 2017;42, 2018, 43) muodostui yleisimmäksi Satakunnan yhteydenoton tehtäväalueeksi. Toimiala herättää varsinkin lasten vanhemmissa ja läheisissä helposti mielipiteitä, tunteita ja tarvetta etsiä vastauksia – usein lastensuojelun asiat edellyttävät monia puheluita ja selvittelyjä. Viimeistään nyt, kun ennen suurin toimialue, toimeentulotuki on poistunut lähes täysin sosiaaliamiehen tehtäväkentästä.

Vammaispalvelun kysymykset nousivat, 32 tapauksen perusteella toiseksi yleisimmäksi yhteydenoton alueeksi ja sisälsivät pientä kasvua. Vammaispalvelun lisäksi myös kehitysvammahuolto on saanut enemmän yhteydenottoja kuin aiempina vuosina – nyt 9. Yhteensä vammaispalvelun ja kehitysvammahuollon asiakasasioita on tarkasteluvuonna ollut jo 41 – mikä on jo samaa tasoa, kuin vaikkapa lastensuojelussa.

Lastensuojelun kanssa tavallaan rinnakkainen ”perheasiat” näyttäytyy 22 merkinnällä. Usein onkin hankala tilastoida eroa lastensuojelun ja lastenvalvotoiminnan välillä. Useasti näissä on linkitys myös lastensuojeluun pitkittyneen huoltoriidan kautta. Ainakin helposti toinen vanhempi tulkitsee lapsella olevan jokin hätä toisen vanhemman luona. Toisaalta sosiaaliamiehelle tulee kertomusta siitä, että lastenvalvoja on puolueellinen, toisaalta määritellesään elatusmaksua, toisaalta tapaamissopimusta kirjatessaan

Merkittävänä rakenteellisena muutoksena aiempiin vuosiin on perustoimeentulotuen poistuminen sosiaaliamiehen tilastoinnista. Kelan järjestämänä palveluna perustoimeentulotuki ei kuulu niihin palveluluihin, joihin sosiaaliamiehen toimialue kuuluu. Asiakkaat toki ovat edelleen ottaneet perustoimeentulotuen asioissa yhteyttä

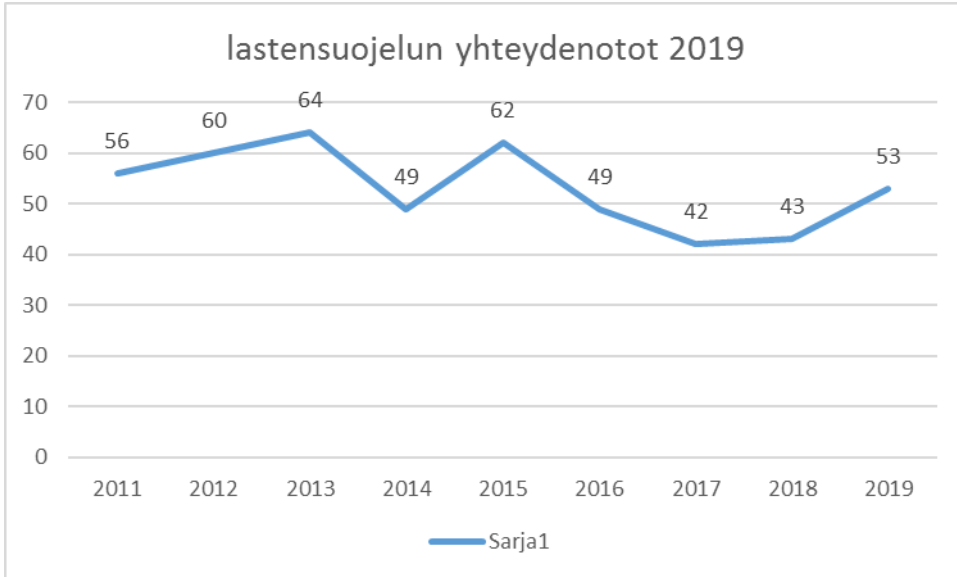
sosiaaliasiamieheen ja asiakasta on tarpeen mukaan asiassa opastettu. Näitä yhteydenottoja ei kuitenkaan ole tilastoitu. Siinä tapauksessa, että kyseessä on ollut tarveharkintaisen – täydentävän tai ehkäisevän - toimeentulotuen käyttöön liittyvä kysymys, on asia tilastoitu toimeentulotuen kohtaan. Tästä perustoimeentulotuen poistumisesta seuraa selkeä tilastollinen asiakasasioiden vähentyminen.

Sosiaalityö 22 tapauksella nousee toiseksi yleisemmäksi toimialueeksi. Tämä näyttäytyy ehkä vielä runsaammin toimeentulotuen poistuttua, sillä nyt perustoimeentulotulotuen takaa löytyy helpommin asiakkaan arjessa selviämisen haasteet. Näissä helposti kyse on asiakkaan kokonaisvaltaisesta avun tarpeesta tai ratkaisujen löytämisestä vaikeassa elämäntilanteessa. Monesti asiakkaan elämäntilanne on niin monitahoisen avun ja tuen tarpeessa, että sosiaaliasiamies päätyy ottamaan yhteyttä kuntaan ja pohtimaan yhdessä sosiaalityön tarvetta.

53	lastensuojelu	Asiat, jotka liittyvät lastensuojelulakiin
32	vammaispalvelut	Asiat, jotka liittyvät lakiin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista
22	sosiaalityö	Asiat, jotka eivät liity muihin kyseessä oleviin luokkiin mm. SHL, AL, Laki sosiaalisesta luototuksesta, Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta Tähän luokkaan kuuluvat muut sosiaalihuollon tehtäväalueet; mm. sosiaalipäivystys, kuntouttava työtoiminta, sosiaaliasiamestoiminta, kotouttaminen, sosiaalinen luototus ja sosiaalinen isännöinti.
22	perheasiat	Asiat, jotka liittyvät lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, lakiin lapsen huoltoja ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta, lakiin lapsen elatuksesta, isyyslakiin, lakiin lapseksiottamisesta ja osin SHL:iin Tähän luokkaan on yhdistetty useampi tehtäväalue jotka liittyvät perheasioihin (lapsi ja vanhemmat) kuten isyysasiat, lapsen huoltoasiat ja elatusapuasiat, adoptioeuvonta ja perheneuvolatoiminta.
18	ikäntyneiden asumis- ja kuljetuspalvelut	Asiat, jotka liittyvät ikääntyneiden asumispalveluihin, laitoshiitoon ja SHL:n mukaisiin kuljetuksiin
16	toimeentulotuki	Asiat, jotka liittyvät täydentävään tai ehkäisevään toimeentulotukeen
9	kehitysvammahuolto	Asiat, jotka liittyvät lakiin kehitysvammaisten erityishuollosta
6	omaishoidon tuki	Asiat, jotka liittyvät lakiin omaishoidon tuesta
3	kotipalvelu	Asiat, jotka liittyvät kotihoitoon ja sen sisältämiin kotipalvelun tukipalveluihin. SHL
3	muu palvelu	Asiat, jotka eivät ole sosiaalipalveluja; esim. Kelan etuudet, terveydenhuolto, ulosotto, velkaneuvonta, edunvalvonta, työvoimatoimiston palvelut. Jos asiakasta neuvotaan muissa palveluissa, tilastoidaan yhteydenoton tehtäväalue tähän luokkaan.
3	päihdehuolto	Asiat, jotka liittyvät päihdehuoltolakiin
2	lasten päivähoito	Asiat, jotka liittyvät lakiin lasten päivähoitolaista

Lastensuojelun asiakasasiat Satakunnassa 2019

Lastensuojelun kysymysten lukumäärä tekee Satakunnassa aaltoliikettä. Nyt taas nousu edellisen vuoden tasoon verrattuna.

Lastensuojelun asiat vaikuttavat jakautuvan kahteen eri leiriin, joissa toisessa kritisoidaan sitä, että lastensuojelu ei tee mitään kyseiselle perheelle tai lapselle, vaikka tarvetta olisi. Toinen leiri yhteydenottajista taas on sitä mieltä, että lastensuojelu toimii liian aktiivisesti ja ylittää toimivaltaansa.

Sosiaaliamieheltä pyydetään usein ns. toista mielipidettä asiasta. Toisaalta pohditaan tiedonsaantia ja selvitystä oman perheen asiassa. On myös niin, että toivotaan usein mahdollisuutta keskeyttää tai estää lastensuojeluprosessin eteneminen. Näissä tilanteissa vanhempi / vanhemmat eivät välttämättä näe lastensuojelun tarvetta ja tavoitteita sellaisena kuin viranomaiset. Vanhemmat eivät koe lastensuojelulle tarvetta lähellekään samoin, kuin lastensuojelun viranomaiset.

Sosiaaliamies on lähtökohtaisesti pelkästään asiakkaan / yhteydenottajan kertomuksen varassa ja siksi tilannekuvaus saattaa värittyä merkittävätkin. Lastensuojelussa joissakin perheissä, vuorovaikutuksen epäonnistuminen perheen ja viranomaisten välillä on huomattavaa.

Säännöllisesti tulee yhteydenottoja, joissa perhe kokee, että sosiaalityöntekijät "uhkailevat" huostaanotolla. Samoin edelleen on perheitä, joissa lapsi on kenties jo ollut pitkäänkin sijoitettuna, mutta vanhemmille on epäselvää miksi lapsi / lapset on päädytty huostaanottamaan. Tällöin käydään keskustelua huostassa pidon purkamisesta ja pohditaan sitä, voisiko purkamiselle olla perusteet. Saattaa myös olla, että asiakas kokee, että ei saa viestiään läpi lastensuojeluviranomaiselle.

Vuodesta toiseen on löydettävissä saman tyyppisiä ilmiöitä, jotka aiheuttavat yhteydenottoa sosiaaliasiamiehelle

- asiakas pelkää lastensuojelun sosiaalityöntekijää, joka uhkailee "että seuraavasta jutusta, sitten tapahtuu, tiedät kyllä.."
- lastensuojelu on kieltänyt lapsia, jotka eivät ole huostassa, tapaamasta isäänsä, eli on tapahtunut **ns. suullinen lähestymiskielto**. Ongelma tässä on se, että kenelläkään ei ole tietoa sen kestosta, muutoksenhaun mahdollisuudesta tai siitä minkä pitäisi muuttua, jotta lähestymiskieltoa ei enää pitäisi jatkaa.
- ei saa tietoja lastensuojelun asioinnista, ei tiedä huostanoton perusteista, onko vielä olemassa?
- Onko avohuollon tukitoimiin pakko suostua?

Perheasiat

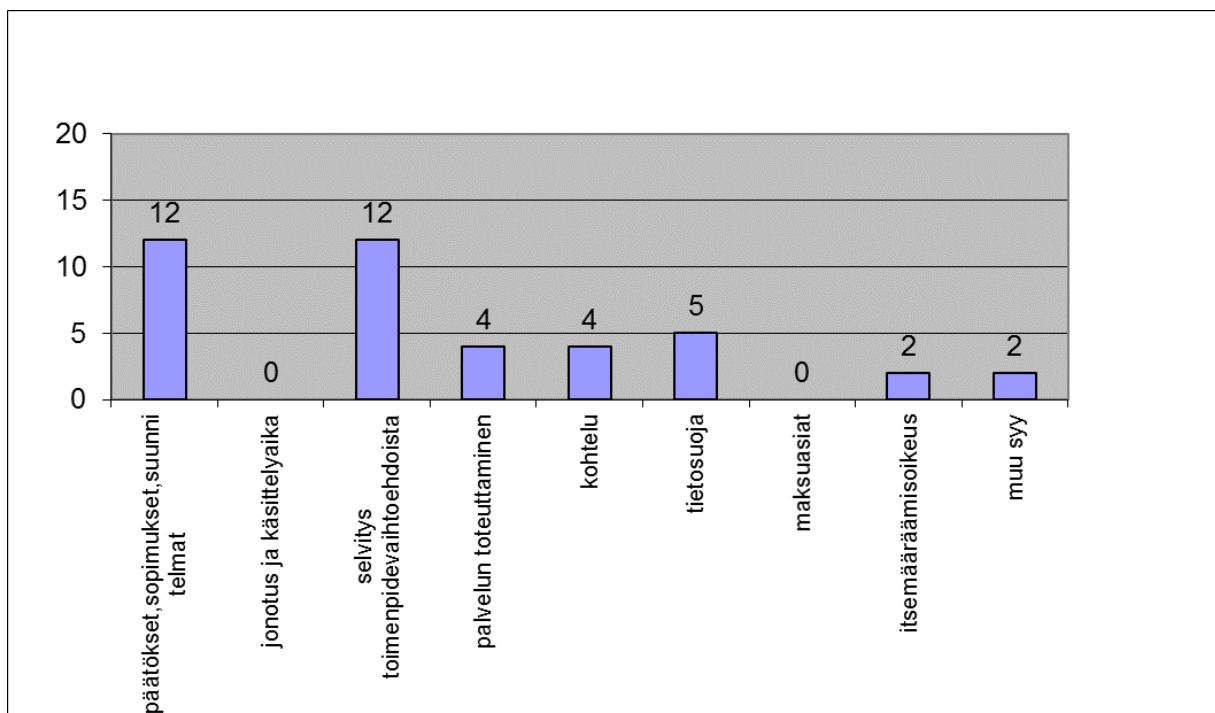
Perheasiat eli käytännössä lastenvalvojatoiminta aiheutti Satakunnan alueella 19 asiakokonaisuutta. Usein näissä asioissa on myös linkittyneenä lastensuojelu. Ainakin helposti toinen vanhempi tulkitsee lapsella olevan jokin hätä toisen vanhemman luona. Toisaalta sosiaaliasiamiehelle tulee kertomusta siitä, että lastenvalvoja on puolueellinen, toisaalta määritellesään elatusmaksua, toisaalta tapaamissopimusta kirjatessaan.

- Määräaikainen elatussopimus, ja nyt toinen vanhempi ei halua uusia sitä
- Äiti ei anna tavata lasta, vaikka sopimus on olemassa
- Valvotut tapaamiset, tapaavan vanhemman mielestä "pikkurikkeestä", jos edes siitä

Monesti vaikuttaa, että asiat ovat oikeastaan käräjäoikeuden ratkaistavissa ja sosiaaliasiamies monesti ohjaakin näissä asioissa perhettä juuri oikeusapuun.

Vammaispalvelu ja kehitysvammahuolto

Vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset kysymykset yhdessä ovat lisääntyneet aiemmasta, Vammaispalvelun lisäksi myös kehitysvammahuolto on saanut enemmän yhteydenottoja kuin aiempina vuosina – nyt 9. Yhteensä vammaispalvelun ja kehitysvammahuollon asiakasasioita on tarkasteluvuonna ollut jo 41.

Kunnan vai kuntayhtymän palvelua? Satakunnassa kehitysvammaisten erityishuollon tuottaminen jakautuu kuntien perustason sekä sairaanhoitopiirin sosiaalipalvelujen alueille. Tässäkin asiassa rajanveto asiakkaan asiassa on paikoin tulkinnanvaraista: johtuuko tyytymättömyys palveluun siitä että Satshp ei tuota toivottua palvelua, vai siitä, että kunta ei myönnä maksusitoumusta asiaan? Toisaalta nyt kyseessä olleen kehitysvammasektorin asiakokonaisuudet ovat yleensä suhteellisen monitahoisia, jolloin samassa yhteydessä käsitellään niin tietosuoja, kohtelua, itsemääräämisoikeutta jne.

Yleisen vammaispalvelulain kysymykset ovat vuodesta toiseen periaatteessa samantyyppisiä; kuljetuspalvelu kriteereitä, henkilökohtaisen avun kriteereitä, palveluasumisen kriteereitä.

Toisaalta vammaispalvelun toimivuus tai toimimattomuus linkittyy myös kotipalvelun kanssa tehtävän yhteistyön onnistuvuuteen. Kuitenkin se, mikä ei välttämättä tilastossa näyttäydy, on asioiden viivästyminen, pitkä päätöksentekoprosessi. Sosiaaliasiamiehen tietoon tulee säännöllisesti asioita, joiden keskuudessa on työstetty vuosia, ja silti tilanne on asiakkaan näkökulmasta kesken. Toki tämä perustuu muutoksenhakuprosessin hitauteen.

Muu sosiaalityö muut palvelut:

Muut palvelut muodostavat niin ikään mielenkiintoisen ryhmän asiakasasioita. Muutamia yksittäisasiota voi tässä esitellä esimerkin omaisesti:

- Sukulainen huolissaan mielenterveyskuntoutujasta, jonka elämänhallinta puutteellista
- Välitystilin tarve, muutenkin asiat sekaisein
- Asunto ja asunnottomuuden uhka
- Sosiaaliaseman vaihtotarve (samaa tapaan kuin perusterveydehuollossa)
- ym, ym,

3.2.9 Sosiaaliamiehen toimenpiteet

Sosiaaliamies neuvoo asiakkaita sosiaalihuollon asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa, kuten

- avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä
- tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja toimii muutoinkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- toimii sosiaalihuollon henkilöstön ja asiakkaan välillä sovittelijana

		<p>Toimenpiteet</p> <table border="1"> <caption>Toimenpiteet</caption> <thead> <tr> <th>Toimenpide</th> <th>Määrä</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kuunneltu, viesti vastaanotettu</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>neuvonta</td> <td>116</td> </tr> <tr> <td>muu oikeusturvsneuvonta</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>muistutusneuvonta</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>selvittäminen / sovittelu</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>vaiuttamistoiminta</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Toimenpide	Määrä	kuunneltu, viesti vastaanotettu	15	neuvonta	116	muu oikeusturvsneuvonta	22	muistutusneuvonta	5	selvittäminen / sovittelu	17	vaiuttamistoiminta	0
Toimenpide	Määrä															
kuunneltu, viesti vastaanotettu	15															
neuvonta	116															
muu oikeusturvsneuvonta	22															
muistutusneuvonta	5															
selvittäminen / sovittelu	17															
vaiuttamistoiminta	0															
116	neuvonta	Asiamies neuvoo asiakasta hänen tarpeisiinsa vastaavista sosiaali- tai terveyspalveluista, informoi häntä lainsäädännöstä, tulkinnoista, neuvoo vastaisen varalle tai ohjaa neuvonnan päätteeksi jollekin muulle taholle.														
22	muu oikeusturva-neuvonta	Sosiaaliamies neuvoo korvausasiassa, muutoksenhaussa tai käräjäoikeusasiassa.														
15	kuunneltu/viesti vastaanotettu	Asiakasta on pääsääntöisesti kuunneltu tai kirje/sähköposti vastaanotettu palautteena. Asiamies on toiminut pääasiassa vain viestin vastaanottojana, mutta katsonut kuitenkin viestin läpi ja tarkistanut toivotaanko siinä asiamiehen ryhtyvän toimenpiteisiin.														
17	selvittäminen/sovittelu	Asiamies on asiakkaan asiassa yhteydessä asioita hoitaviin työntekijöihin tai menee mukaan neuvotteluun. Asiamies on selvittänyt perustellun tulkinnan kyseiseen tilanteeseen tai neuvottelee työntekijän kanssa asiakkaan asian uudelleen käsittelystä tai uudesta ratkaisusta.														
22	muistutusneuvonta	Asiamies neuvoo tai avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä														
7	muu toimenpide	Tämä on luokka, johon tulevat muihin luokkiin sopimattomat toimenpiteet														
4	kanteluneuvonta	Asiamies neuvoo tai avustaa asiakasta kantelun tekemisessä lääninhallitukselle tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.														

Sosiaaliasiamiehen asiakastapahtumaan kuuluu neuvonta asiakkaan asiassa, joten neuvonnan saamien merkintöjen määrä on lukumääräisesti suurin.

Tyypillistä on, että saman asiakasasian yhteydessä sivutaan useita eri toimintamuotoja. Tässä kuitenkin pyritään löytämään pääasiallinen toiminta asiakkaan tilanteen selvittämiseksi

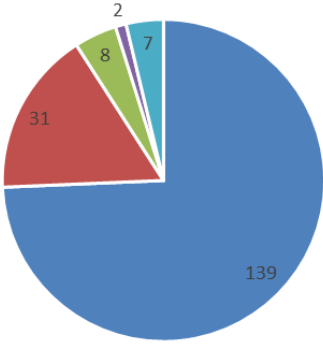
Neuvottelu sosiaaliviranomaisen kanssa järjestettiin useimmiten puhelimitse asiakkaan ollessa tapaamassa sosiaaliasiamiestä. Edelleenkin on niin, että läheskään kaikki asiakkaat eivät antaneet lupaa olla yhteydessä asianomaiseen sosiaalitoimen viranhaltijaan, jotkut jopa pelkäävät sitä, mitä tapahtuu sosiaalityön ja asiakkaan suhteelle, jos asiakkaan yhteydenotto sosiaaliasiamieheen tulee sosiaalitoimen tietoon

Sosiaaliasiamiehen tehtäviin ei kuulu ryhtyä valitusasiassa asianajajaksi, joskin näin useat asiakkaat odottavat. Toki asiakasta neuvottiin muutoksenhaku / valitusasioissa. Ja tarvittaessa avustettiin – kuitenkin aina niin, että asiakas itse kantaa päävastuun asiakirjan laadinnasta.

Muu toimenpide – luokkaan tilastoitiin lähinnä asioita, joissa asiakas lähinnä ohjattiin oikeampaan toimijaan: muihin sosiaaliviranomaisiin tai toimialaan kuulumattomiin, KELA, terveystoimi, asuntoviranomaiset, maistraatti, poliisi jne.

3.2.10. Julkinen vai yksityinen palvelu

Kunnat tuottavat edelleen valtaosan sosiaalipalveluista, joten on ilmeistä, että suurin osa sosiaaliasiamiehen tietoon tulleista asioista on tilastoitu kuntien omaksi palveluksi.

		<p>Julkinen / yksityinen palvelu 2019</p> <table border="1"> <caption>Julkinen / yksityinen palvelu 2019 - Data</caption> <thead> <tr> <th>Kategoria</th> <th>Määrä</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kunnan oma palvelu</td> <td>139</td> </tr> <tr> <td>kuntayhtymän palvelu</td> <td>31</td> </tr> <tr> <td>yksityinen sosiaalipalvelu kunnan ostopalveluna</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>muu / ei tietoa</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>yksityinen sosiaalipalvelu</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Kategoria	Määrä	kunnan oma palvelu	139	kuntayhtymän palvelu	31	yksityinen sosiaalipalvelu kunnan ostopalveluna	8	muu / ei tietoa	7	yksityinen sosiaalipalvelu	2
Kategoria	Määrä													
kunnan oma palvelu	139													
kuntayhtymän palvelu	31													
yksityinen sosiaalipalvelu kunnan ostopalveluna	8													
muu / ei tietoa	7													
yksityinen sosiaalipalvelu	2													
139	kunnan itse tuottama sosiaalipalvelu	Valitaan, kun kyseessä on kunnan itse tuottama palvelu tai asiakas sai palvelun kunnan omana toimintana kyseisestä kunnasta, jos sitä hakisi. Tämä kohta valitaan myös silloin, jos asiakas hakee esimerkiksi kunnan ostopalveluna toimivaan palvelutaloon ja kunnan viranhaltija hylkää hakemuksen, toisin sanoen päätös tehdään kunnassa, ei yksityisessä ostopalvelupaikassa.												
31	kuntayhtymän sosiaalipalvelu tai muu kuntien yhteisesti tuottama sosiaalipalvelu	Valitaan, kunta tuottaa palvelun yhdessä muiden kuntien kanssa tai kuulumalla kuntayhtymään tai ostamalla toiselta kunnalta												
8	yksityinen sosiaalipalvelu kunnan ostopalveluna	Valitaan, kun kunta on ostanut asiakkaalle tarjottavan palvelun yksityiseltä palveluntuottajalta ja asiakas ottaa yhteyttä yksityisestä palveluyksiköstä tai sen toiminnasta.												
7	muu/ei tietoa	Valitaan, kun asiatapahtuma koskee esim. Kelaa, terveydenhuoltoa, valtion järjestämää sosiaalipalvelua vankiloissa, koulukodeissa, edunvalvontaa, hallinto-oikeuden toimintaa tai jotain muuta yleistä tai yksityistä asiaa (esim. huoltoriitaan liittyvä asia, jossa ongelma vanhempien välillä, eikä koske viranomaistoimintaa).												
2	yksityinen sosiaalipalvelu	Valitaan, kun asiakas on ostanut palvelun suoraan yksityiseltä palveluntarjoajalta ja palvelun tarjoaminen perustuu palveluntarjoajan ja asiakkaan väliseen sopimukseen												

Porin perusturvan yhteistoiminta-alueeseen kuuluivat Pori, Ulvila ja Merikarvia. Porin tapahtumat ovat tilastoitu luokassa "Kunnan itse tuottama palvelu" ja Ulvilan ja Merikarvian tapahtumat on tilastoitu luokkaa kuntayhtymän / kuntien yhteisesti tuottama palvelu.

Posan alueeseen vuonna 2019 kuuluivat Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Pomarkku ja Siikainen. Pohjois-Satakunnan Posa on siis tilastoitu kuntien yhteisesti tuottamaksi

Posan jäsenkunnista voi tulla myös muita yhteydenottoja: päivähoito kuuluu peruskunnalle ja sosiaalipalveluja hankitaan myös Posan ulkopuolelta, yksityisiltä ja esim. sairaanhoitopiirin sosiaalipalvelujen tarjoamaa erityishuoltoa.

Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä on vastannut 1.1.2011 alkaen jäsenkunnissaan (Eurajoki, Kokemäki, Harjavalta, Nakkila) tehtyjen päätösten mukaisesti vammaispalvelulaissa säädettyjen palveluiden järjestämisestä sekä lastenvalvojan tehtävistä. Eurajoki ja Nakkila kuuluivat näistä kunnista sosiaaliasiamiehen toimialueelle.

Kuntayhtymään on tilastoitu myös Satakunnan sairaanhoitopiirin, lähinnä kehitysvammahuollosta, aiheutuneet yhteydenotot.

4. TEEMAT 2019

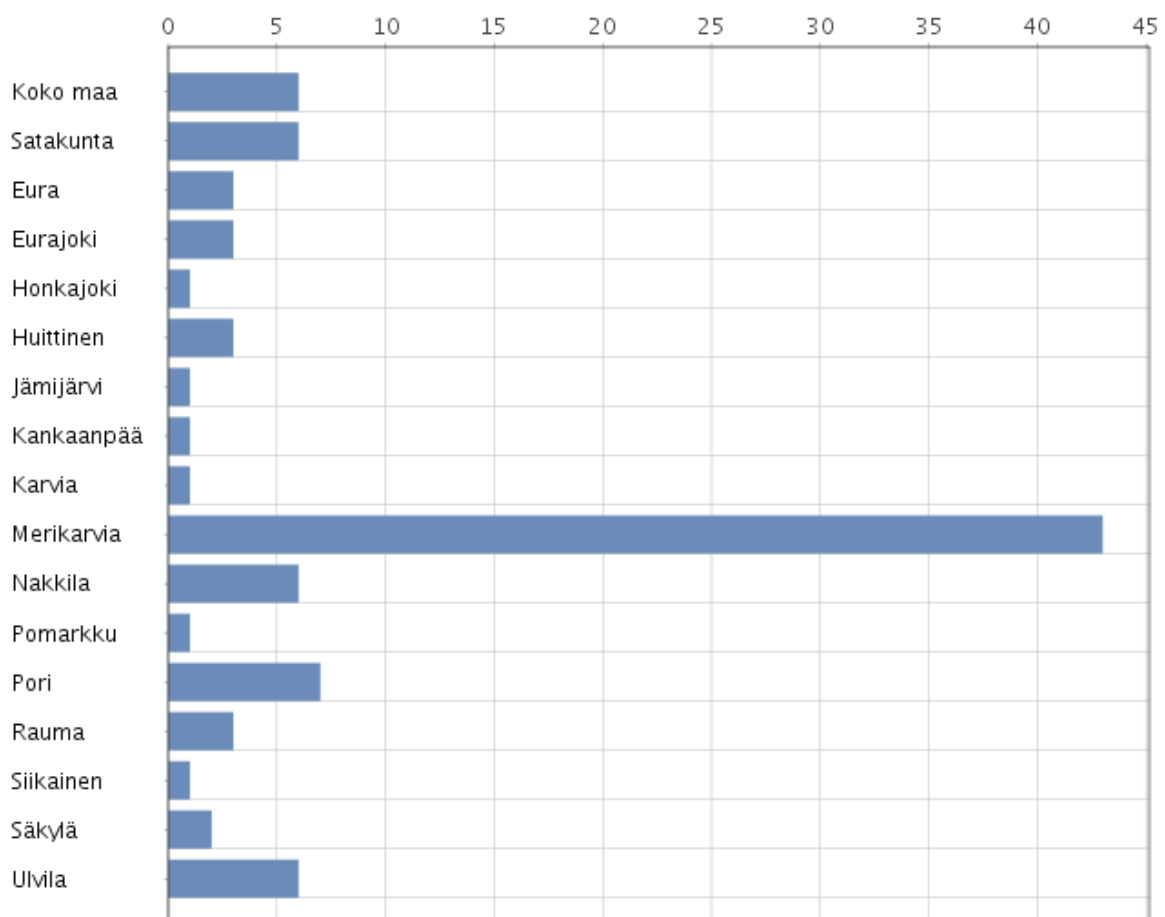
Vuoden 2019 selvityksessä hyödynnetään aiempaa enemmän THL:n ja Kela:n tietoja kuntien ilmoittamista tunnusluvuista. Aiempina vuosina sosiaaliasiamies on perustanut tämän osion ns, kuntakyselyyn, mutta sen ongelmat ovat aiheuttaneet muuttamaan tämän vuoden selvityksen sisältöä.

Kuntakyselyillä ei viime vuosina ole ollut mahdollista saada luotettavaa, vertailukelpoista tietoa kuntien toiminnasta ja asiakkaan asemasta. Tällä kertaa siis lähteenä THL ja Kela. Yhdistettynä sosiaaliasiamiehen omiin asiakasyhteydenottoihin

4.1. Toimeentulotuen tietoja

Toimeentulotuen tilastointi on ollut sosiaaliasiamiehen selvityksessä perinteisesti merkittävässä roolissa. Toimeentulotuen merkitys kuntien sosiaalityölle on kuitenkin vähentynyt, vaikka toisaalta täydentävää ja ehkäisevää kunnissa edelleen myönnetään.

2019 Täydentävä toimeentulotuki, euroa/asukas (reaalihinnoin) **info ind. 5238**

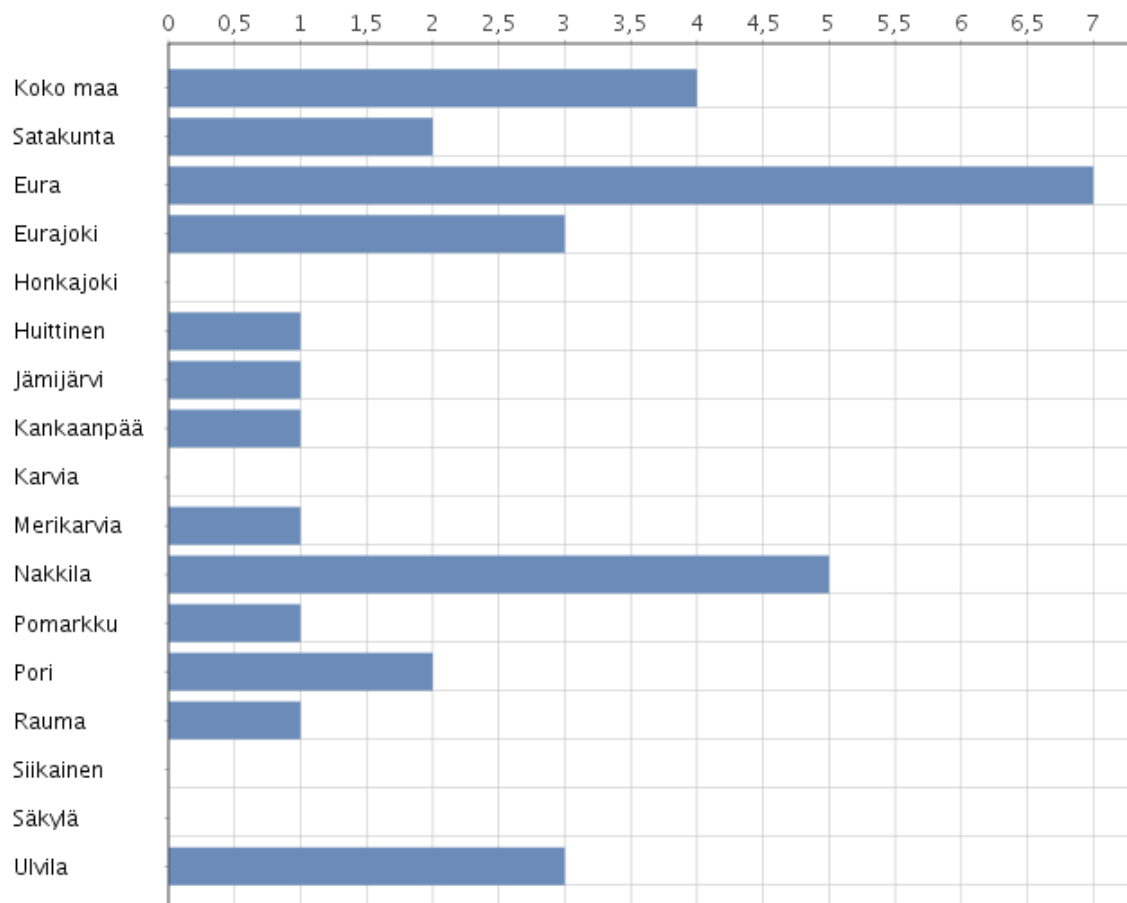

Täydentävän toimeentulotuen käytössä näkyy suuria kuntakohtaisia eroja. Kuten aiemminkin, tarkasteltaessa täydentävän toimeentulotuen käyttöä/ asukas, voidaan todeta Merikarvialla edelleen käytettävän erittäin paljon täydentävää toimeentulotukea verrattuna muihin alueen kuntiin. Toisaalta pitää huomata myös, että on kuntia, joissa täydentävän toimeentulotuen käyttö on minimaalista, satunnaista.

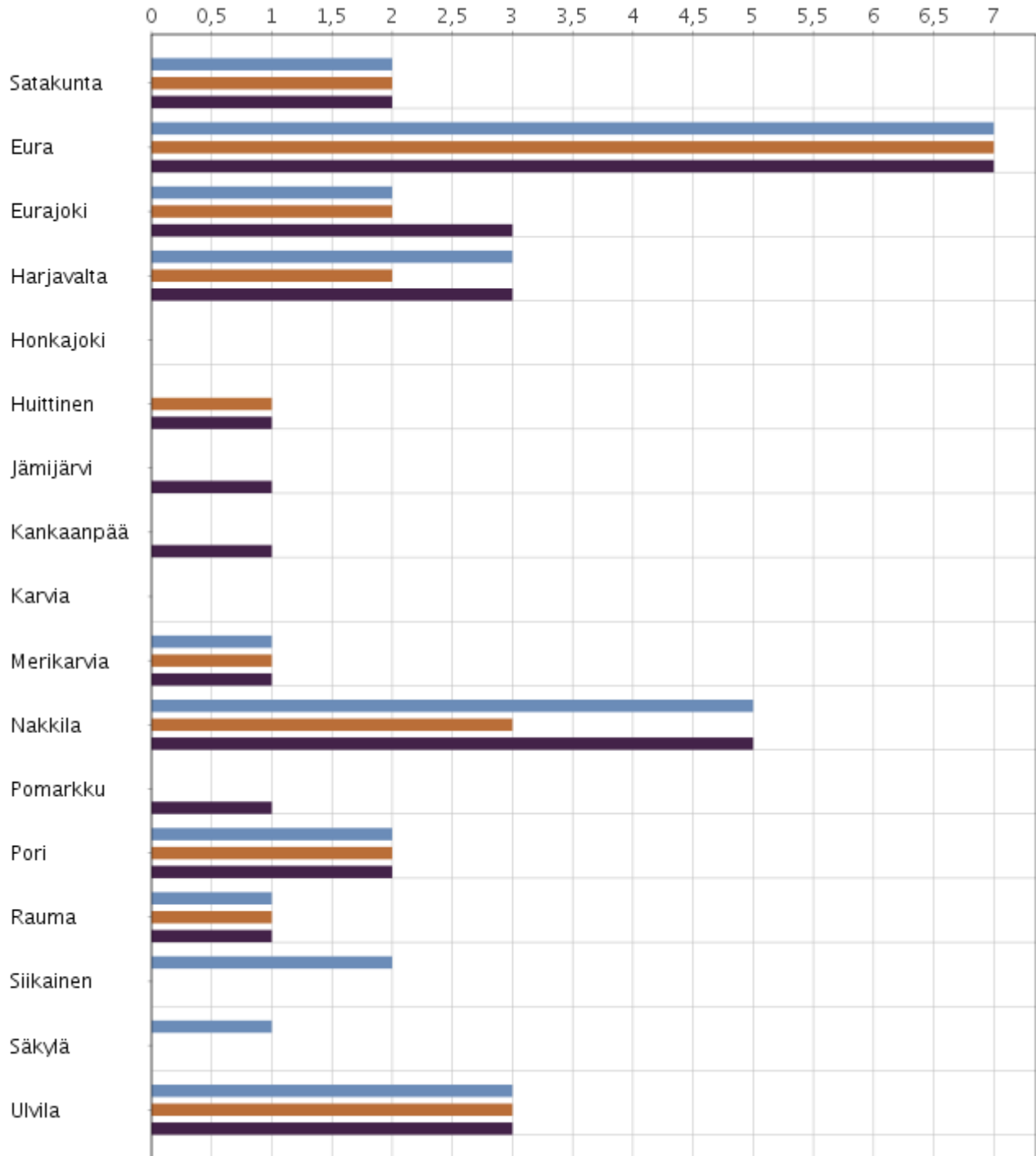
Ehkäisevän toimeentulotuen kohdalla tilanne on samatyypinen. Edelleenkin Satakunnan toimialueella on kuntia, joista ei ilmoitettu lainkaan ehkäisevän

toimeentulotuen käyttöä. Suuria vaihteluja kuntien välillä esiintyy. Eurassa näytetään käytettävän runsaasti ehkäisevää toimeentulotukea, kun taas toisaalta löytyy kuntia, jossa sen käyttö aivan satunnaista. Tämä siis THL:n tilaston perusteella. Mielenkiintoista on myös huomata, että Merikarviolla ehkäisevän tuen käyttö ei korostu vastaavalla tavalla, kuin täydentävän toimeentulotuen.

2019 Ehkäisevä toimeentulotuki, euroa / asukas (reaalihinnoin) **info ind. 5239**

Ehkäisevä toimeentulotuki, euroa / asukas (reaalihinnoin)

Ehkäisevä toimeentulotuki, euroa / asukas (reaalihinnoin)

2017 2018 2019

Tarveharkintaisen toimeentulotuen myöntämisen perusteista:

Tarveharkintainen toimeentulotuki on jäänyt kuntien toimivalikoimaan ja vaatiikin kunnilta erityistä suunnittelua pystyä ratkaisemaan niiden asiakkaiden ongelmatilanteita, joille pelkkä Kelan maksama perustoimeentulotuki ei riitä.

Satakunnassa on merkittäviä eroja tarveharkintaisen tuen käytössä. (paikoitellen jopa vaikuttaa tilaston virheeltä). Posan kunnissa ehkäisevän tuen käyttö on erittäin alhaista, voisi kuvitella kyseessä olevan satunnaiset yksittäistapaukset, joissa ehkäisevää tukea on päädytty myöntämään. Tätä asiaa on pohdittu aiempinakin vuosina, mutta edelleen herää kysymys, millaiset ovat sosiaalityön ja aikuissosiaalityön resurssit asiakaskohtaiseen työskentelyyn, jos valtaosa toimeentulotuesta on Kelan myöntämää perustoimeentulotukea. Vai eivätkö pohjois-satakuntalaiset osaa riittävästi hakea tarveharkintaista toimeentulotukea?

Jatkossa on ilmeisen perusteltua käyttää tarveharkintaista tukea osana sosiaalityötä. Edelleenkin asiakkaat pettyvät, koska eivät saa ehkäisevänä toimeentulotukena niitä etuuksia tai hankintoja, joita ovat olettaneet. On kuitenkin mahdollisuus, että aikuissosiaalityöllä on tässä yhteydessä enemmän mahdollisuutta tehdä asiakkaiden kanssa suunnitelmallista, järjestelmällistä työtä elämäntilanteen ja -hallinnan tukevoittamiseksi.

4.2. Lastensuojelu

Lastensuojelun laajuuden selvittäminen on edelleen merkittävässä osassa myös sosiaaliasiamiehen selvityksessä vuodelta 2019

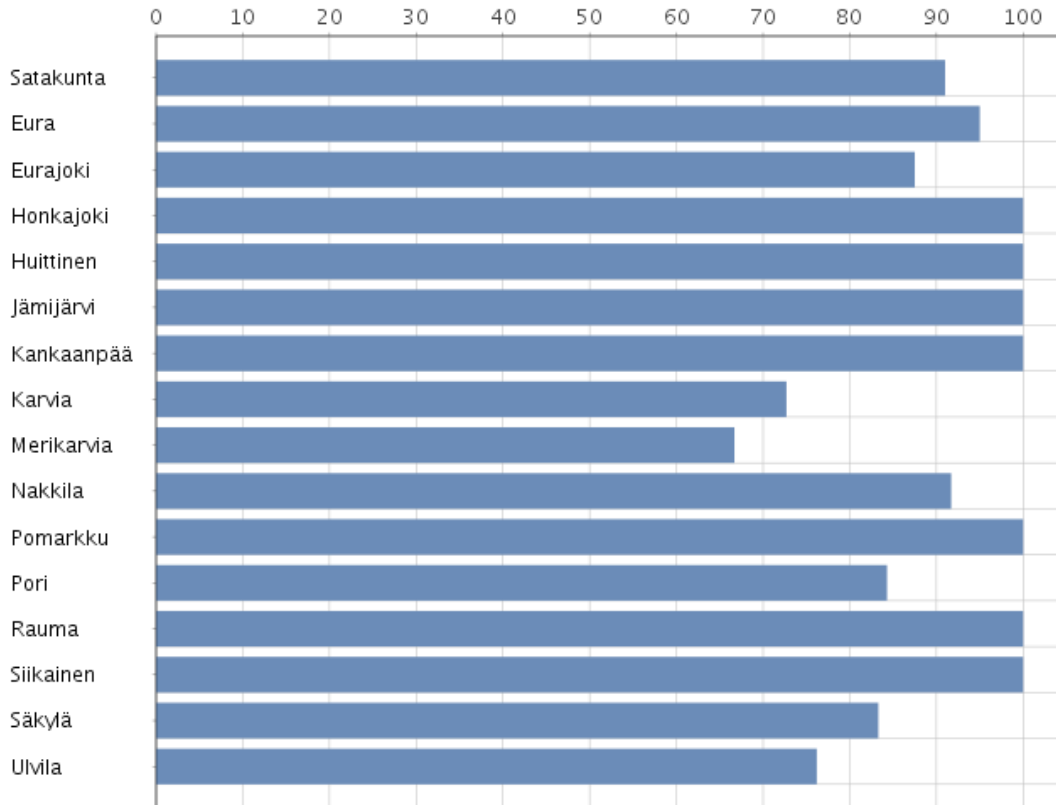
Aiempina vuosina lastensuojelun alussa suoritettiin lastensuojelun tarpeen selvitys, jonka oli tarkoitus valmistua kolmen kuukauden kuluessa. Tämän toteutumista on perinteisesti tiedusteltu sosiaaliasiamiehen kyselyssä 2015 alkaen, sosiaalihuoltolain muutoksen perusteella, prosessiin tuli kuitenkin mukaan palvelutarpeen arviointi

Tähän selvitykseen tiedot on hankittu THL:n tilastoista. Arvion lastensuojelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä. Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa asian vireille tulosta (LSL 26).

Lisäksi on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita. (LsL 26§ 3.mom)

Palvelutarpeen arvioinnin tekemisessä on noudatettava, mitä sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään. Arvio on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta. (LsL 26 5.mom)

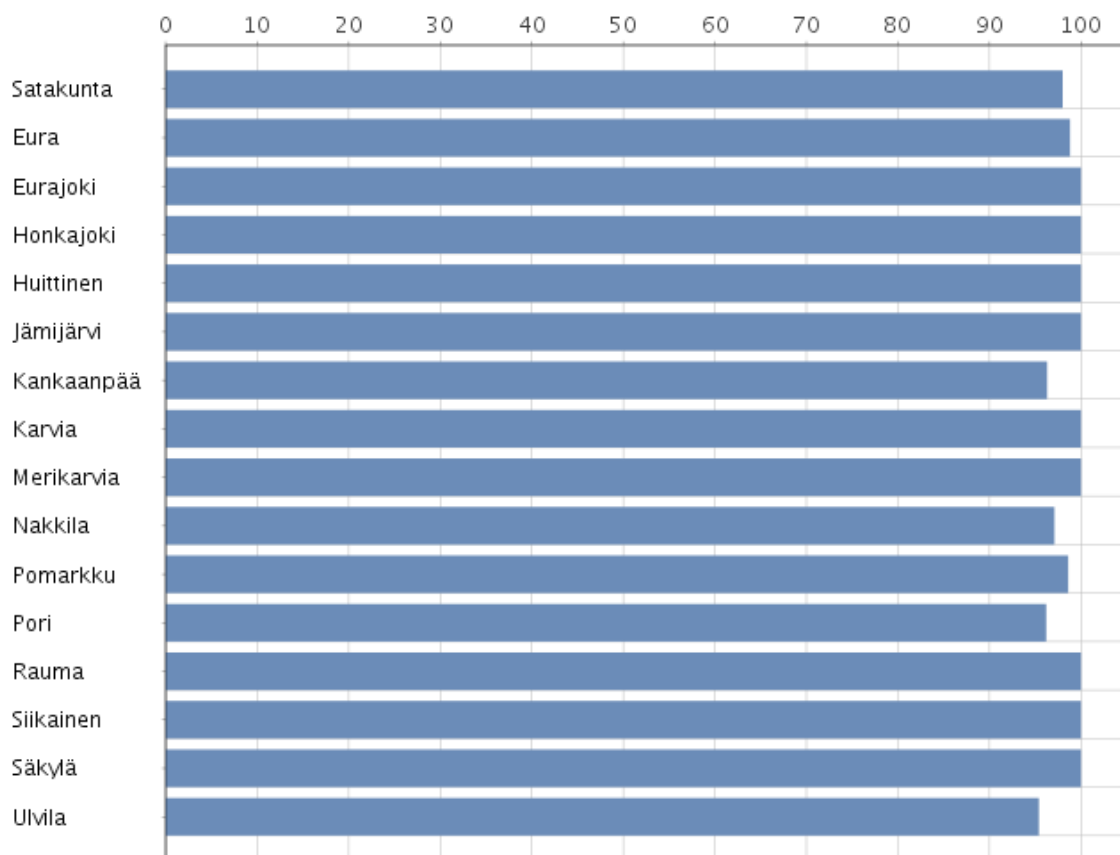
1.4. - 30.9. aikana lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, %
info ind. 3495

Satakunnan lastensuojelun tarpeen selvitykset valmistuvat suhteellisen hyvin 3kk:n määräajassa. Vain muutamia poikkeuksia löytyy. Toisaalta pitää toki huomata, että on kuntia, joissa viivästyminen on yleisempää. Palveluja ja niiden jatkosuunnitelmia odottavan perheen kannalta pitäisi erityistä huomiota kiinnittää siihen, että turhaa viivästystä ei kertyisi.

Samoin lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit toimivat hyvin ja lähtevät pääsääntöisesti liikkeelle määrätystä 7 päivän aikana.

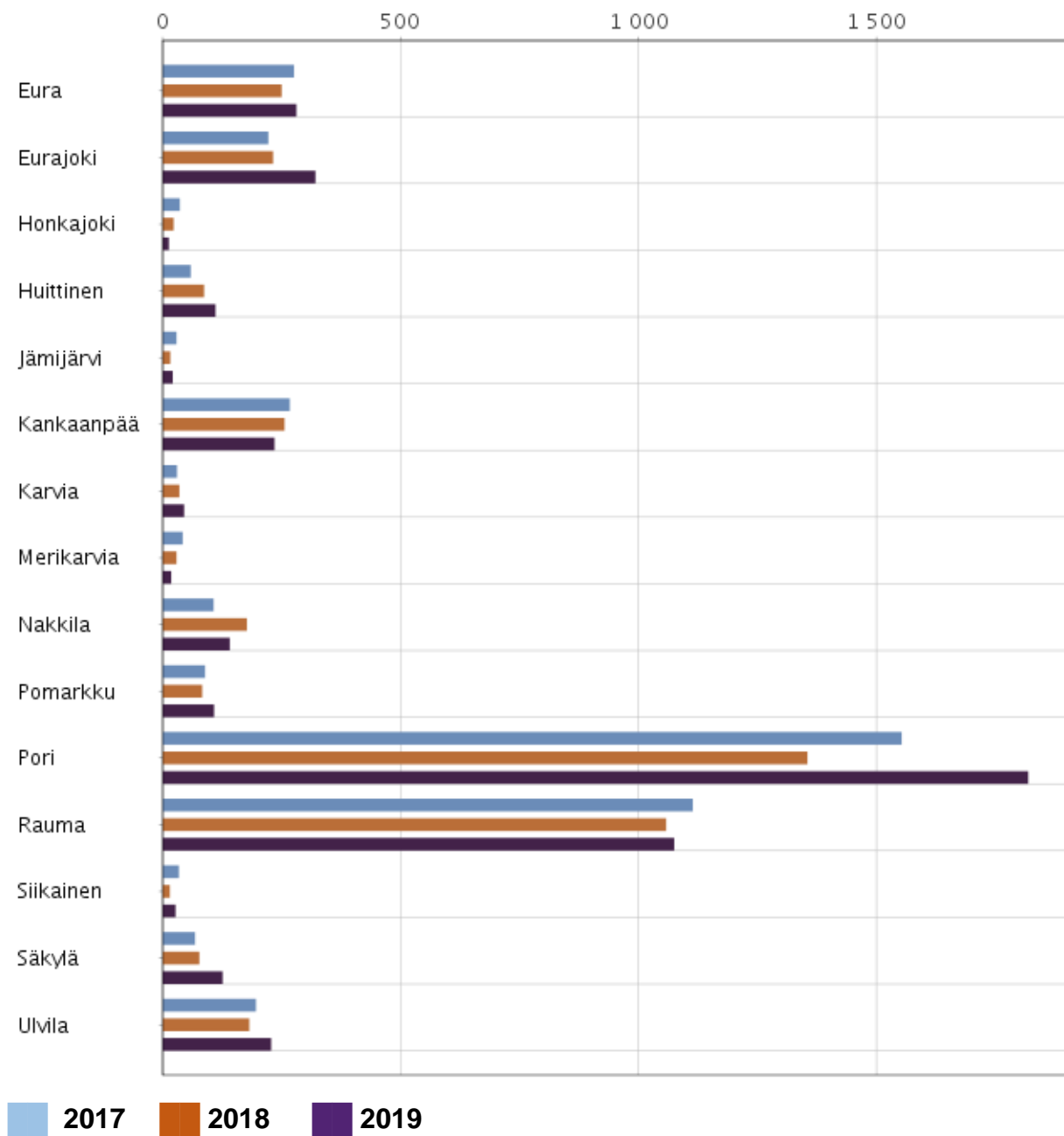
1.4. - 30.9. aikana lakisääteisen 7 arkipäivän kuluessa aloitetut lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, %
info ind. 3494

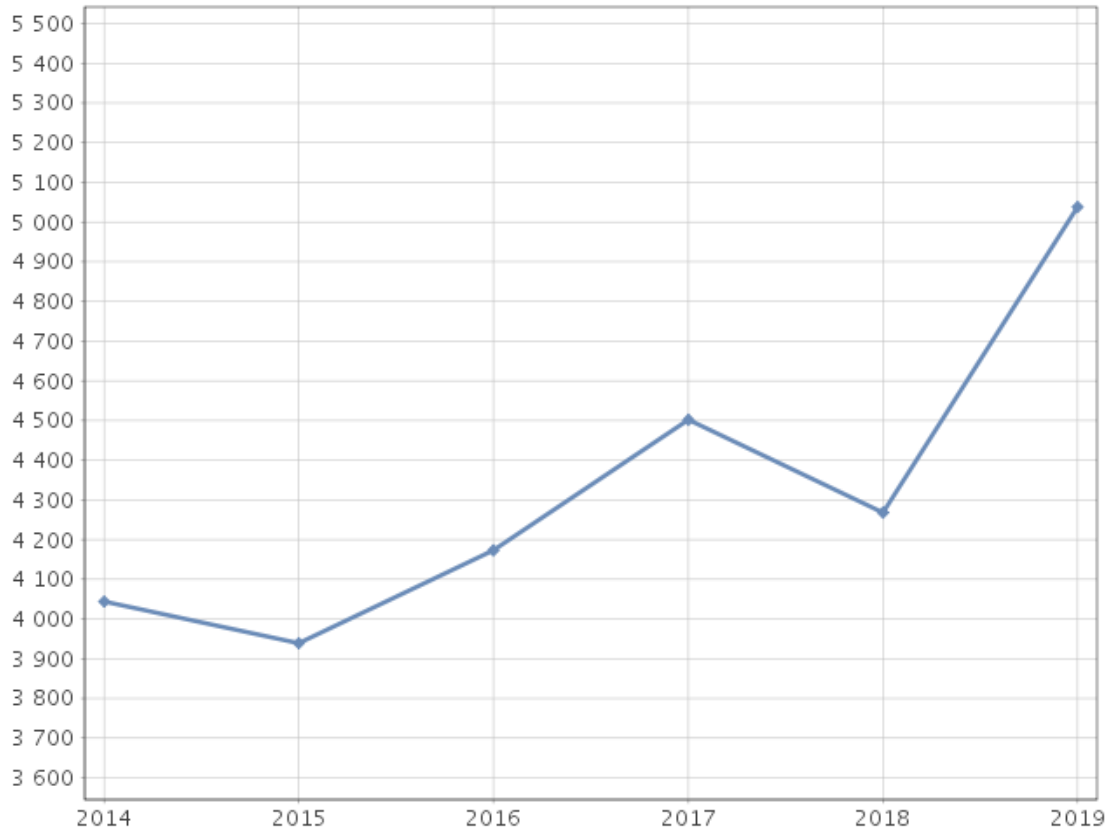
Kuntien antamien vastausten perusteella voidaan arvioida määräaikojen olevan Satakunnan alueella hyvin tai ainakin kohtuudella hallinnassa. Eikä sosiaaliasiamiehellekään juuri tule yhteydenottoja siitä, että lastensuojelun määrääajat eivät toimisi.

Vaikka toisaalta pidetään lastensuojelun prosesseja hitaina.

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL) **info ind. 1085**

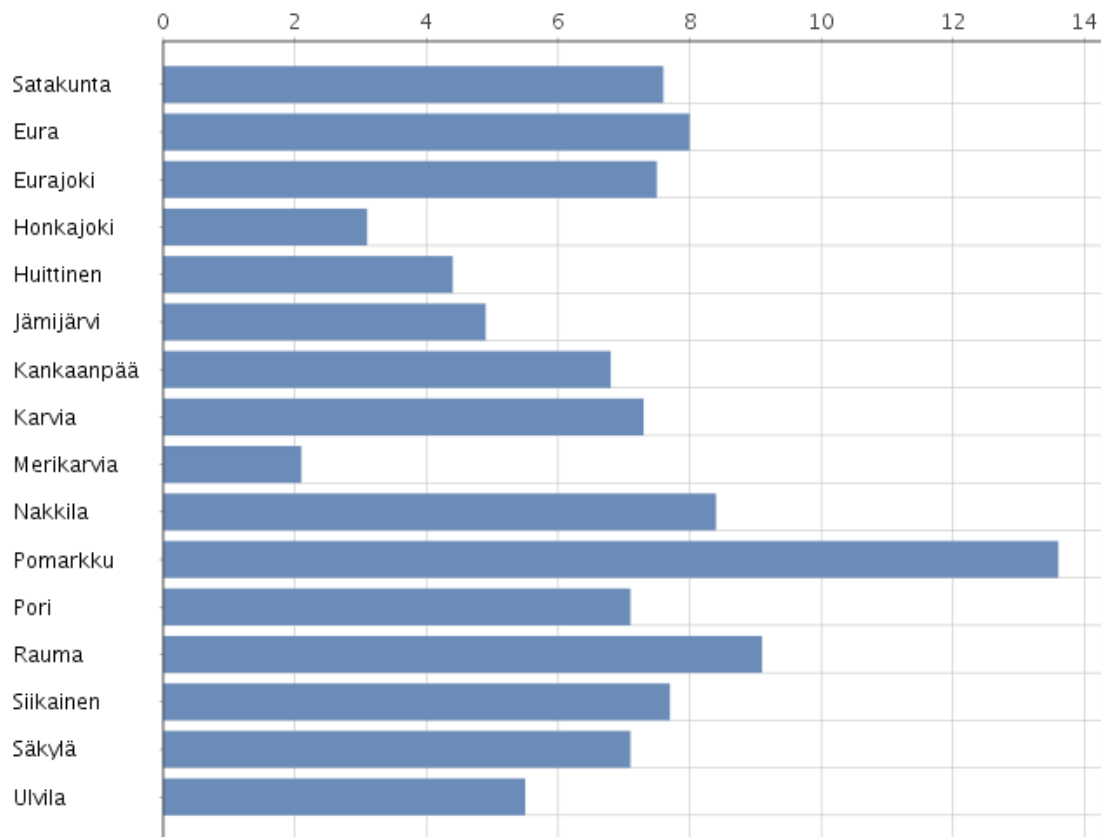

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärissä on vuosittaista vaihtelua, tällä kertaa vaikuttaa ilmoitusten lukumäärän suunta olleen merkittävässä nousussa koko Satakunnan alueella. Varsinkin Porin vaikutus koko maakunnan tasolla korostuu.

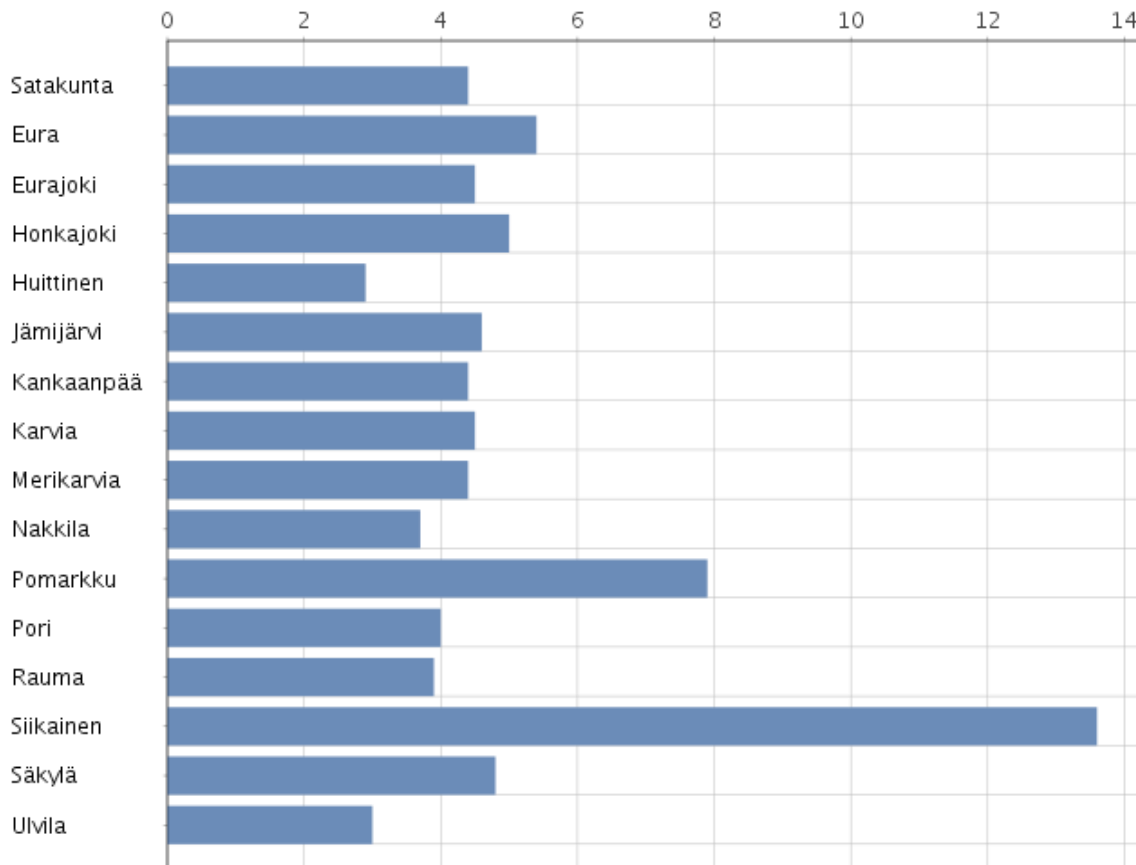
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL) info ind. 1085 Satakunta

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2019 (THL) info ind. 1086

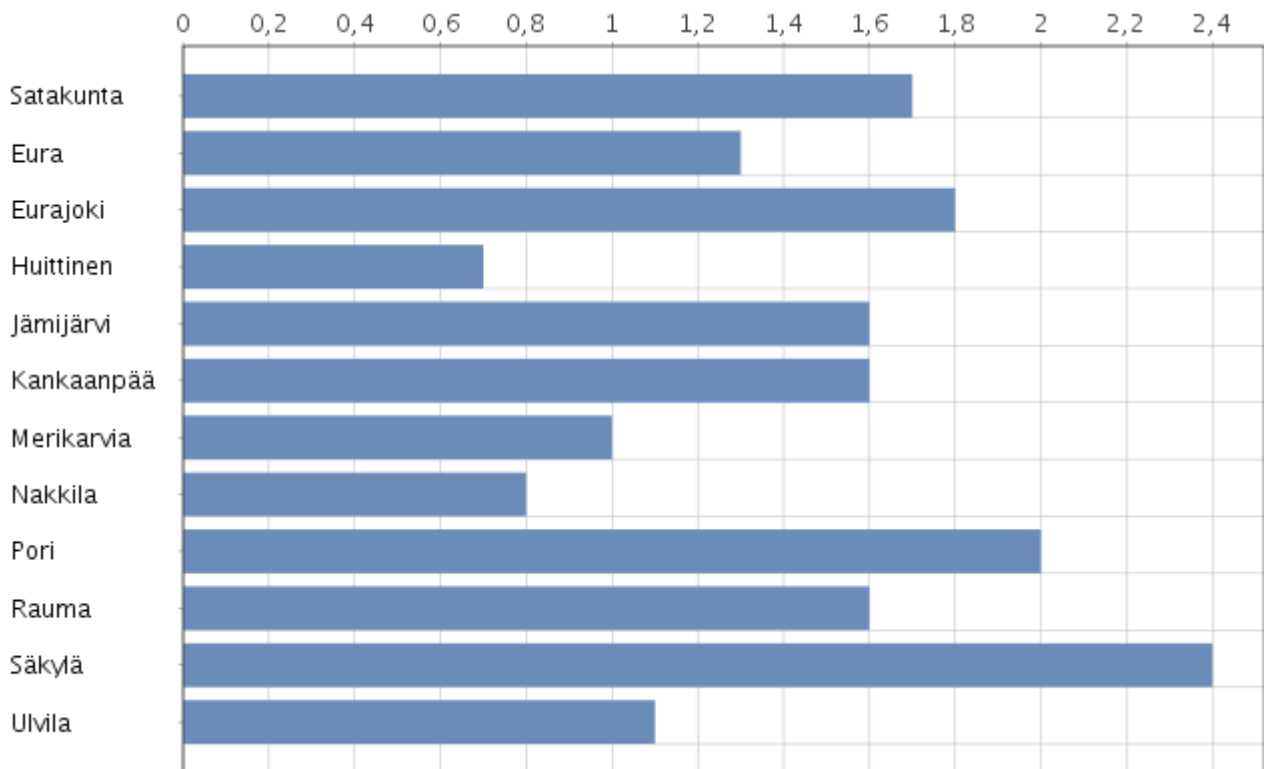
Mielenkiintoista on tarkastella lastensuojeluilmoituksen kohteeksi päätyneiden lasten osuutta muusta saman ikäisestä väestöstä. Pienehköissä kunnissa, Honkajoella ja Merikarvialla on Satakunnan keskiarvoon suhteutettuna vähän lastensuojeluilmoituksia. Pomarkussa lähes 14% lapsiväestöstä on lastensuojeluilmoituksen kohteena. Toki pienissä väestömäärissä on aina tilaston teon vaikeutta.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä 2018 (THL) **info ind. 1245**

Siikaisten ja Pomarkun lastensuojelun avohuollon asiakkaana olevien lasten osuus on laskenut edellisestä, vaikka edelleen ovat korkealla. Toisaalta pitää kuitenkin huomata, että sosiaaliasiamiehen yhteydenotoissa Siikaisten tai Pomarkun lastensuojelun asiat eivät merkittävästi korostu tarkasteluvuonna.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) **info ind. 191**

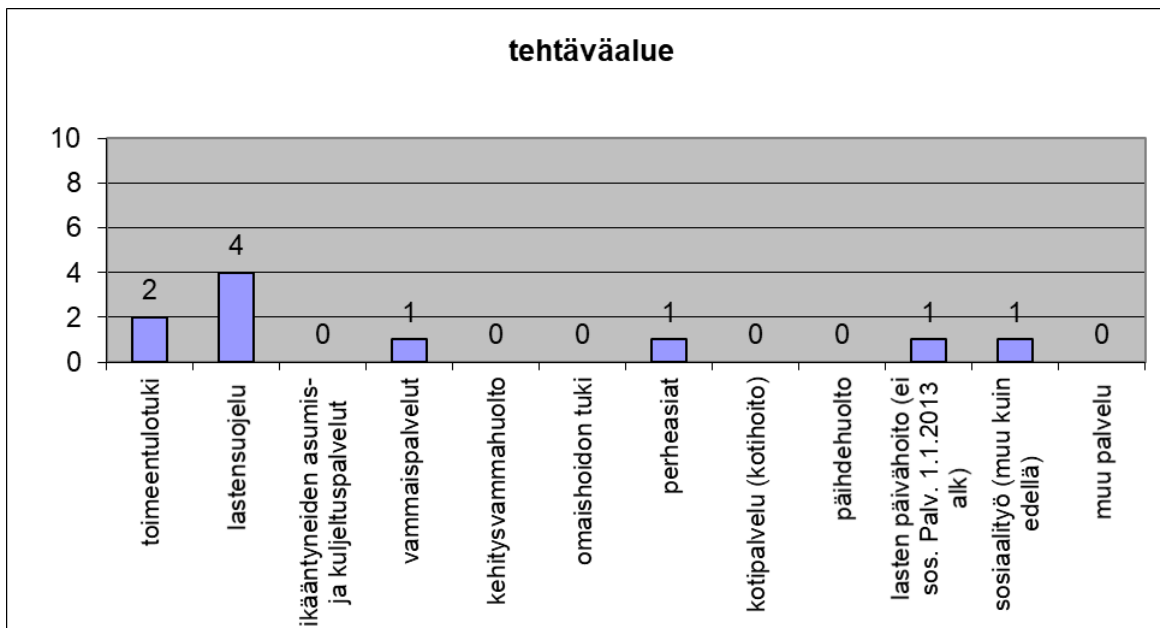

5. KUNTAKOHTAINEN KÄSITTELY

Sosiaaliasiamiestoiminta Eura 2019

Sosiaaliasiamiehelle kertyi vuoden 2019 aikana 10 käsiteltä asiakasasiaa. Lukumäärä on ollut laskussa. Varsinkin toimeentulotuen roori on nykyisin marginaalinen.. Aiempina vuosina; (2018; 14, 2017, 7, 2016; 24, 2015, 26, 2014; 19, 2013; 27, 2012: 20, 2011:27, 2010: 20 ja 2009: 19).

Yhteydenotot ovat tapahtuneet pääasiassa puhelimitse ja ne ovat koskeneet vuonna 2019 kunnan omia palveluja.

Vuonna 2019 lastensuojelu keräsi neljä (4) asiakasasiaa. Lastensuojeluasiat olivat kritiikinomaisia koskien lähinnä esim. kiireellisen sijoituksen tarvetta ja perustetta, Perhekuntoutusta tai sen päättymistä. Huostaanottohakemusta ja sitä millä perusteella ja kuka sen tekee.

Toimeentulotuen kysymykset käsittelivät toisaalta hautauskustannuksia, toisaalta täydentävän toimeentulotuen mahdollisuutta vuokravelkoihin.

Yleiseen sosiaalityöhön kirjautui vain yksi asiakokonaisuus, mutta se käsitteli luottotiedottomien asiakkaiden mahdollisuutta saada vuokra-asunto ilman välitystiliiä – tämä vaatimus välitystilin käytöstä vaikutti kohtuuttomalta vaatimukselta, jos asiakkaan taloudenhallinta muutoin oli hallinnassa.

Tyytymättömyys korostui vuoden 2019 asiakasasioissa, joista seitsemän merkittiin tyytymättömyydeksi ja vain kolme tiedusteluksi

Yhteydenottojen syyt jakautuivat tasaisesti. Kohtelun kritiikkiinkin kirjattiin kaksi asiakasasiakokonaisuutta.

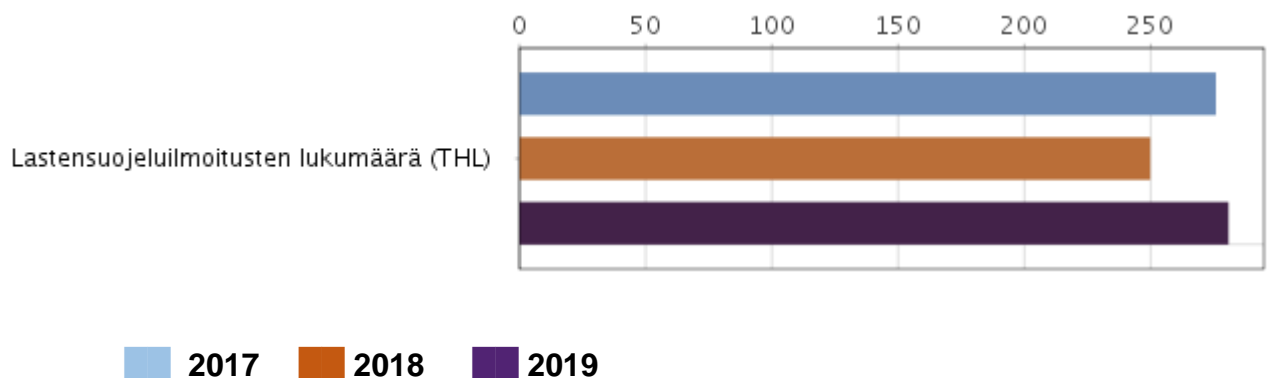
	10	3	0	4	1	0	2	0	0	0	0
YHTEYDENOTON SYYT		päätökset,sopimukset,suunnitelmat	jonotus ja käsittelyaika	selvitys toimenpidevaihtoehdoista	palvelun toteuttaminen	kohtelu	tietosuoja	maksuasiat	itseensä määräämisoikeus	muu syy	

Sosiaaliamiehen yleisin toimenpide on asiakkaan neuvominen hänen asiassaan. Neuvonnan lisäksi sosiaaliamies antoi muuta oikeusturvaneuvontaa.

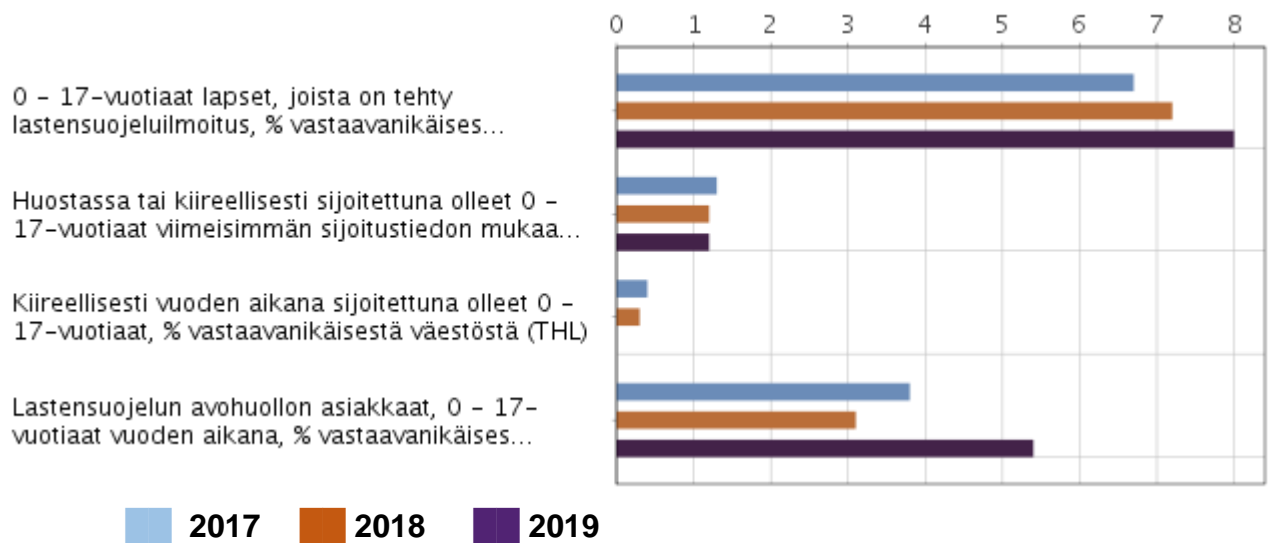
Yhden lastensuojeluasian perusteella sosiaaliamies kävi osallistumassa lapsen tapaamiseen.

Lastensuojelu

Eurassa kirjattiin vuoden 2019 aikana 281 lastensuojeluilmoitusta (2018, 250; 2017, 276, 2016; 202, 2015; 189, 2014; 212, 2013; 160, 2012: 186, 2011:186, 2010: 131, 2009:175) Lastensuojeluilmoitukset ovat viime vuosina olleet kasvussa edellisestä, mikä on trendi yleisestikin.

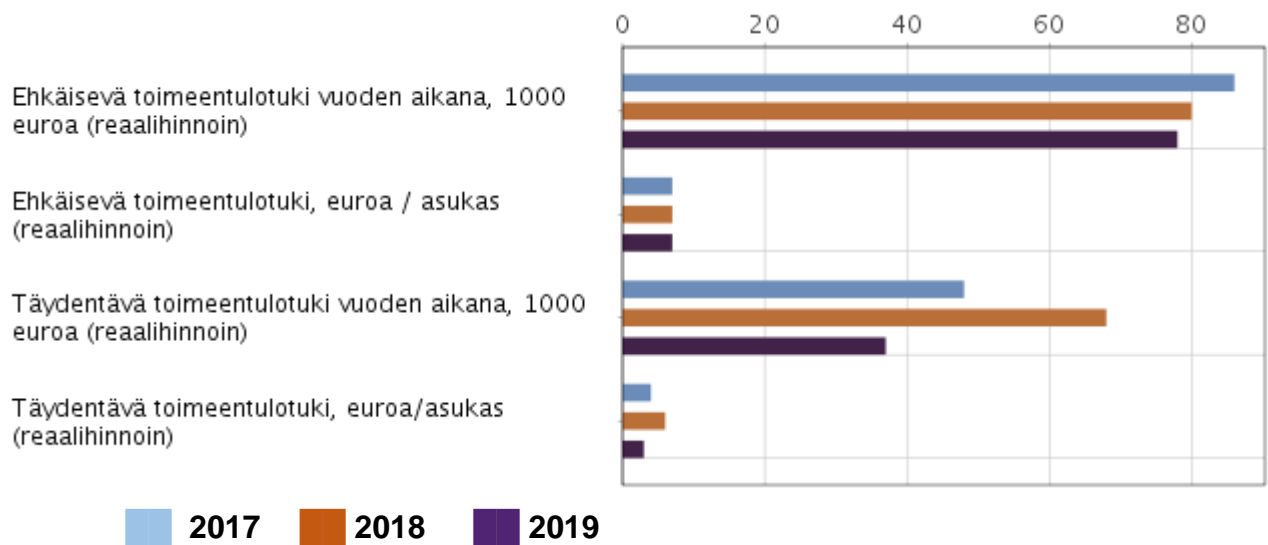

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Eurassa lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli kasvussa. Toisaalta myös avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli kasvussa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2019 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin, €	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin, €	Tuki muihin menoihin, €
Eura 18	659 896	299 385	230 645	28 799	79 332	21 735
Eura 19	686 258	293 113	245 497	37 814	82 913	26 921

Kuten aiempinakin vuosina, Eurassa käytetään ehkäisevää tukea on merkittävän paljon. Enemmän, kuin täydentävää.

Ehkäisevää käytettiin n.7euroa/asukas, mikä on toimialueen kuntien vertailussa merkittävästi muita korkeammalla tasolla. Täydentävän toimeentulotuen suhteellinen osuus on ollut nyt ollut laskussa.

Kelan toteuttama perustoimeentulotuki on ollut pienessä nousussa – suuruusluokka kuitenkin samana.

Sosiaaliasiamiestoiminta Eurajoki 2019

Eurajoelta kertyi vuoden 2019 kuluessa kahdeksan asiakokonaisuutta sosiaaliasiamiehelle. Edelleen aiempiin vuosiin verrattuna asioiden lukumäärä pysyi samassa, vaikka pieni kasvu suuruusluokassa tulikin.. (2018; 10, 2017; 6, 2016; 5, 2015; 5, 2014; 8,2013; 8, 2012; 8, 2011; 7, 2010; 3)

Tarkasteluvuonna perheasiat keräsivät kolme (3) asiakokonaisuutta, joissa saattoi olla useitakin yhteydenottoja. Asiat käsittelivät mm. mahdollisuutta elatusavun vahvistamiseen ja tapaamiskäytäntöjen vaikeuteen. Tapaamisten toteutumisessa tosin sosiaalitoimen rooli on ohkainen, vaan täytäntöönpanoa haetaan käräjäoikeuden kautta.

Lastensuojeluasiat (2) koskivat toisaalta oikeutta saada itseään koskevia tietoja ja väkivallan pelkoa.

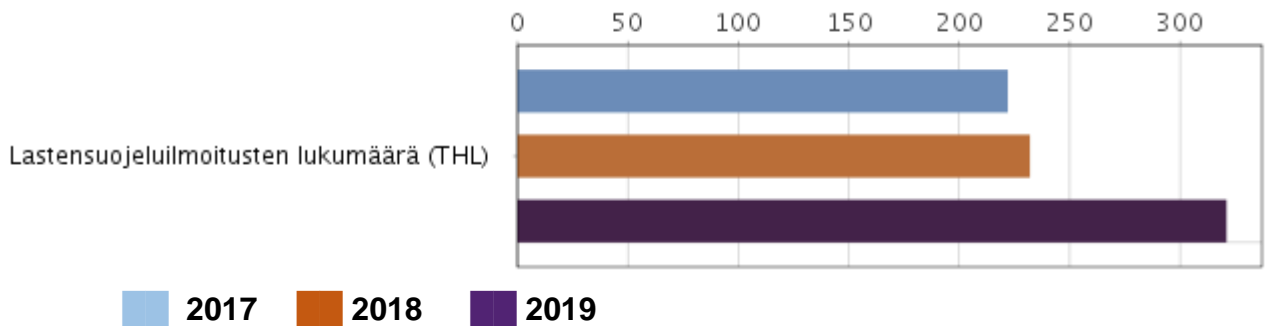
Yksittäiset asiat jakautuivat; Muuhun sosiaalityöhön, Vammaispalvelun henkilökohtaisen avun kysymykseen, Sekä; Kehitysvammahuollon asiakkaan tietosuojaan

Asiakkaat saivat asiassaan pääosin neuvontaa ja muuta oikeusturvaneuvontaa.

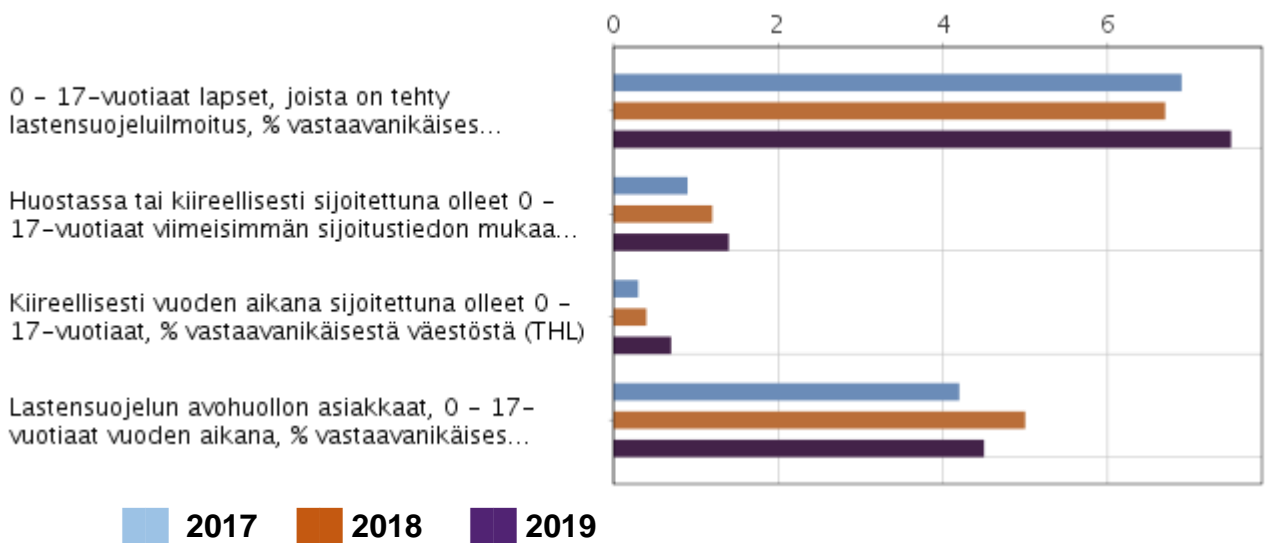
Paikoitellen yhteen asiaan voi kuulua useita yhteydenottoja ja pitkiä puheluja. Jotkut taas selviävät yhdellä yhteydenotolla.

Lastensuojelu

Eurajoella kirjattiin vuoden 2019 aikana 321 lastensuojeluilmoitusta (2018; 232, 2017; 222, 2016; 117, 2015; 82, 2014; 92, 2013; 118, 2012; 125, 2011; 93, 2010; 67) ja Lastensuojeluilmoituksia kirjattiin enemmän, kuin viime vuosina.

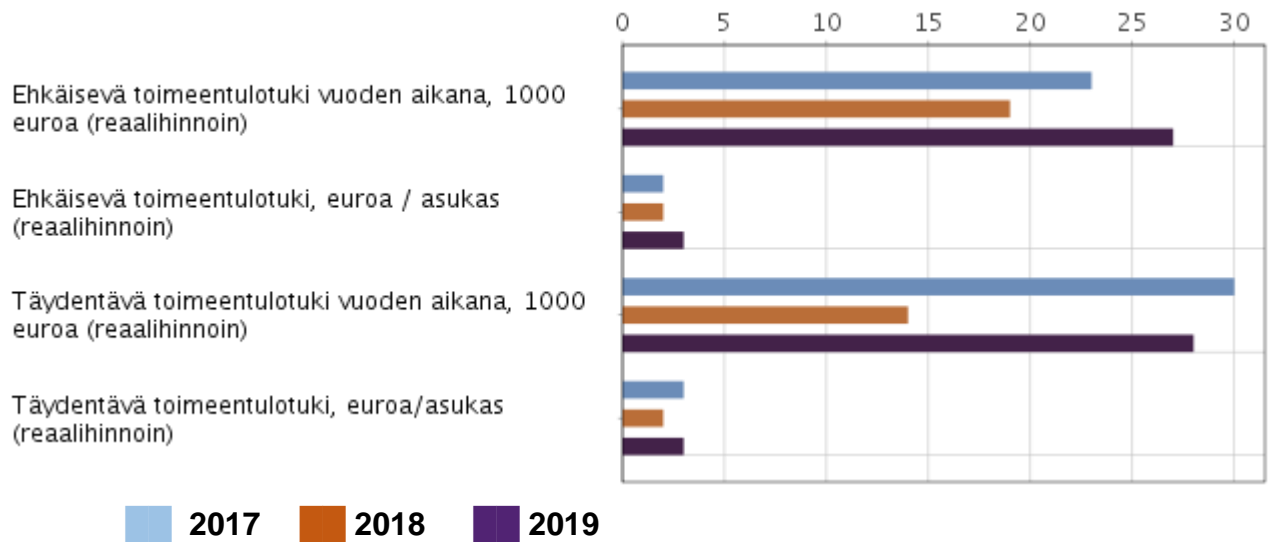
Vuoden 2019 sosiaaliamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Eurajoella lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä on ollut kasvussa. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli hieman laskenut.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja

ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvionnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Eurajoki 18	412 674	168 392	158 301	18 108	40 335	27 538
Eurajoki 19	404 780	165 311	138 646	32 636	47 666	20 521

Eurajoella sekä täydentävän että ehkäisevän toimeentulotuen määrä / asukas on ollut kasvussa. Käyttö on kuitenkin nyt linjassa Satakunnan tasolla.

Kelan maksama perustoimeentulotuki on hieman laskenut aiemmasta.

Sosiaaliasiamiestoiminta Honkajoki 2019

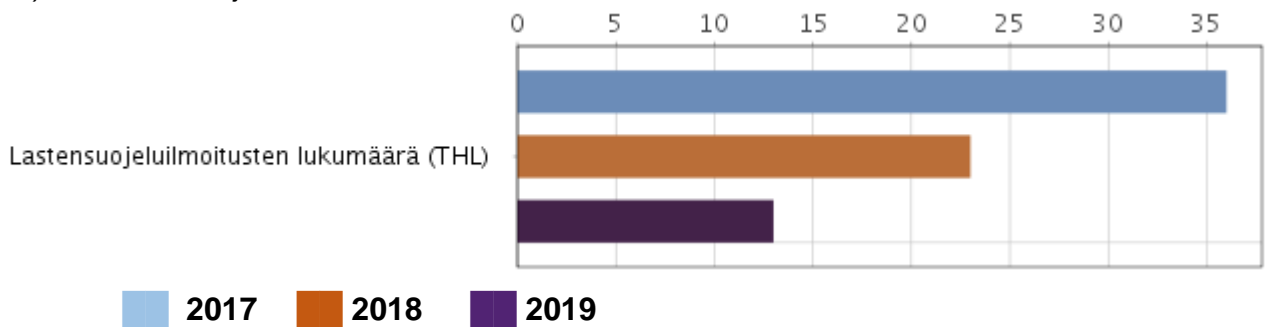
Honkajoen perusturvapalvelut tuottaa Pohjois-Satakunnan peruspalveluliikelaitos. Sosiaaliasiamiehen toimialaan kuuluvan päivähoidon kuitenkin tuottaa kunta itse.

Yhteydenotot Honkajoelta sosiaaliasiاميةheen ovat vuosittainen vaihtelu huomioiden harvinaisia. Vuoden 2019 aikana sosiaaliasiamiehelle kertyi vain yksi asia kokonaisuus, vammaispalveluun kuuluvan palveluasumisen sijoittuminen kotikunnan ulkopuolelle ja siitä aiheutuneet hankaluudet. Tyytymättömyyttä ilmaissut läheinen sai neuvontaa asiassaan.

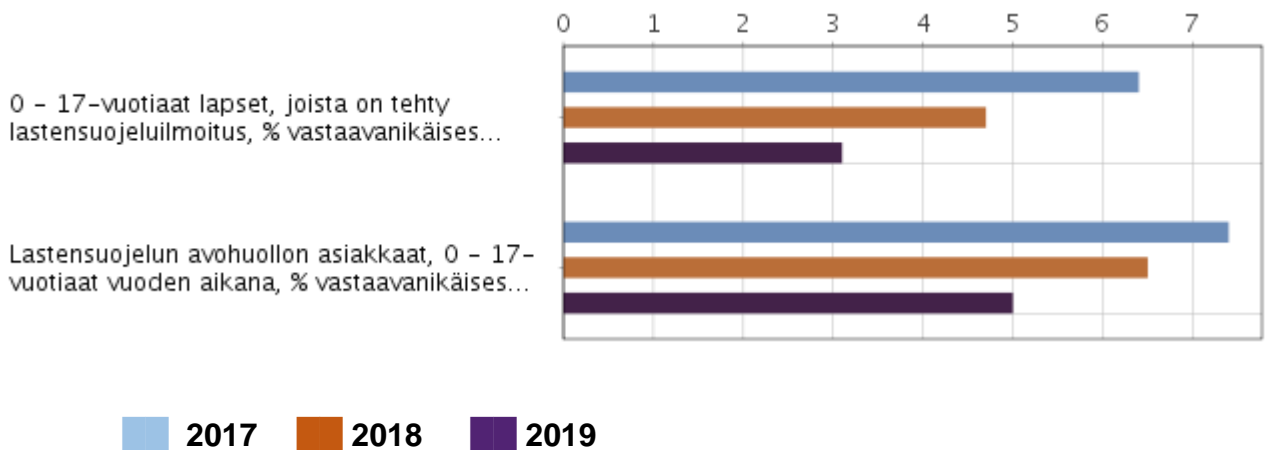
Honkajoen asiakkaat ovat siis hyvin satunnaisesti yhteydessä sosiaaliasiاميةheen.

Lastensuojelu

Lastensuojelussa Honkajoella kirjattiin vuoden 2019 aikana 13 lastensuojeluilmoitusta (2028; 23, 2017; 36, 2016; 19, 2015; 15, 2014; 18, 2013; 17, 2012; 22, 2011; 21, 2010; 20) Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on ollut laskussa viime vuodet.

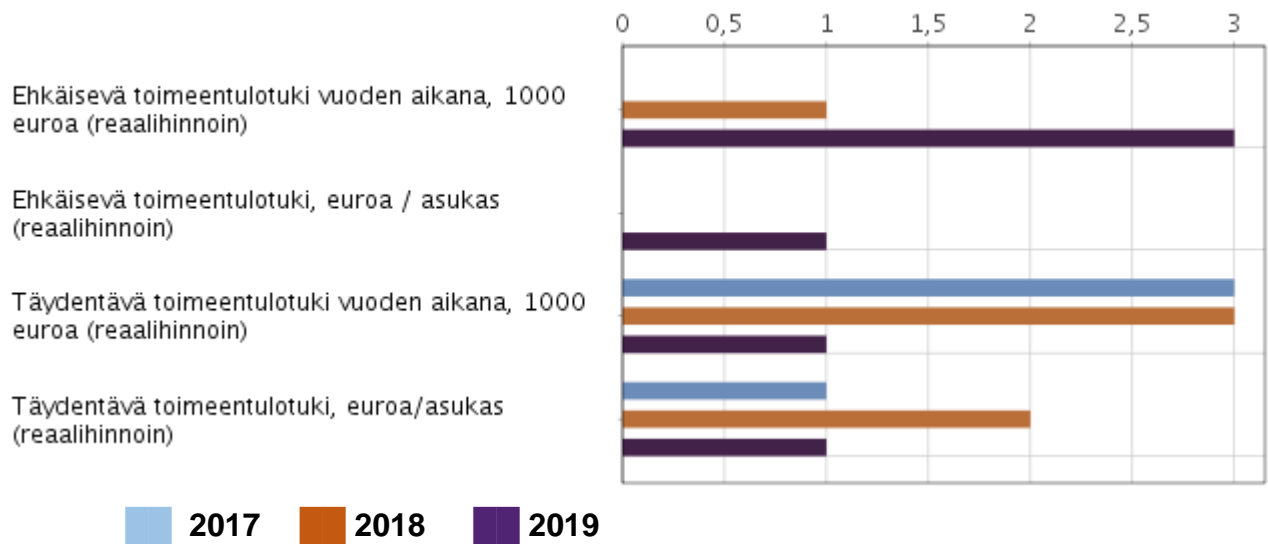

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Honkajoella lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä vaihtelee merkittävästi. Myös avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli vähentynyt aiemmasta. Sijoitus ja huostaanottotietoja ei THL:n tilastossa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokratukien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Honkajoki 18	56 027	16 741	20 790	2 802	8 462	7 233
Honkajoki 19	67 497	22 352	22 667	3 606	12 375	6 497

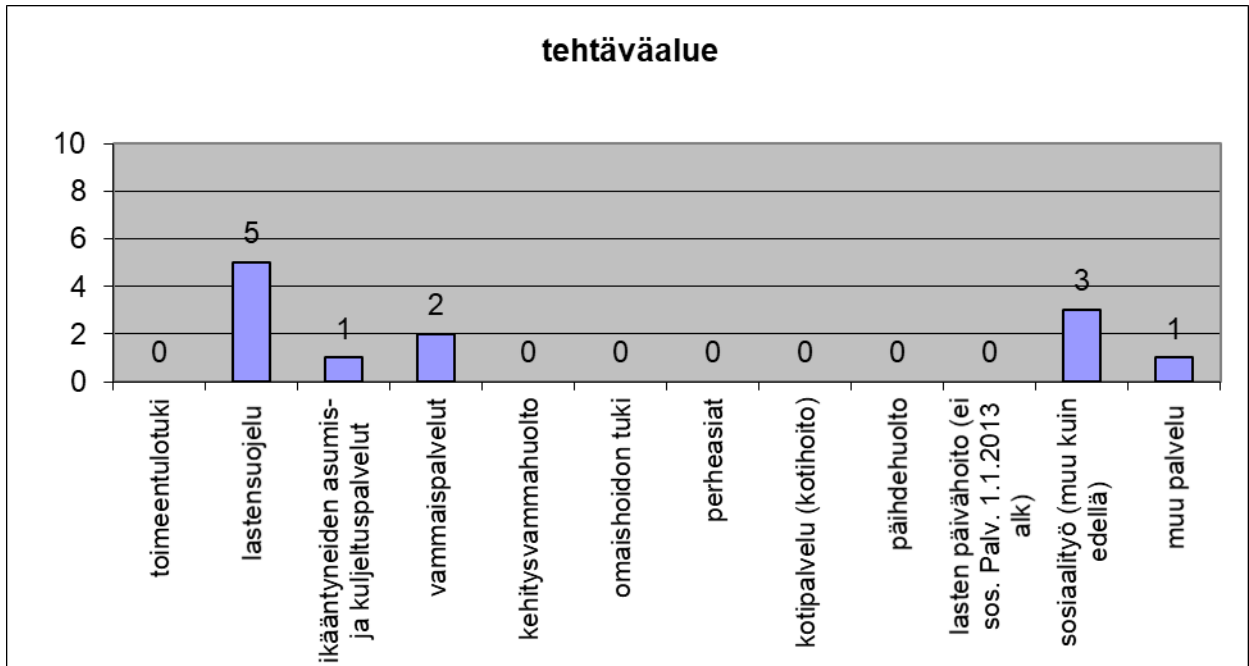
Kelan maksaman perustoimeentulotuen määrä on kasvanut aiempaan verrattuna. Edelleenkin tarveharkintaisen käyttö on vähäistä, satunnaista, mutta ehkäisevällekin toimeentulotuelle oli nyt aikuissosiaalityössä löydetty käyttöä – toisin kuin aiempina vuosina

Ilmeisesti pienen kunnan kyseessä ollen satunnaiset tuentarpeet vaikuttavat suhteellisiin osuuksiin merkittävästi.

.

Sosiaaliasiamiestoiminta Huittinen 2019

Vuoden 2019 kuluessa sosiaaliasiamiehelle kertyi 12 asiakasasiaa Huittisten kaupungista. (2019; 17, 2017, 14, 2016; 15, 2015; 24, 2014; 22, 2013; 26, 2012; 28, 2011; 20, 2010; 13 ja 2009; 14). Asiakastapausten määrä oli siten samalla tasolla aiempaan vuoteen verrattuna, joskin pientä laskua.

Asiatapaukset jakautuvat käytännössä: lastensuojelun (5), muun sosiaalityön (3) ja vammaispalveluiden (2), alueelle .

Lastensuojelusektorille oli vuodelle 2019 merkitty viisi merkintää koskien, Lastensuojelun asiakkuutta, jonka koetaan jatkuvan ilman syytä, Huoltoriitaa jossa yhteydenottaja kokee, että lastensuojelun pitäisi pystyä pakottamaan toinen huoltaja valvottuihin tapaamisiin. Terveystenhuollon tekemää lastensuojeluilmoitusta sekä toisaalta tilannetta, jossa selvitettiin kiireellisen sijoituksen tarvetta. Lastensuojelun yhteydenotot olivat lähtökohtaisesti tyytymättömiä tilanteeseen.

Muuhun sosiaalityöhön kuuluvia asioita olivat mm. asunnottomuuden uhka, asuinpaikan valinta koska Huittinen paikkakuntana ei soveltunut soittajalle. Toisaalta pohdittiin asiakastietojen saantia aikuissosiaalityöstä

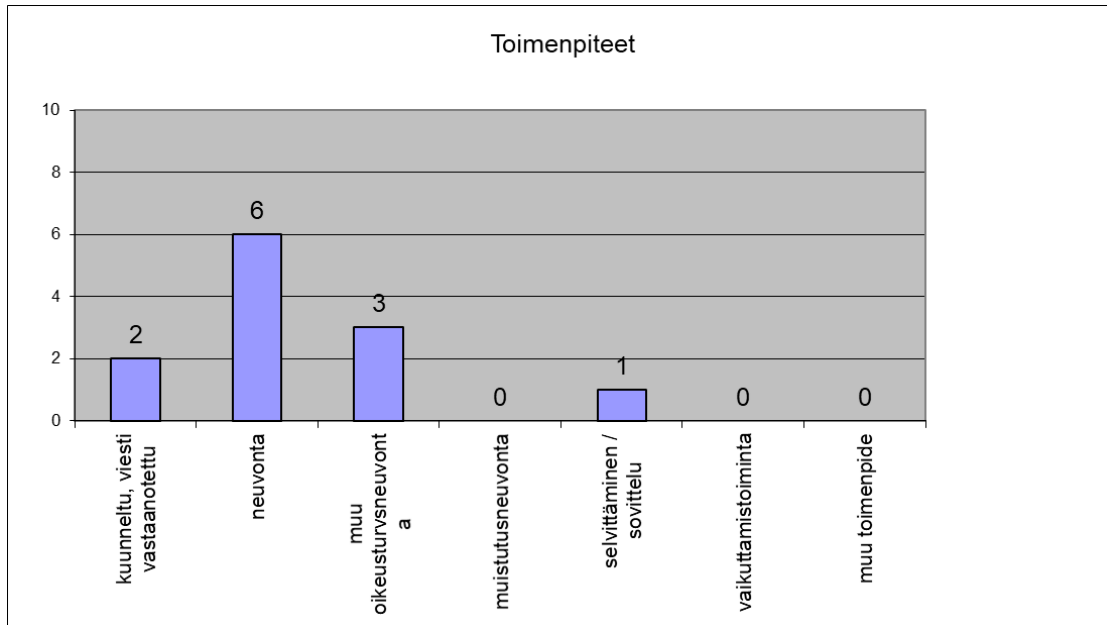
Vammaispalvelun asiat käsittelivät esim oikeutta Vpl palveluihin ja niiden hakemiseen. Toisaalta keskustelua herätti myös pitkittynyt kuljetuspalveluhakemuksen käsittely. Toisaalta pohdittiin VPL asunnon muutostöitä ja siitä seurannutta näkemyseroa.

Sosiaaliasiamiehellä on tarvittaessa vastaanotto Huittisten kaupunginvirastossa kerran kuukaudessa – etukäteisajanvarauksella.

Kyseisenä vuonna valtaosa yhteydenotoista kirjattiin kriittisiksi

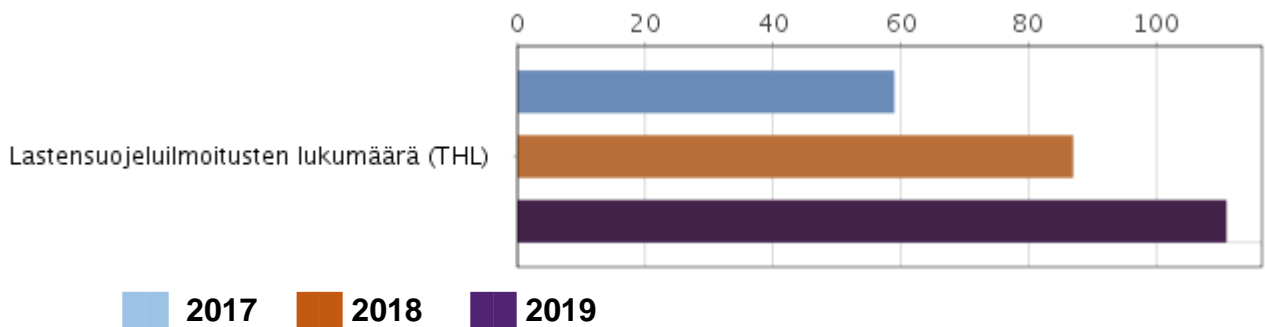
Yhteydenottoja on ollut yksi tai useampia asiakastapausta kohden ja ne ovat tapahtuneet pääasiassa puhelimitse.

Sosiaaliamiehen yleisin toimenpide on asiakkaan neuvominen hänen asiassa (6) muu oikeusturva neuvonta (3), yleistä neuvontaaahan liittyy lähes kaikkiin yhteydenottoihin.

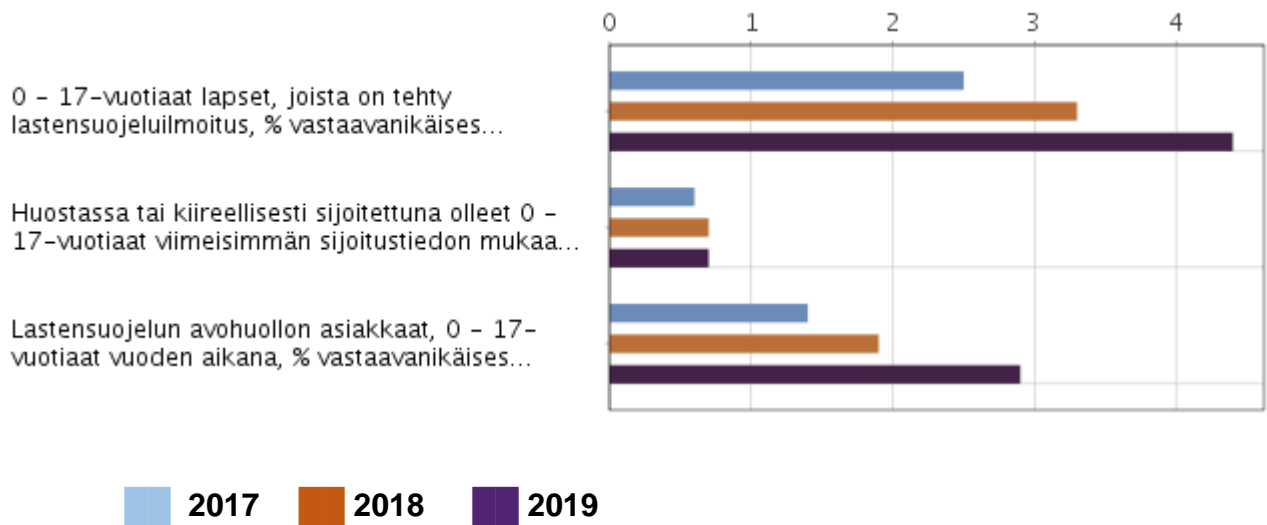
Lastensuojelu

Huittisten lastensuojelussa kirjattiin vuoden 2019 aikana 111 lastensuojeluilmoitusta (2018; 87, 2017; 59, 2016; 82, 2015; 104, 2014; 107, 2013; 107, 2012; 118, 2011; 167, 2010; 129 ja 2009; 132). Lastensuojeluilmoitusten määrä on ollut viime vuodet nousussa.

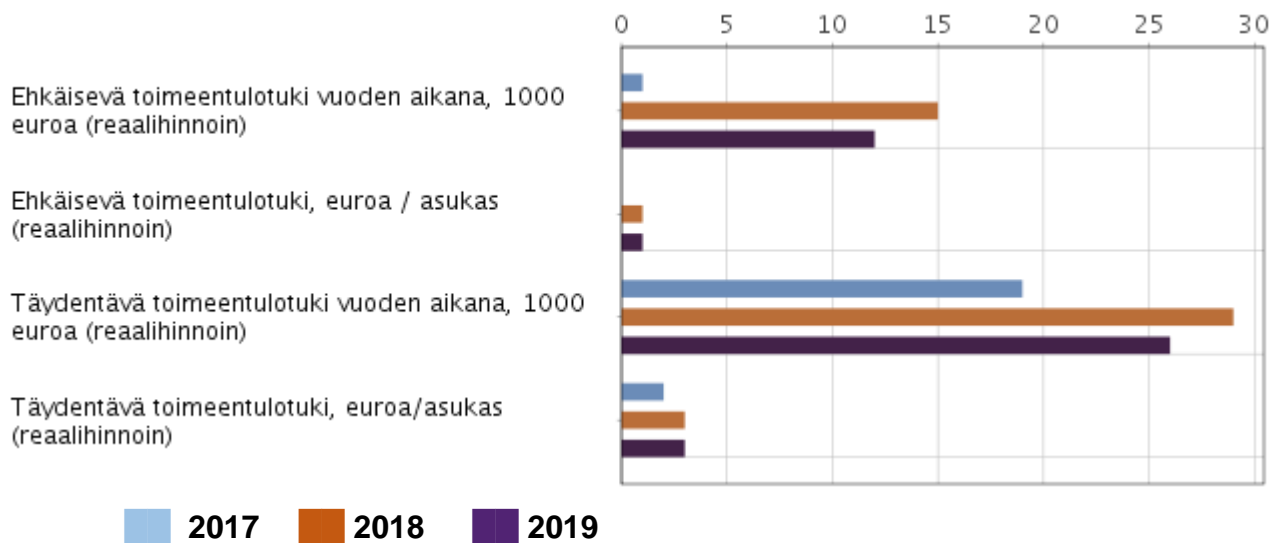
Vuoden 2019 sosiaaliamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Vaikka Huittisissa lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli pienessä kasvussa, on se edelleen alle Satakunnan

keskiarvon. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli kasvanut. Huostassa olevien määrä on säilynyt matalalla tasolla.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Huittinen 18	652 469	277 896	221 773	43 523	88 009	21 268
Huittinen 19	533 422	206 593	187 009	41 980	78 325	19 514

Huittisten kohdalla Kelan perustoimeentulotuen tarve laski edellisen vuoden tasosta. Täydentävän toimeentulotuen käyttö on jäänyt Huittisissa edelleen alhaiseksi, kuin myös ehkäisevän. Ehkäisevän toimeentulotuen suhteellinen osuus / asukas laski vuoteen 2018 verraten.

.

Sosiaaliasiamiestoiminta Jämijärvi 2019

Jämijärveä koskevia yhteydenottoja oli kertynyt kolme vuoden 2019 aikana. Muulloinkin yhteydenotot ovat olleet satunaisia. (2018; 2, 2017;3, 2016; 7, 2015; 0, 2014; 5, 2013; 3, 2012; 4, 2011; 8, 2010; 3, 2009; 4)

Jämijärvi on ollut PoSa:n kunta vuoden 2009 alusta, joten sosiaalipalveluista vastaa PoSa. Päivähoito sivistystoimen osana on kuitenkin edelleen Jämijärven tuottama palvelu

Yhteydenotot kertyivät: Sosiaalityön (1), omaishoidontuen (1), ja vammaispalvelun (1) alaan.

Omaishoidotuen ja vammaispalvelun asiat olivat ns. alustavia tiedusteluja toimenpidevaihtoehtoista. Asiakkaat saivat ohjausta asiassaan.

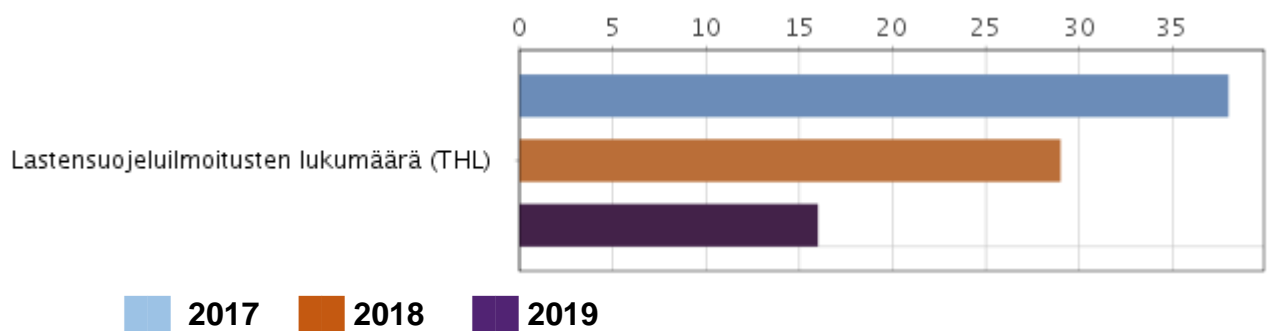
Sosiaalityön kritiikki koski välitystiliä, joka yhteydenottajan tulkinnan mukaan oli jättänyt esim. sähkölaskuja maksamatta.

.

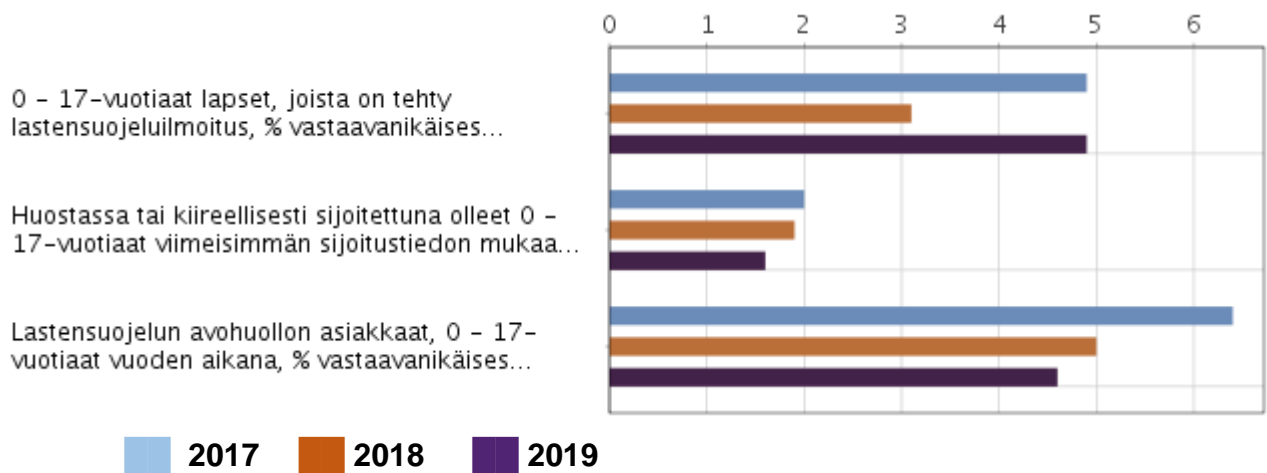
Asiakkaat saivat pääosin neuvontaa asiassaan.

Lastensuojelu

Lastensuojelun toimialueella Jämijärvellä kertyi 2019 aikana 21 lastensuojeluilmoitusta (2028; 16, 2017; 29, 2016; 38, 2015; 52, 2014; 30, 2013; 23, 2012; 14, 2011; 28, 2010; 8).. Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on ollut viime vuosina pysynyt alhaisella tasolla.

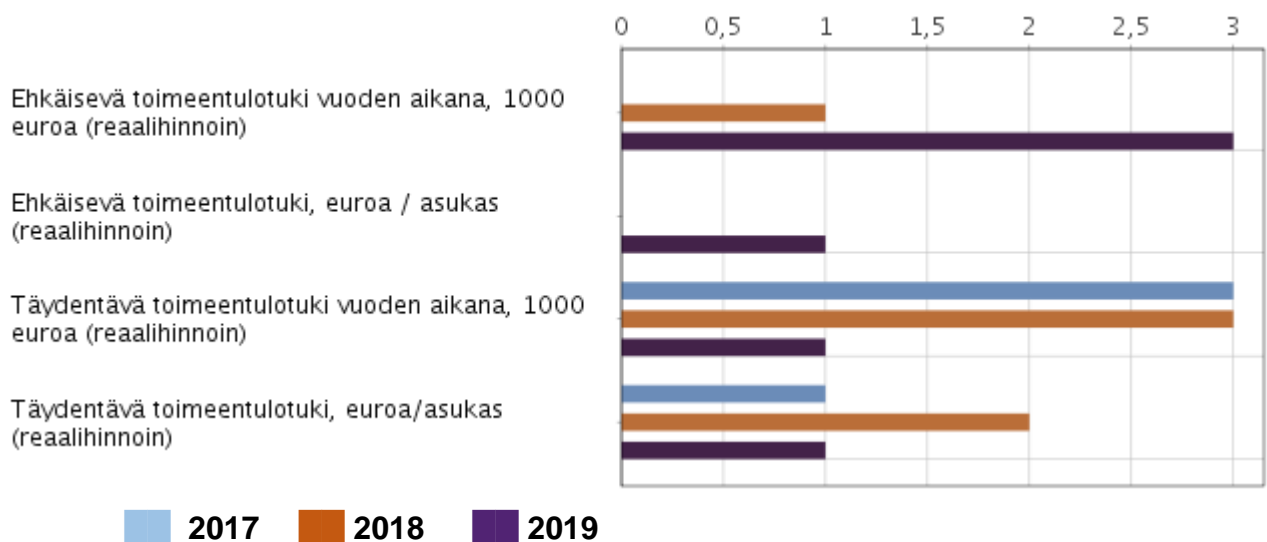

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Jämijärvellä lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä vaihtelee vuosittain. Satakuntaan verrattuna huostassa olleiden lasten suhteellinen osuus on ollut korkeahko, toki pienen kunnan kohdalla prosenttiosuus helposti vääristyy. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli vähentynyt.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Jämijärvi 18	34 633	14 515	12 187	1 559	5 188	1 183
Jämijärvi 19	28 602	6 019	10 417	1 864	8 471	1 832

Toimeentulotuen tarve Jämijärvellä on vähäistä. Perustoimeentulotuki laski edellisvuoden piikin jälkeen.

Täydentävän toimeentulotuen tarve vähentyi aiemmasta, mutta toisaalta ehkäisevää käytettiin 2019 enemmän kuin 2018. Määrät ovat kuitenkin pieniä. Pienessä kunnassa satunnaiset tekijät vaikuttavat merkittävästi prosentiosuuksiin.

Sosiaaliamiestoiminta Kankaanpää 2019

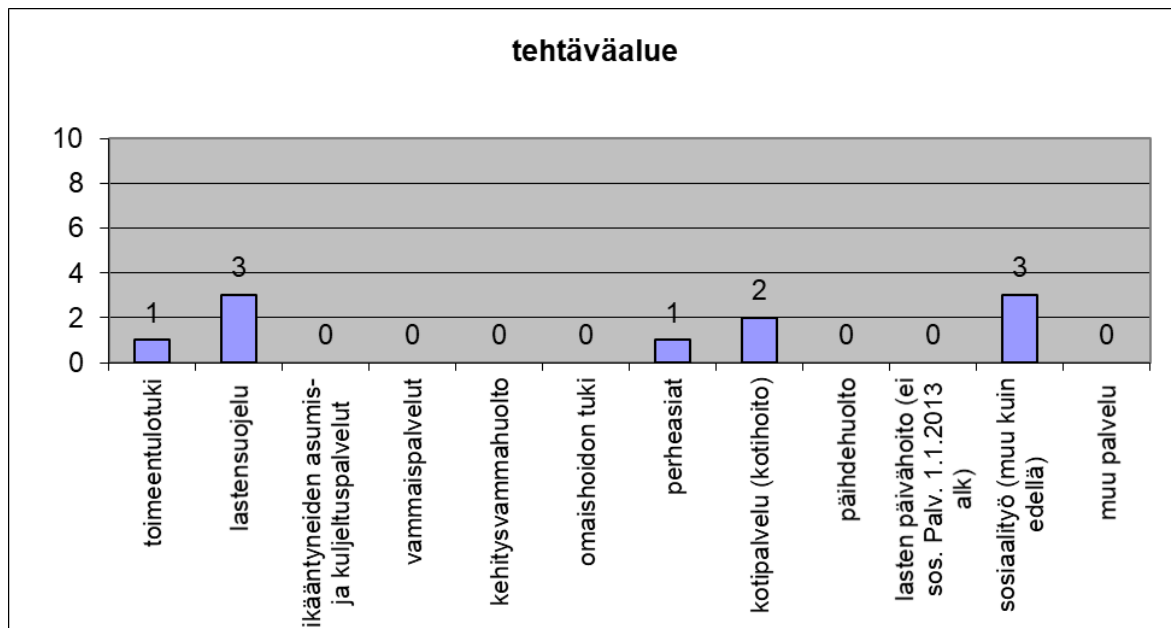
Vuoden 2019 aikana sosiaaliamiehelle kertyi 10 asiakasasiaa Kankaanpäästä. Kankaanpään tapahtumien lukumäärä on aina vaihdellut merkittävästi, nyt kuitenkin historian matalin luku. Perustoimeentulotuen poistuminen näkyi varvinkin Kankaanpäässä.

Sosiaaliamies jatkoi vuonna 2019 Kankaanpäässä vastaanottoa kerran kuussa, Kasevan toimitiloissa.

PoSa on tuottanut sosiaalipalvelut kankaanpääläisille vuodesta 2009 alkaen. Päivähoito on edelleen Kankaanpään kaupungin omana palveluna.

Asiakastapausten jakautuminen

Toimialueittain asiat jakoutuivat vuonna 2019 suhteellisen satunnaisesti. Ainoastaan Lastensuojelu ja sosiaalityö keräsivät kolme asiakokonaisuutta, jotka herättivät asiakkaissa keskustelua.

Lastensuojelun asiat herättävät tunteita mutta eivät vuonna 2019 edelleenkään muodosta selkeää linjaa siitä, mikä laajassa mittakaavavassa olisi vikana. Asiat ovat yksittäiskysymyksiä. Usein lastensuojelun tapaukset ovat myös niitä, joissa on laajempikin kokonaisuus taustalla. Sosiaaliamiestä toivottiin pystyvän keskeyttämään lastensuojelun prosessin ja sosiaalityöntekijöiden yhteydenpito asiakkaaseen. Toisaalta kysyttiin, onko vanhemman pakko osallistua lastensuojelun palaveriin kun lapsi on ollut huostassa jo jonkin aikaa...

Yleiseen sosiaalityöhön merkittiin tilanteet (3), joissa läheinen soittaa rahattomasta, asunnottomasta asiakkaasta. Tosiaalta myös asunto-osakeyhtiö on ollut yhteydessä ja huolissaan asukkaastaan. Ohjattu näissä tekemään ns. huoli-ilmoitus Posaan.

Myös yksittäinen kritiikki sosiaalityöntekijää kohtaan. Tässä lähinnä kuunneltu ja otettu viesti vastaan.

Yhteydenoton luonne

Valitustyyppisten (5) asioiden ja tiedustelujen (5) suhde jakautui 2019 tasan - Aiemmin kritiikkiä on ollut huomattavasti enemmän.

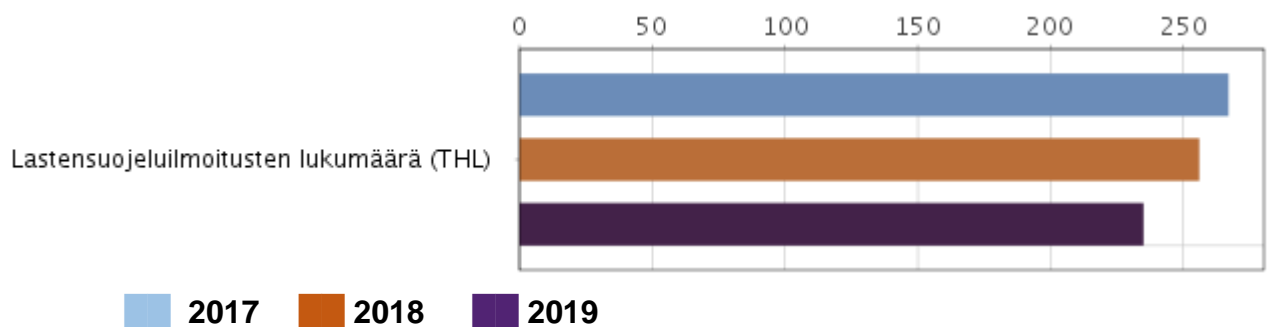
.

Toimenpiteet

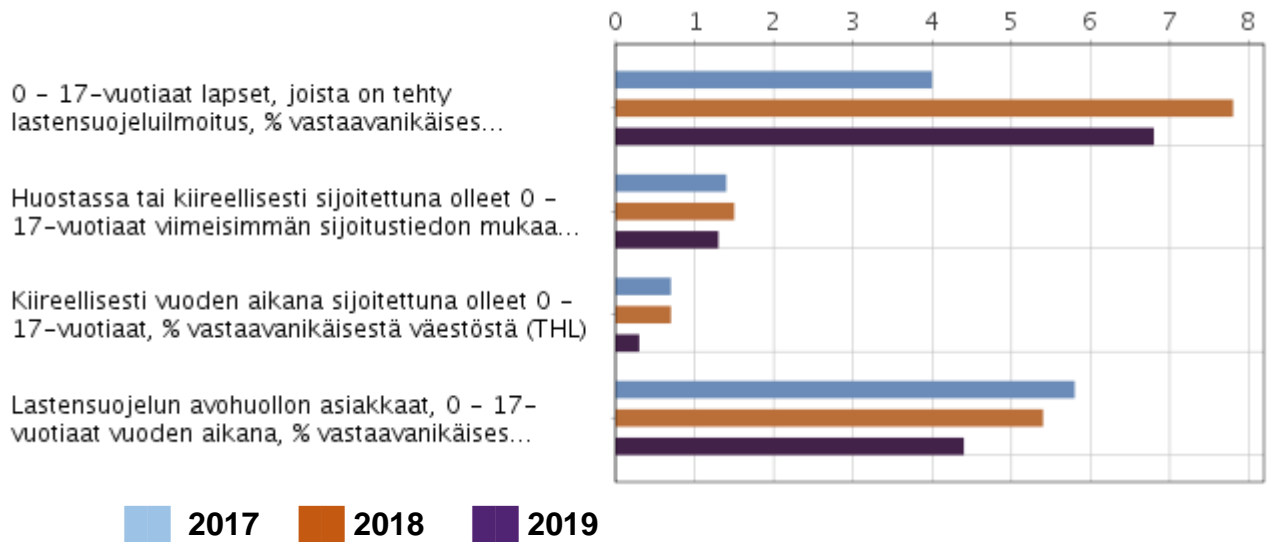
Pääasiallinen toimenpide: Asiakas saa tyypillisesti yleistä neuvontaa asiassaan ja Lisäksi myös pelkkä viestin vastaanottaminen riitti. Myös opastettiin muutoksen haussa tai asiakkaan suunnitellessa oikeusprosessia.

Lastensuojelu

Kankaanpäässä kirjattiin vuoden 2019 aikana 256 lastensuojeluilmoitusta (2018; 256, 2017; 267, 213, 2015; 180, 2014; 214, 2013; 247, 2012; 244, 2011; 200, 2010; 172) Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä taittui pieneen laskuun.

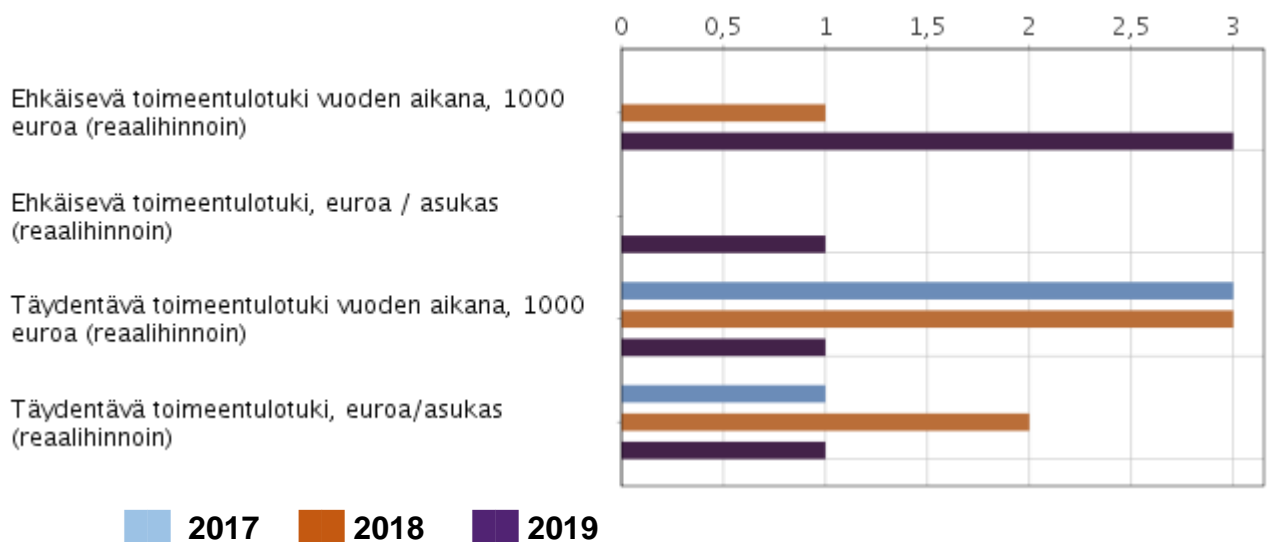

Vuoden 2019 sosiaaliamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Kankaanpäässä lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli laskussa ja toki vaihtelu vuosittain merkittävää. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli nyt lähellä Satakunnan keskiarvoa. Myöskään huostassa olleiden määrässä ei merkittävää muutosta.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiemmin vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Kankaanpää 18	704 245	291 300	234 925	42 357	107 417	28 246
Kankaanpää 19	706 576	278 863	225 610	45 825	122 753	33 525

Perustoimeentulotuen määrä on pysynyt samalla tasolla aiempaan verrattuna. Edelleen tarveharkintaisen tuen taso Kankaanpäässä on alhainen. Ehkäisevää toimeentulotukea käytettiin vähän, suhteessa kunnan kokoon, vaikkakin kasvua edelliseen on havaittavissa.

Sosiaaliasiamiestoiminta Karvia 2019

Vuoden 2019 aikana sosiaaliasiamiehelle löytyi vain kolme asiakasasiaa.

Aiemminkin yhteydenotot ovat olleet satunnaisia. (2018; 3, 2017; 1, 2016; 5, 2015; 2, 2014; 5, 2013; 2, 2012; 5, 2011, 4)

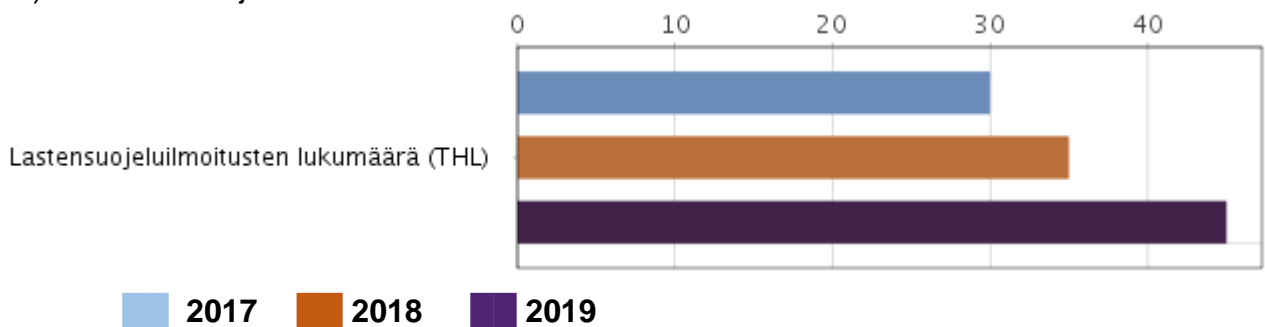
Karvian sosiaalipalvelut on tuottanut vuodesta 2009 alkaen PoSa, joten omaa sosiaalitoimen organisaatiota ei ole. Päivähoidon Karvia hoitaa edelleen omana toimintanaan.

Vaikka asioita oli lukumääräisesti vähän, ovat ne poikineet useita yhteydenottoja ja puheluita. Kehtysvammahuollon / vammaispalvelun järjestäminen ja maksuasioiden sekä tietosuojaan erimielisyys on kestänyt pitkään ja edellyttänyt monia yhteydenottoja asiakkaan edustajin, Posan ja sosiaaliasiamiehen välillä.

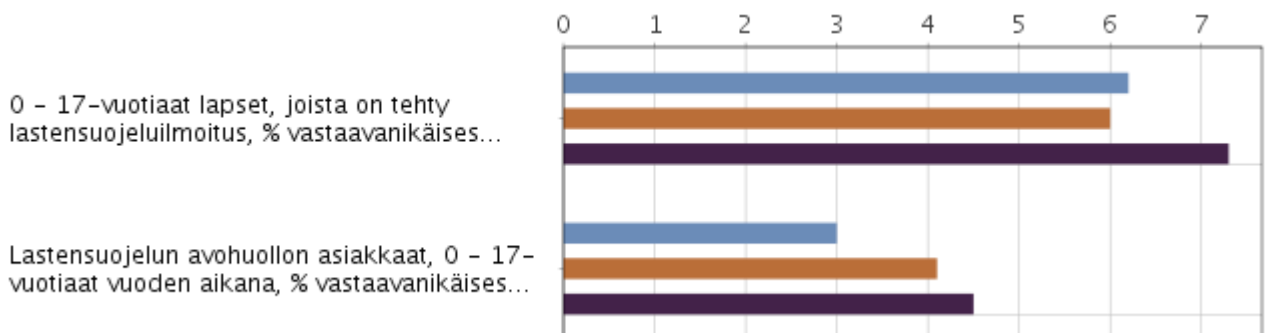
Toisaalta kysymys myös omaishoidon vapaista.

Lastensuojelu

Karviassa lastensuojeluun PoSa kirjasi vuoden 2019 aikana 45 lastensuojeluilmoitusta (2018; 35, 2017; 35, 2016; 18, 2015; 20, 2014; 11, 2013; 16, 2012, 15, 2011; 14, 2010; 17). Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on ollut viime vuodet kasvussa.

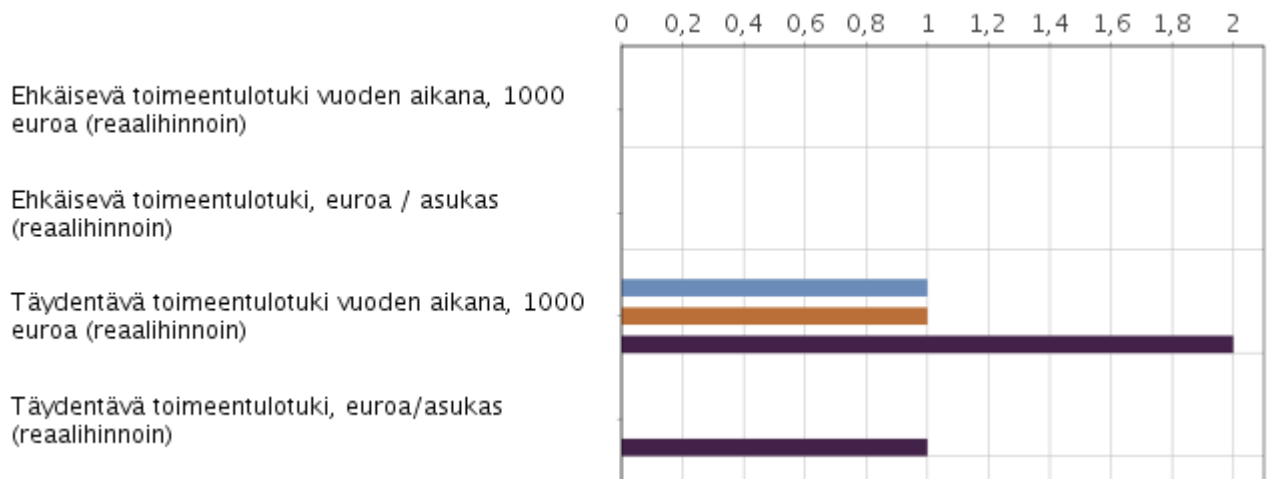
Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Karvian kohdalla lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli samalla tasolla edellisvuoden kanssa, joskin pieni nousu. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli kasvanut. Huostaanoton ja kiireellisen sijoituksen tietoja ei THL:stä ole saatavilla.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvionnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiemmin vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Karvia 18	66 676	29 951	25 556	3 303	7 760	105
Karvia 19	54 126	19 970	21 705	3 163	7 406	1 882

Perustoimeentulotuen käyttö Kelan myöntämänä laski aiemmasta. THL:n tietojen mukaan tarveharkintaisesta ehkäisevästä tuesta ei ole ollut tarvetta. Toisaalta jo aiempina vuosina tarveharkintaisen tuen käyttö on ollut satunaista. Nyt täydentävää toimeentulotukea tarvittiin n.1000€.

Sosiaaliasiamiestoiminta Merikarvia 2019

Sosiaalipalveluiden osalta Merikarvia on osa Porin perusturvan yhteistoiminta-aluetta. Vuoden 2019 aikana sosiaaliasiamieheen otettiin yhteyttä kahden vammaispalveluasian ja yhden toimeentulotukiasian perusteella.

(2018; 0, 2017, 3, 2016; 3, 2015; 5, 2014; 3, 2013; 1, 2012; 1, 2011, 5). Yhteydenotot ovat vuosia olleet hyvin satunnaisia, eikä suuruusluokkaan nytkään muutosta tullut.

Vammaispalvelun kysymykset koskivat toisaalta asunnon muutostyön mahdollisuutta, toisaalta henkilökohtaisen avun järjestämistä (Heta liiton edustaja)

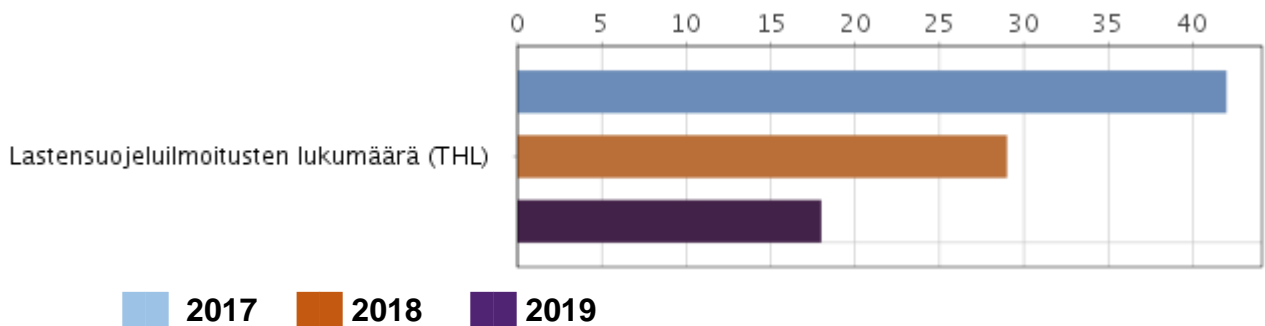
Toimeentulotukea koskeva asia koski hautauskustannuksia.

Asiakkaat saivat asiassaan neuvontaa ja oikeusturvaneuvontaa.

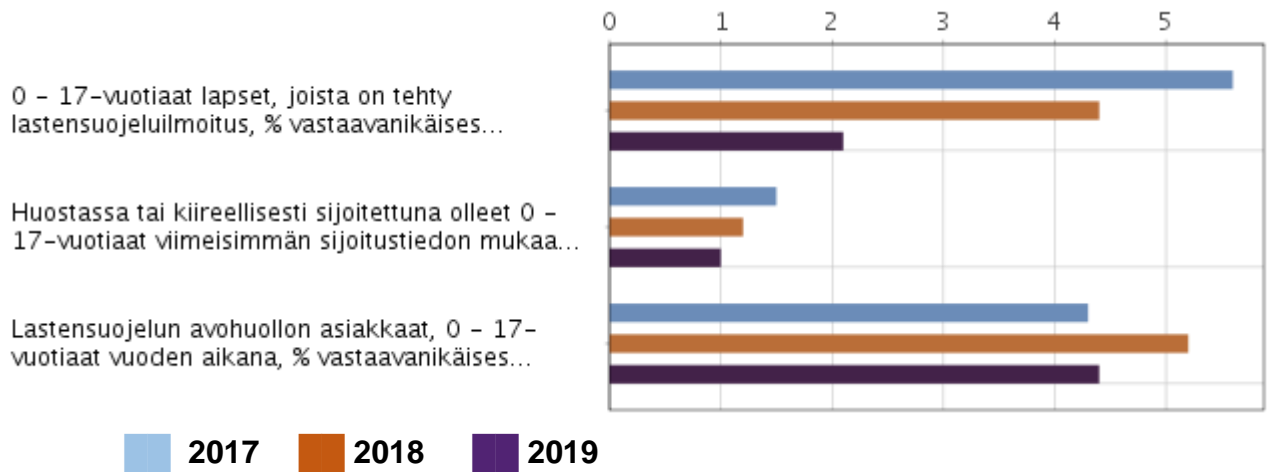
Lastensuojelu

Merikarviolla kirjattiin vuoden 2019 aikana 19 lastensuojeluilmoitusta (2018; 29, 2017; 37, 2016; 30, 2015; 43, 2014; 25, 2013; 34, 2012; 34, 2011; 34, 2010; 32)

Lastensuojeluilmoitusten määrä oli laskussa aiempien vuosien suhteen.

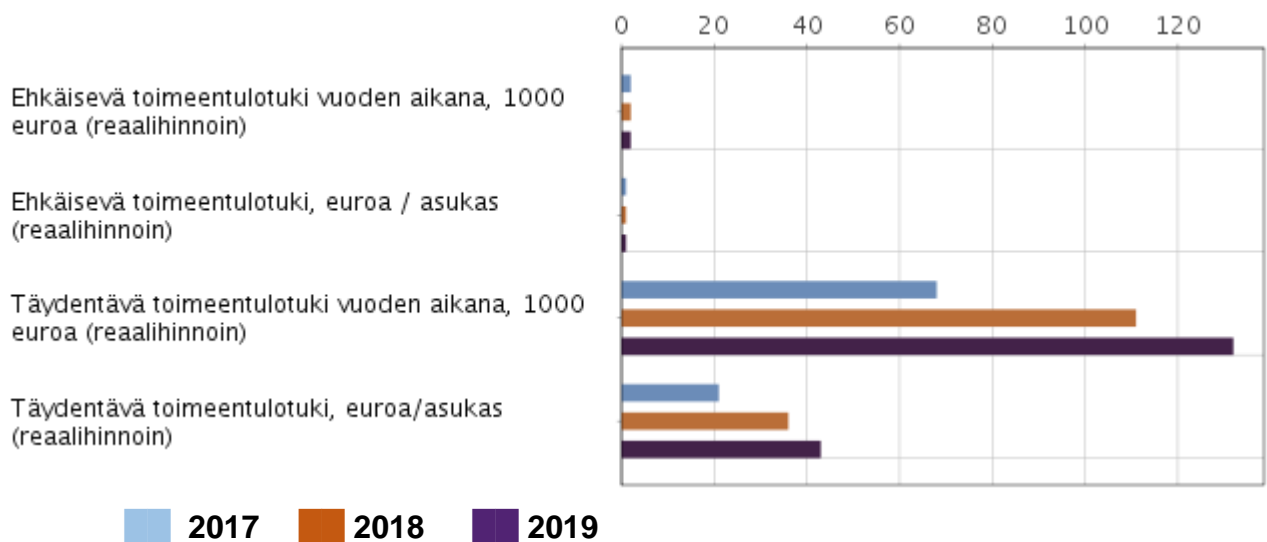

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavaan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Merikarviolla lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli jo hyvin vähäinen. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli samassa suuruusluokassa aiemman kanssa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Merikarvia 18	93 699	34 057	34 301	7 786	12 459	5 096
Merikarvia 19	126 359	59 096	39 111	10 198	13 384	4 571

Toimeentulotukimenot ovat kokeneet merkittävää muutosta Merikarvialla. Perustoimeentulotuen käyttö on jossakin määrin kasvanut. Toisaalta taas ilmoitetaan täydentävää käytetyn edelleen enemmän kuin aiempina vuosina THL:n tilaston mukaan. Kunnan kokoon nähden merkittävä summa

Ehkäisevän käyttö on linjassa muun Satakunnan kanssa.

Sosiaaliasiamiestoiminta Nakkila 2019

Vuoden 2019 aikana sosiaaliasiamiehelle kertyi 9 asiakasasiaa Nakkilasta. (2018; 16, 2017; 7, 2016; 6, 2015; 6, 2014; 7, 2013; 9, 2012; 12, 2011; 5, 2010; 8, 2009; 24, 2008; 9 ja 2007; 8). Asiakasmäärien taso on nyt jälleen laskenut, pienen kunnan satunnaisvaihtelun huomioon ottaen. Yhteydenpito tapahtui pääosin puhelimitse.

Lastensuojelun 2019 kerrytti kolme asiakokonaisuutta, jotka sivusivat isoäidin osallistumisoikeutta pienen lastensuojelulapsen elämään ja päätöksentekoon. Toisaalta pohdittiin lastensuojelun edellyttämiä valvottuja tapaamisia ja käsiteltiin asiakkaan kritiikkiä saamastaan ”suullisesta lähestymiskiellosta” lapseen.

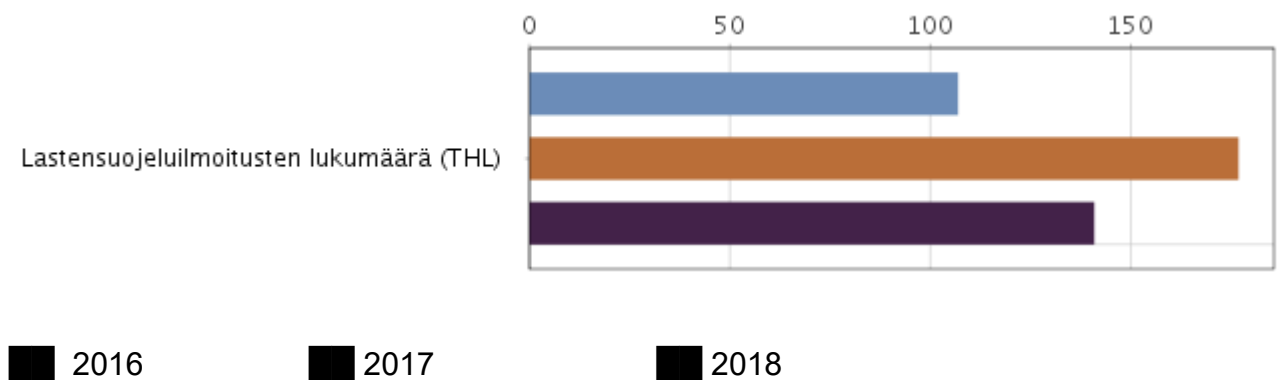
Ikäihmisten asumispalvelut aikaansaivat kaksi asiaa, joissa toisaalta kritisoitiin tilapäishoitopaikan järjestämistä. Toisaalta kritiikki lääkärin toiminnasta yksityisessä asumisyksikössä.

Päivähoidon järjestäminen on puhututtanut Nakkilassa jo pitkään, siitä kuitenkin vain yksi asiakokonaisuus. Kysymys on lähinnä varhaiskasvatuksen laadusta ja saavutettavuudesta.

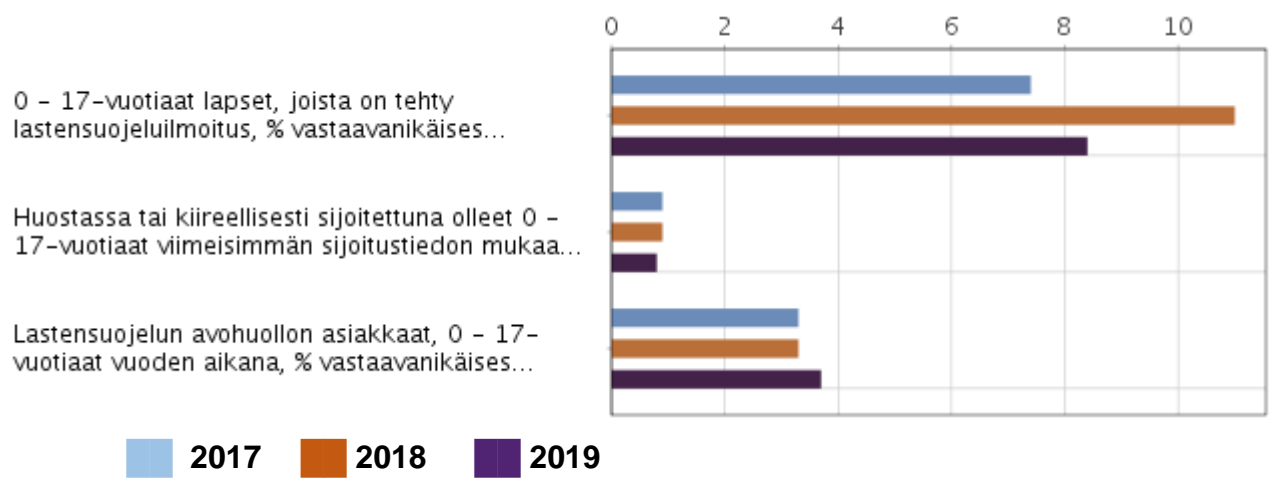
Yksittäisiä merkintöjä toimeentulotuen hautauskustannuksiin ja vammaispalvelun piiriin kuuluvasta sähköavusteisesta polkupyörästä (samaa asiakokonaisuuteen myös montaa muuta yhteydenpitoa, mutta ei enempää tilastomerkintöjä)

Lastensuojelu

Lastensuojelussa kirjattiin vuoden 2019 aikana 141 lastensuojeluilmoitusta (2018, 177, 2017; 107, 2016; 138, 2015; 106, 2014; 63, 2013; 92, 2012; 122, 2011; 66, 2010; 48) Lastensuojeluilmoitusten määrässä on vuosittain merkittävää vaihtelua, nyt huomattava lasku.

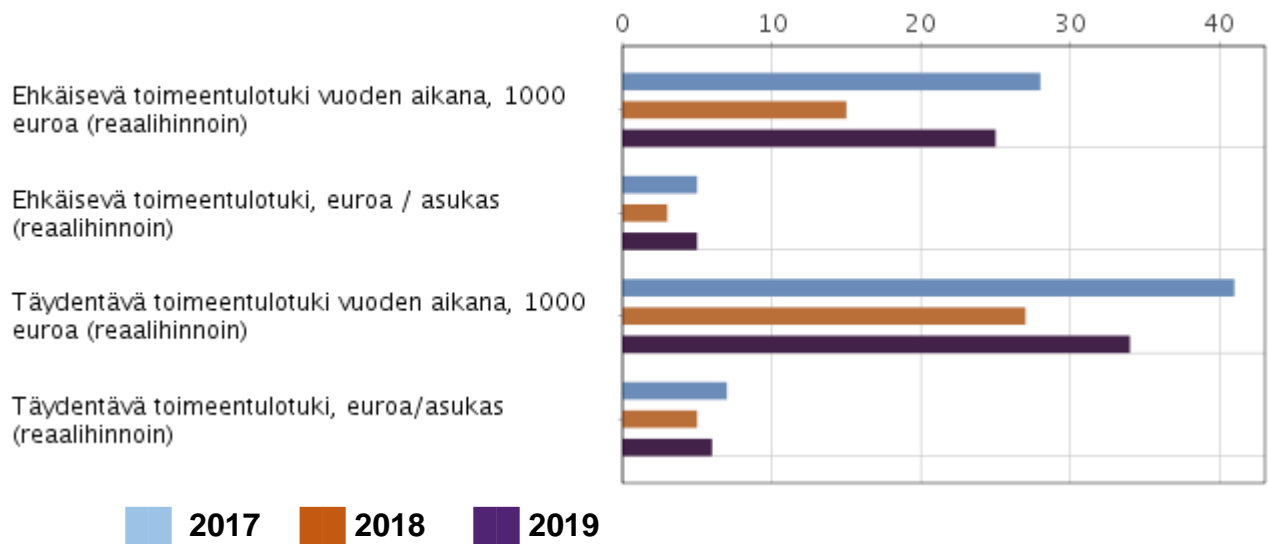

Vuoden 2018 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määrästä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Nakkilassa lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli laskussa. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus, kuin myös huostassa olleiden osuus oli samalla tasolla aiemman kanssa, Satakunnan keskiarvon tuntumassa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokratukien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Nakkila 18	384 136	133 845	155 028	30 112	49 482	15 669
Nakkila 19	391 151	138 736	147 402	26 120	48 265	30 628

Toimeentulotuen kokonaistarve on Nakkilassa ollut samalla suuruusluokalla aiempaan vuoteen verrattuna. Perustoimeentulotuki on lähes samalla tasolla edellisen vuoden kanssa. Täydentävän myöntäminen oli runsampaa kuin vuonna 2018 samoin ehkäisevän toimeentulotuen. Sinänsä ehkäisevää toimeentulotukea myönnettiin Satakunnan mittakaavassa reilusti.

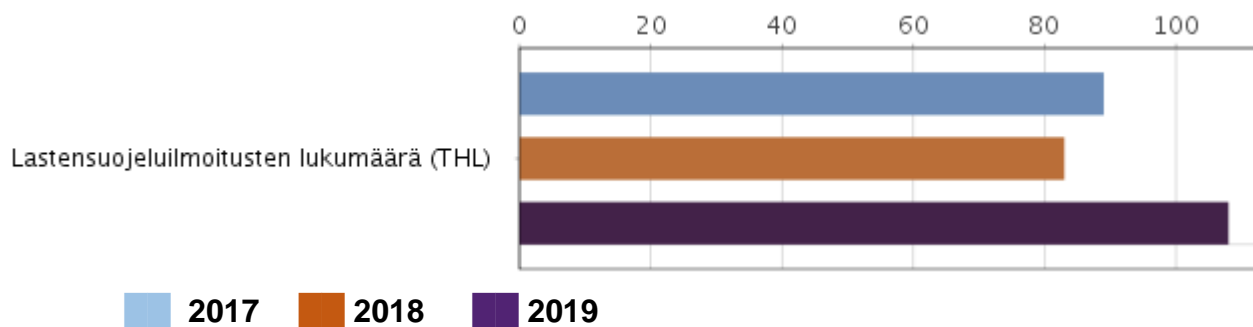
Sosiaaliasiamiestoiminta Pomarkku 2019

Vuoden 2013 alusta Pomarkun sosiaalipalvelut on tuottanut PoSa, eikä omaa sosiaalitoimen organisaatiota kunnalla enää ole.

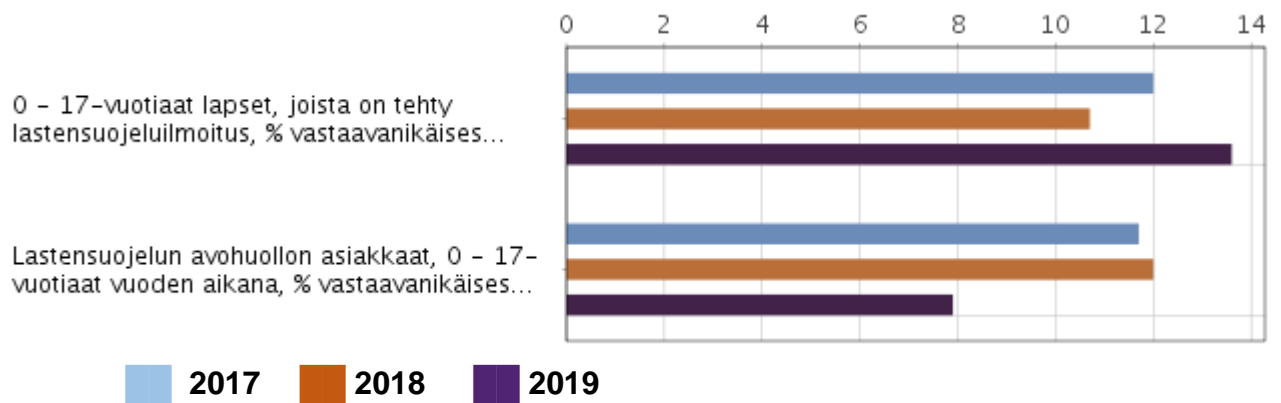
Vuonna 2019 ei Pomarkusta tullut sosiaaliasiamiehelle yhteydenottoja. Asiakasyhteydenottojen määrä on vähäinen ja aaltoilee vuosittain. (2018, 1, 2017, 7, 2016; 10, 2014; 15, 2014, 12, 2013; 6, 2012; 6, 2011; 4, 2010; 6, 2009; 10; 2008; 14).

Lastensuojelu

Pomarkun lastensuojelun alueella kirjattiin vuoden 2019 aikana 108 lastensuojeluilmoitusta, eli suuruusluokka pysyi edellisen tavoin korkealla ja kasvoi. (2018; 83, 2017; 89, 2016; 42, 2015; 33, 2014; 41, 2013; 47, 2012; 22, 2011; 27, 2010; 14)

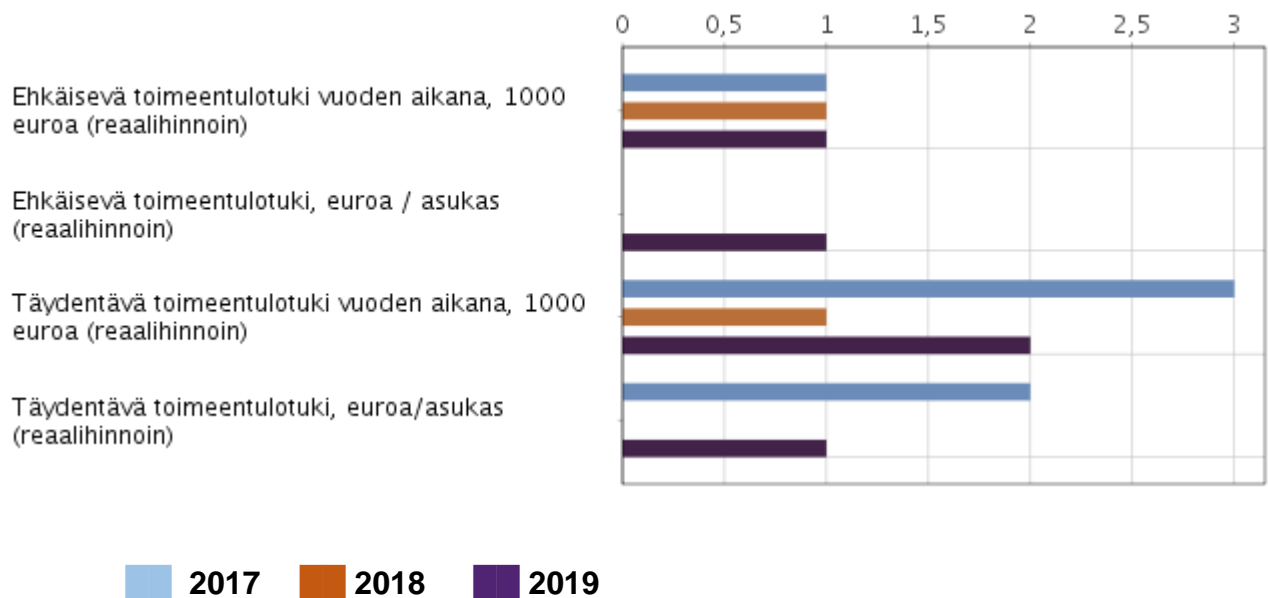

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Pomarkussa lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli nousussa, toisaalta vaihtelua vuosien välillä löytyy paljon. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli laskussa, ja Satakunnan tasolla avohuollon asiakkuuksia on runsaasti. Pienen kunnan kohdalla toki satunnaiset tekijät pitää huomioida..

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

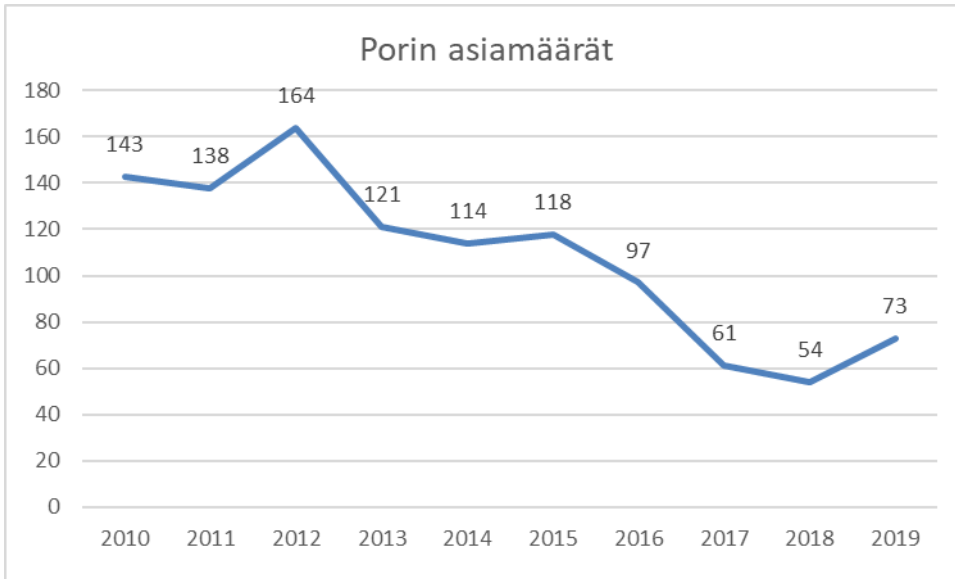
	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Pomarkku 18	99 803	36 812	37 209	5 646	11 476	8 660
Pomarkku 19	77 472	29 328	30 149	6 023	7 646	4 327

Pomarkun perustoimeentulotuen käyttö vähentyi vuoden 2019 aikana. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen käyttö on nyt niukkaa. Pienen kunnan kohdalla tietenkin satunnaiset tilanteet vaikuttavat, mutta tarveharkintaisen käyttö aikuissosiaalityössä on satunnaista.

Sosiaaliasiameistoiminta Pori 2019

Yhteydenotot sosiaaliasiamiehelle

Porin kaupungin alueelta vuoden 2019 asiakastapauksia kertyi 73 kpl. Tämä on nyt samaa suuruusluokkaa, kuin edellisinä vuosina 2017 ja 2018. Perustoimeentulotuen poistuttua tilastoinnista, asiamäärässä tapahtui selkeä lasku. Edelleen asiakkaat ottavat yhteyttä myös perustoimeentulotuen asioissa, mutta tilastoon otetaan vain ne, jotka koskevat tai joihin kuuluu täydentävä tai ehkäisevä toimeentulotuki.

Sosiaaliasiameiehen toiminnassa valtaosa asiakastapauksista käsitellään puhelimitse. Muutamia sähköpostilla alkaneita yhteydenottoja kertyy, mutta tietosuojasäädösten vuoksi asiakkaalle pyritään soittamaan takaisin tai muutoin hoitamaan yhteydenpito. Perustaltaan yleisluontoista ohjeistusta sähköpostillakin voi saada

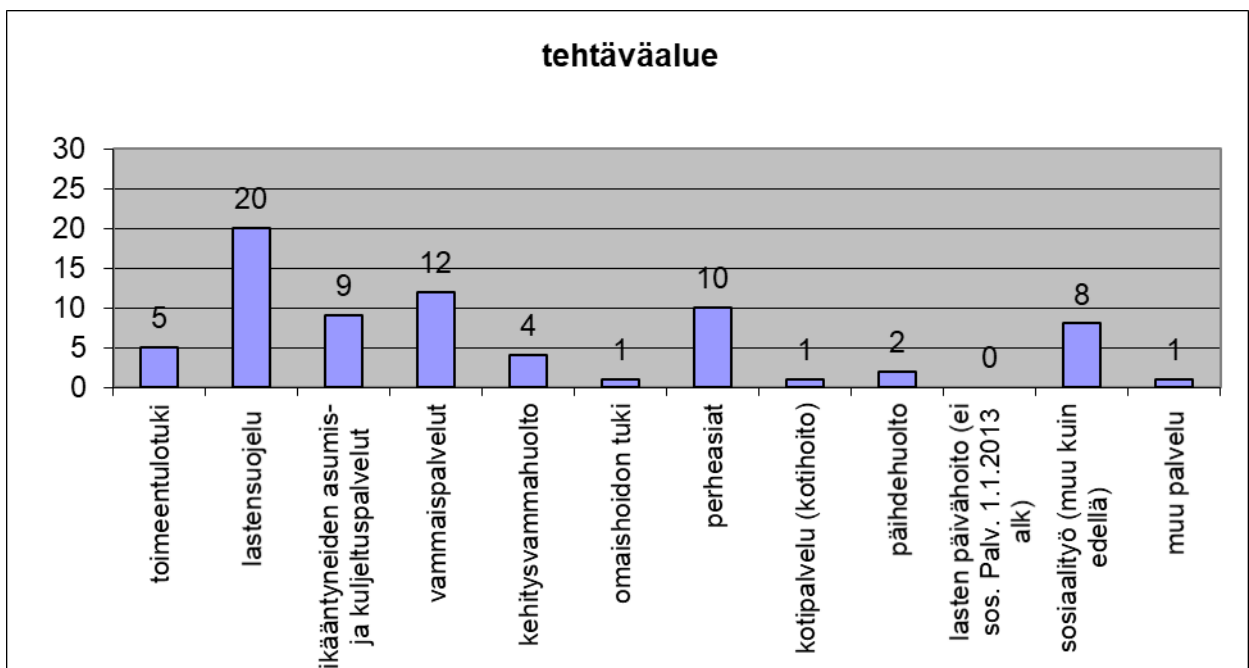
	40	28	6
Yhteydenottaja	ASIAKAS ITSE	EDUSTAJA/ MUU	HENKILÖSTÖ

Tavallisesti yhteydenottoja yhtä tapausta kohden on yhdestä viiteen. Yhteydenottajana oli useimmiten asiakas itse (40) tai asiakkaan edustaja (28). Henkilöstön yhteydenotoiksi rekisteröitiin kuusi asiaa.

Asiakastapahtumien kohdehenkilöt jakautuivat suhteellisen tasan porilaisten miesten ja naisten välillä. Toisaalta myös perheet lapsineen ovat edustettuina.

	18	20	16	12	7
Asiakastapahtuman kohde	MIES	NAINEN	ALAIKÄINEN	PERHE	EI TIETOA / muu

Toimialueet

Yleisin porilainen sosiaalitoimen yhteydenottojen toimialue vuonna 2019 oli lastensuojelu 20 asiakasasialla. Loput tehtäväalueet keräsivät hyvin tasaisesti yksittäisiä yhteydenottoja.

Vammaispalvelut 12

Perheasiat 10

Ikäihmisten asumispalvelut 9

Sosiaalityö 8

Lastensuojelun 2019 erittelyä

Vuonna 2019 Porin alueella kirjattiin 20 käsiteltyä asiaa lastensuojelusta. Asioiden määrä oli pienessä nousussa verrattuna vuoteen 2019.

Vuonna 2019 asioista tyytymättömyyttä ilmaisi 17 lastensuojelun asiaa. Nyt kolme on voitu tulkita neutraaleiksi tiedusteluiksi.

20	6	1	5	1	3	3	1
YHTEYDENOTON SYYT Lastensuojelu Pori 2019	päätökset, sopimukset, suunnitelmat	jonotus ja käsittelyaika	selvitys toimenpidevaihtoehdoista	palvelun toteuttaminen	kohtelu	tietosuoja	maksuasiat

Päätöksiä ja suunnitelmia koski kahdeksan Porin lastensuojelun asioista

Kohtelun (lastensuojelu) – kritiikki näyttäytyi vuonna 2019 vain kolmessa asiassa. Ensinnä tilanteessa, jossa (sinänsä huolto tapaamisriita asiassa) eri maista kotoisin olevat isä ja äiti eivät pääse sopimukseen ja kun asia on siirtynyt lastensuojelun hoidettavaksi.

Toisaalta asiassa, jossa asiakas kokee, että sosiaalityöntekijä ahdistelee lastensuojeluasioilla jo työajan ulkopuolellakin. Kolmanneksi tilanteessa, jossa sosiaalityöntekijän toiminta koetaan puolueelliseksi.

Ohessa muutama tiivistelmä asiasta, tai yhteydenottajien ajatuksista koskien lastensuojelua:

- *LS soittanut Verveen kuntouttavan työtoiminnan järjestäjälle, ja selvittänyt / kertonut asioita?*
- *suullinen lähestymiskielto*
- *isä pahoinpitelee lasta, lapset kertoneet, sos.tt ei ole tehnyt rikosilmoitusta poliiseille, eli asia ei etene*
- *itsenäistymässä oleva nuori - käyttövarat poikki*
- *LS ongelma, itsenäistymisvarat? Äiti on maksanut laskujen mukaan?*
- *Huostassa olevan lapsen terapiatarve*

- *lastensuojelun tietosaanti 17 v. päätöksestä ei voi valittaa???*
- *Is-työntekijä soitellut iltaisinkin, lapsen tapaamissa ongelmaa*
- *tietojen ja muistioiden saaminen vaikeaa Is toimistosta*
- *3v lapsen sijoitus porista n. 200 km päähän?? Toinen sisarus jo isovanhemmilla, voiko mitään tehdä?*
- *vastasyntyneen lapsen sijoitus isän kanssa perhekuntoukseen,*

Kuten monena vuonna aiemminkin, pitää tässäkin yhteydessä kiinnittää huomiota siihen, että asianosaiset saadaan paremmin tietoiseksi omasta tilanteestaan. Vaikka asia onkin lastensuojelun ammattilaiselle selvä. Se ei sitä välttämättä ole lapselle / nuorelle itselleen tai hänen huoltajalleen.

Perheasiat

Perheasiat eli käytännössä lastenvalvonta aiheutti 10 asiakasasia kokonaisuutta. Asiat sivusivat olosuhdeselvityskritiikkejä. Valvottujen tapaamisten sopimista (ja tietääkö molemmat vanhemmat sen, että kyse on sopimuksesta). Runsaasti myös huoltoriitoja, jotka sinänsä sosiaaliamies on pyrkinyt ohjaamaan oikeusavun kautta käräjäoikeuteen.

Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto

Vammaispalvelulain (12) ja Erytyshuoltolain (4) mukaiset palvelut keräsivät Porissa vuoden 2019 aikana yhteensä 16 asiakasasiaa.

Vammaispalvelun asiat olivat nekin pääsääntöisesti yksittäisasiota, eikä niistä sinänsä löydy tiettyä linjaa.

Kritiikki kohdistui yleisimmin asumispalvelujen järjestämiseen ja myös kuljetuspalvelua ja sen hakukriteereitä pohdittiin.

Yksittäisiä kysymyksiä asunnon muutostöistä ja toisaalta yrittäjän kysymys kilpailuttamisesta.

Kehitysvammahuollon yhteydenotossa (2) sivuttiin molemmissa asiakkaan oikeutta päästä / valita asuin tai hoitopaikkansa. Yksittäiset pohdinnat kirjautuivat siitä, että aikuisena poriin muuttanut ei vaikuta pääsevän ADHD tai neuropsykologisiin tutkimuksiin.

Lisäksi Esperin henkilökunnan kysymys rajoittamispäätöksistä.

Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten asumis- ja kuljetuspalvelut keräsivät yhdesän asiakasasiaa. Noormarkun vanhainkotiä kritisoitiin yhdessä tapauksessa hoidon laadusta – asiakkaan omaiset saivat neuvontaa asiassaan.

Joillekin vanhustyön asiakkaille sosiaaliamiehestä on tullut vakituinen yhteydenoton kohde. Soittoja kertyy vuodessa kymmeniä, parhaimmillaan useita päivässä. Heidän kanssaan pohditaan toisaalta läheisedunvalvojan toimintaa ja toisaalta nykyisen asumisratkaisun turvallisuutta. Toisaalta asiakas pohti myös rahan hahmottamisen ongelmaa, ja edunvalvonnan toimintaa.

Ilmeisesti taustalla on muistisairautta, eikä asiaa sosiaaliamiehen toimenpitein ole ratkaistavissa.

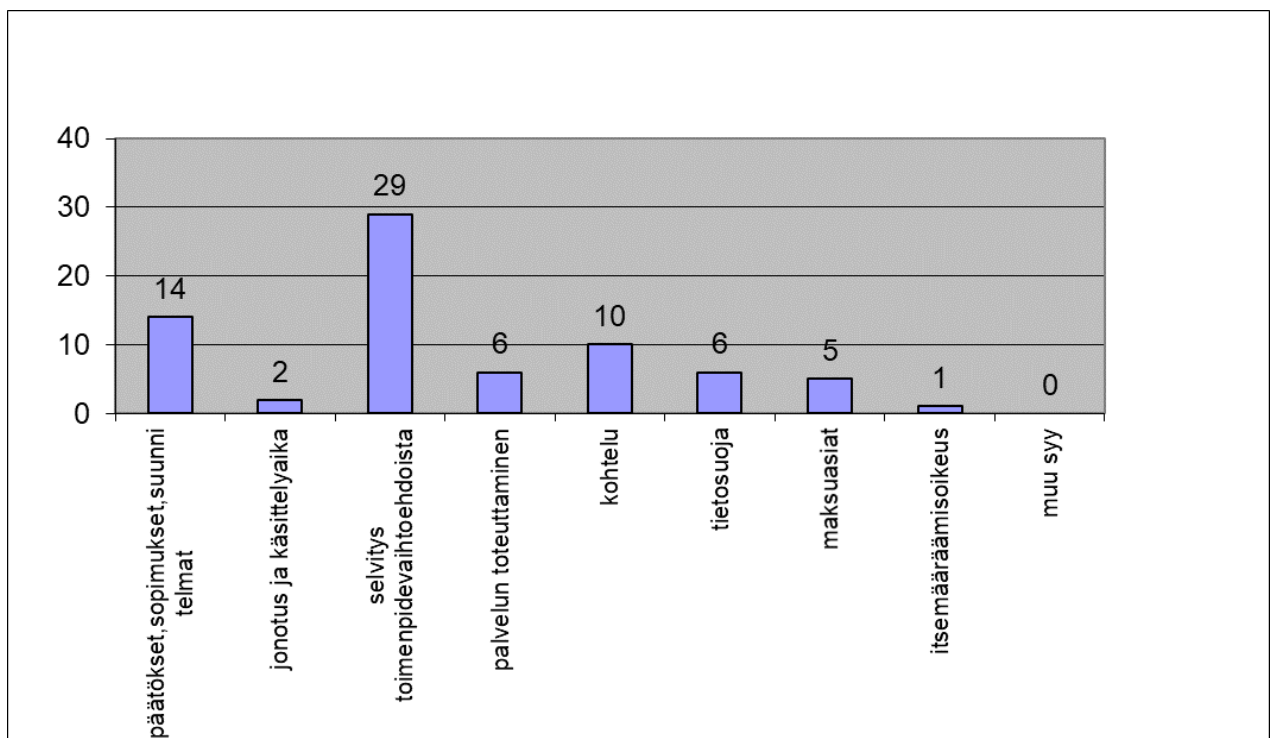
Tyytymättömyys

Yhteydenotot olivat pääosin tyytymättömyyden (49) osoituksia. Suhde ei ole mitenkään poikkeava – vaan seuraan muidenkin kuntien linjaa.

73	24	49
YHTEYDENOTON LUONNE	tiedustelu	tyytymättömyys

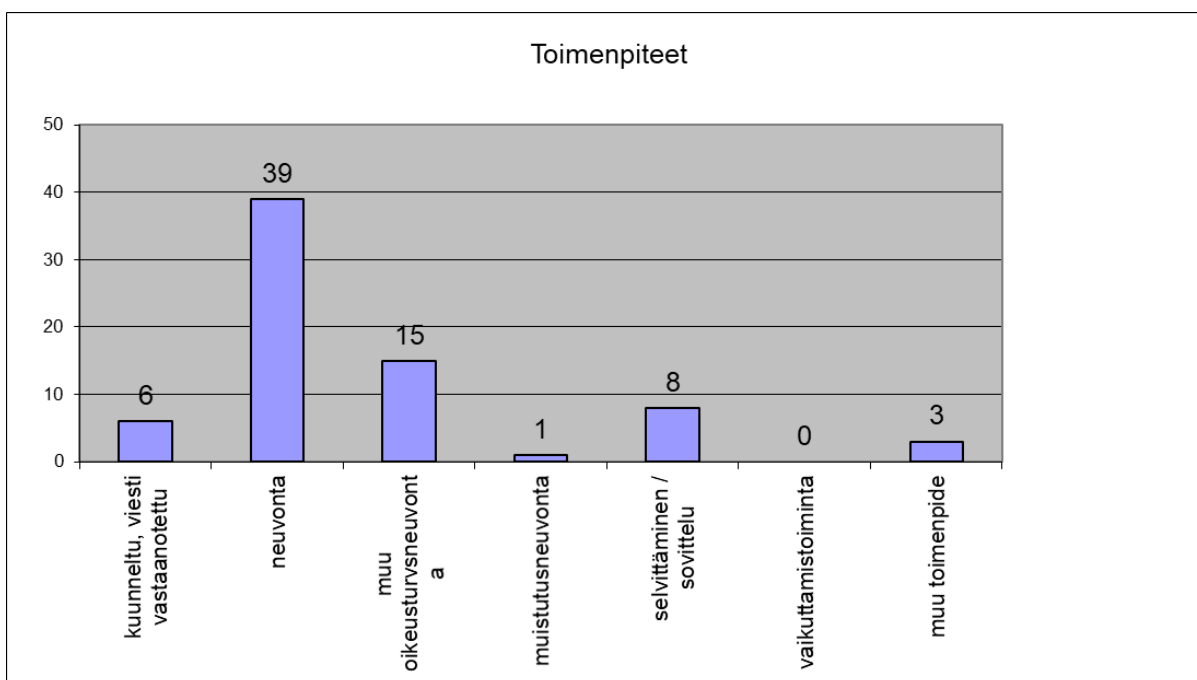
Yhteydenottojen syyt Porissa yleisesti

”selvitys toimenpidevaihtoehdoista” (29) on ollut yleisin yhteydenoton syy. Päätöksistä, suunnitelmista, nousseet kysymykset ovat toiseksi yleisin (14) syy yhteydenottoon.

Toimenpiteet

Asiakasyhteydenottoihin sisältyy tärkeänä osana yleinen sosiaalipalveluiden neuvonta ja opastus.

Valtaosa toimenpiteistä (39) on pääosin yleistä neuvontaa.

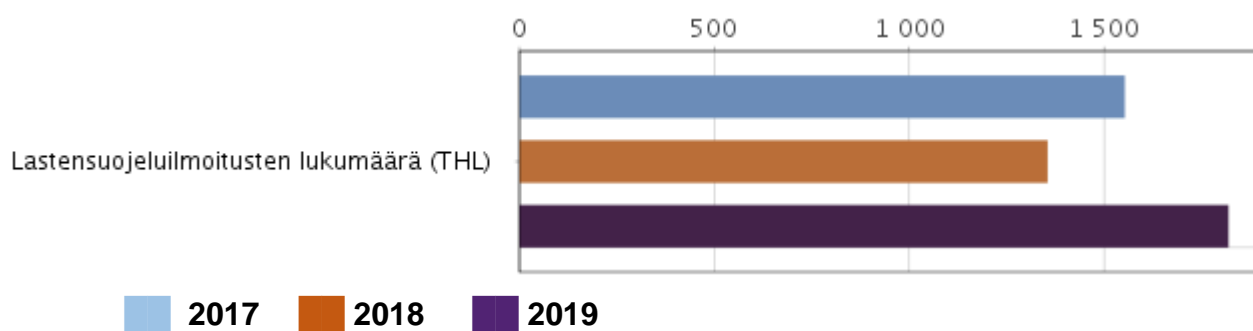
Selkeärajaisia toimenpiteitä löytyy harvoin – pääasiallinen toimenpide on kuitenkin pyritty löytämään. Yleinen neuvonta sisältyy lähes aina myös muihin toimenpiteisiin

Sosiaaliasiamies osallistuu Porin Perusturvan tietosuojaryhmään, jossa käsitellään asiakkaalle tärkeää tietosuojan kehittämistä.

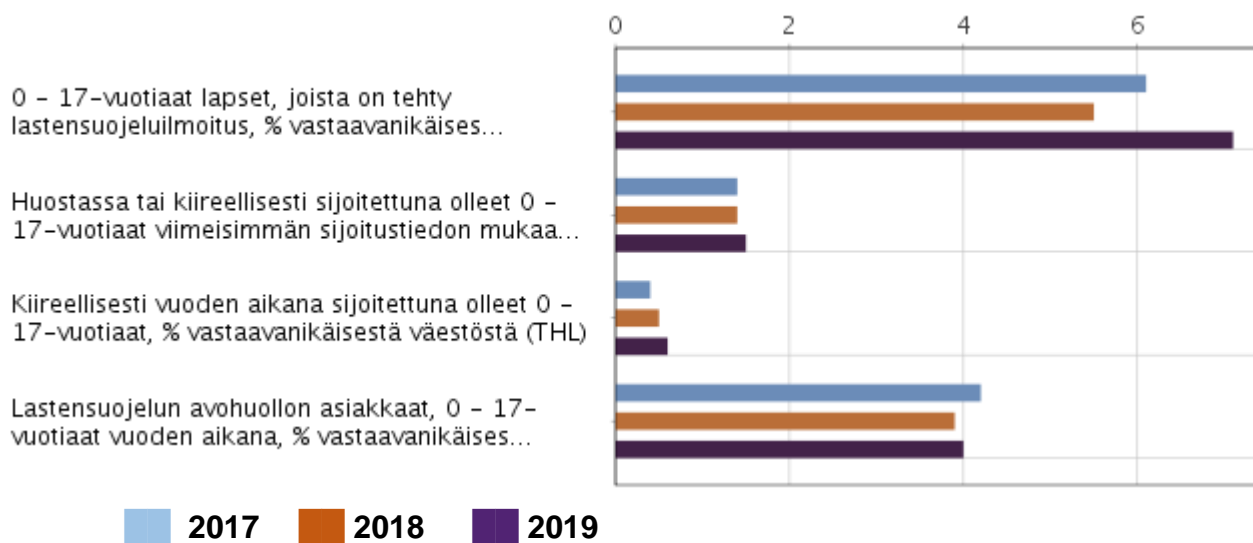
Lastensuojelu

Porissa kirjattiin vuoden 2019 aikana 1819 lastensuojeluilmoitusta (2018; 1355, 2017; 1553, 2016; 1616, 2015; 1494, 2014; 1626, 2013; 1453, 2012; 1508, 2011:1481, 2010: 1518)

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on ollut korkein useaan vuoteen. Merkittävä lasku aiempaan vuoteen.

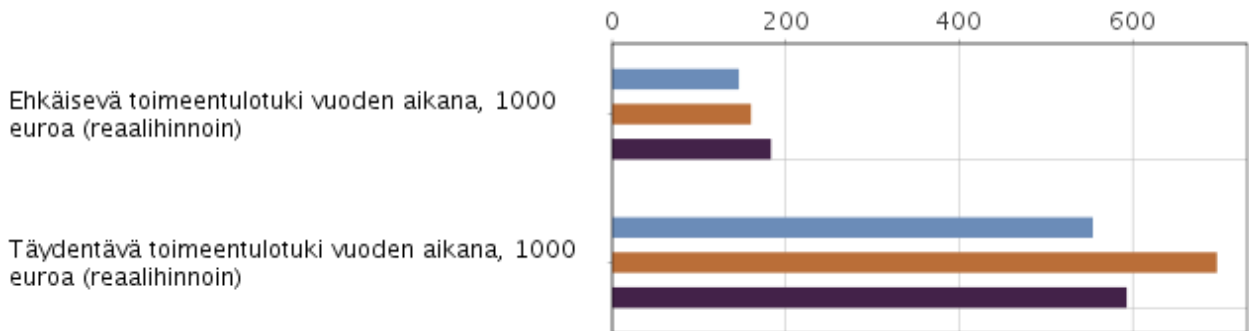
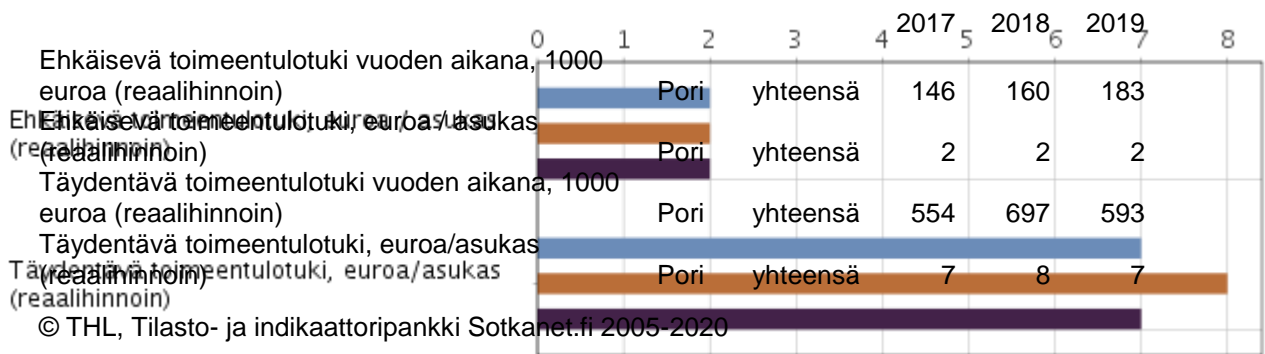

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Porissa lasten, joista on lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä on nyt ollut kasvussa – ollen kuitenkin Satakunnan keskiarvon tietämällä. Lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli samassa suuruusluokassa. Huostassa olleiden osuudessa ei merkittävää muutosta.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

2017 2018 2019

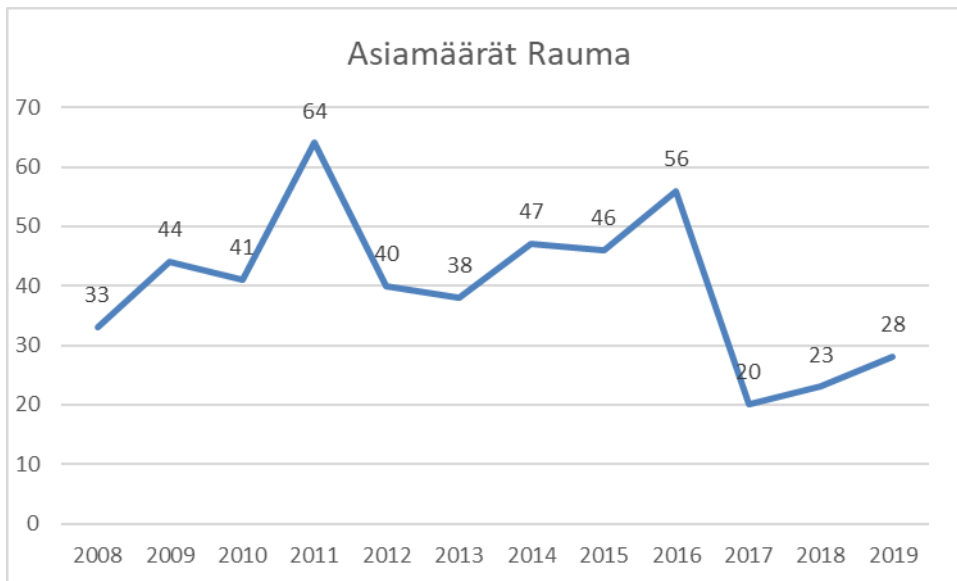
Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Pori 18	8 989 109	4 355 741	3 076 193	418 068	918 269	220 838
Pori 19	9 187 670	4 432 104	3 125 709	455 816	932 640	241 401

Perustoimeentulotuen käyttö oli samalla suurusluokalla edellisen vuoden kanssa, lievää kasvua kuitenkin. Täydentävän, että ehkäisevän toimeentulotuen tarve on ollut asukasmäärään suhteutettuna saman suuruisella tasolla. Ehkäisevä pienessä kasvussa Porissa. Täydentävä kuitenkin laskussa. Kokonaisuuden huomioiden käyttö on asiallisella tasolla.

Sosiaaliasiamiestoiminta Rauma 2019

Sosiaaliasiamiehelle kertyi asiakastapauksia 28 kappaletta. Aiempina vuosina kasvussa ollut suunta kääntyi selkeään laskuun toimeentulotuen poistuttua tilastoinnista. Nyt kuitenkin pienessä kasvussa. Yhteydenottoja on ollut asiakastapausta kohden yksi tai useampia. Joidenkin asioiden käsittely on vaatinut useita yhteydenottoja.

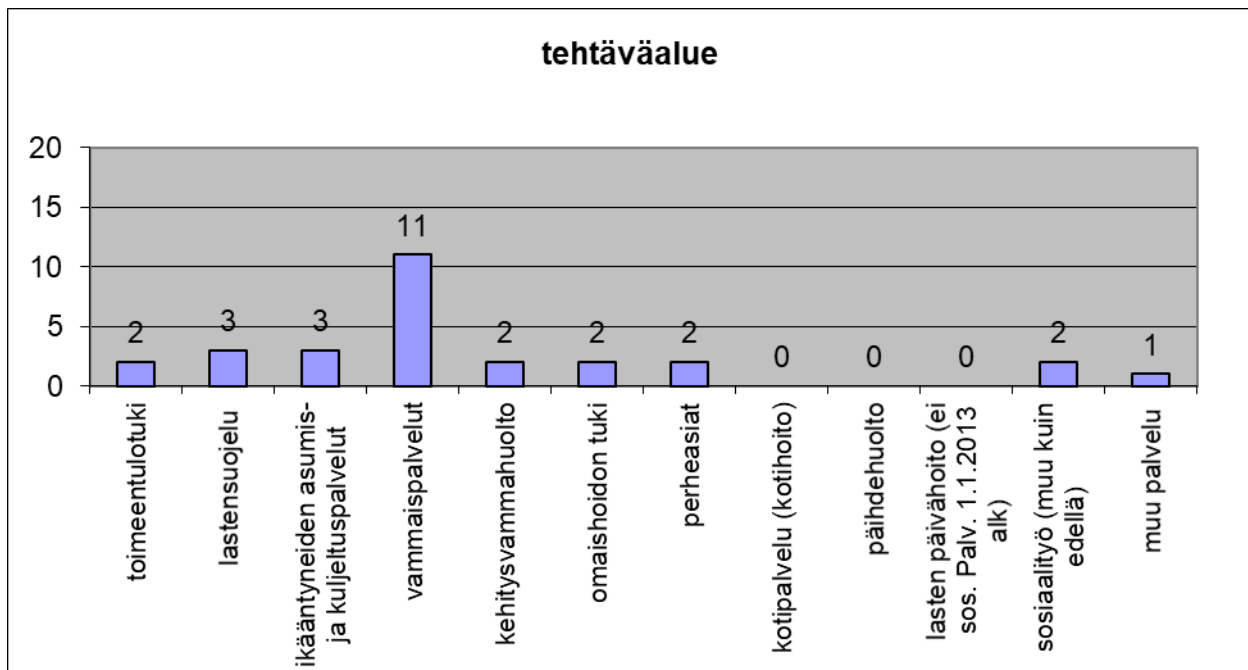

Vuonna 2019 sosiaaliasiamies on aiempien vuosien tapaan pitänyt yhtenä päivänä kuukaudessa vastaanottoa Rauman kaupungintalolla vastaanottoajan ollessa klo: 9.00-15.00. Vastaanotolle on päässyt ilman ajanvarausta.

Tarvittaessa asiakasta on ollut mahdollista tavata myös palaverissa tai kotikäynneillä.

Tehtäväalueet

Vuonna 2019 ovat asiat jakaantuneet vammaispalvelun, lastensuojelun, perheasioiden ja ikäänntyneiden asumisen ollessa yleisimpiä. Muutoin asiat ovat yksittäisiä kokonaisuuksia.

Vammaispalvelun asiat (11) ovat sinänsä tavanomaisia kysymyksiä kuljetuspalveluista ja niiden laadusta. Toisaalta kysymyksiä asunnon muutostöistä. Kun myös palveluasumisen pohdintaa – ja tässä varsinkin asiakkaan ikä aiheuttaa epäselvyyttä. Enemmän pohdintaa aiheutti lapsiasiakas, joka huoltajan mukaan jää ilman palveluita tai ainakin koulun, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon palveluiden väliinputoajaksi.

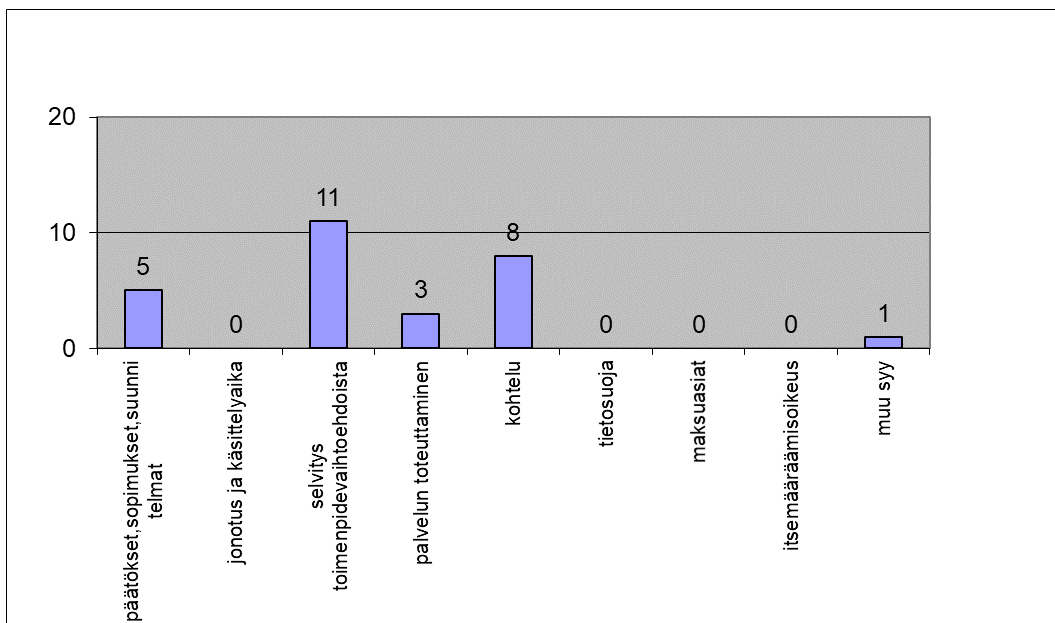
Lastensuojelun asiat kerryttivät siis kolme merkintää. Näistä kaksi oli suuntautunut siten, että yhteydenottaja koki lastensuojelun ahdistelevan ja puuttuvan liikaakin perheen elämään. Ja toisaalta yksi koki, että tarvittavia tukitoimia ja moniammatillista yhteistyötä ei saa.

Tyyliltään lastensuojelun asiat ovat tyypillisiä yksittäisasiota, joissa perheellä ja viranomaisella on asiasta eriävä mielipide.

Ikääntyneiden asumis- ja kuljetuspalvelut aiheuttivat vuonna 2019 kolme yhteydenottojen asiakokonaisuutta. Nämä sisälsivät toisaalta kritiikkiä Tammelaan kohtaan, jossa omaisen mukaan ei pystytä ottamaan huomioon asiakkaan yksilöllisiä tarpeita vaan asia ajautuu helposti riitaan. Lisäksi pohdintaa aiheutti mm. se että 85v avovaimo kokee, että ei enää jaksaa hoitaa avopuolisoaan.

Yhteydenottojen syyt

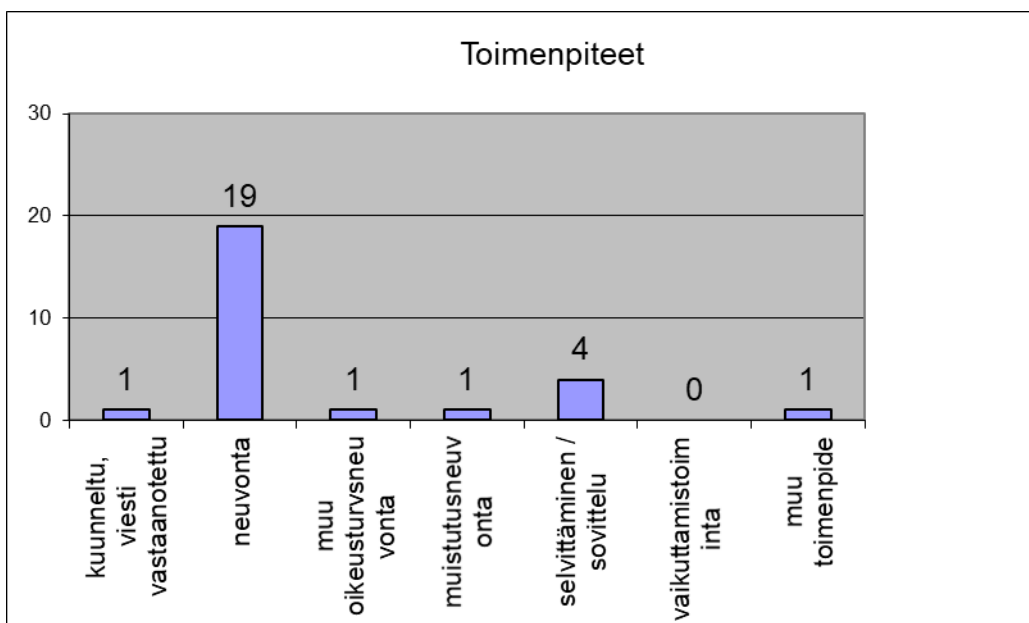
Vuonna 2019 yhteydenottojen syistä yleisin oli ”Selvitys toimenpidevaihtoehdosta”-sektorista aiheutuneet kysymykset.

Kohtelun kahdeksan asiaa kohdistuivat kehitysvammahuollon (2), perheasioiden (2), toimeentulotuen (1), lastensuojelun (1) ja vammaispalvelun (1) alueelle.

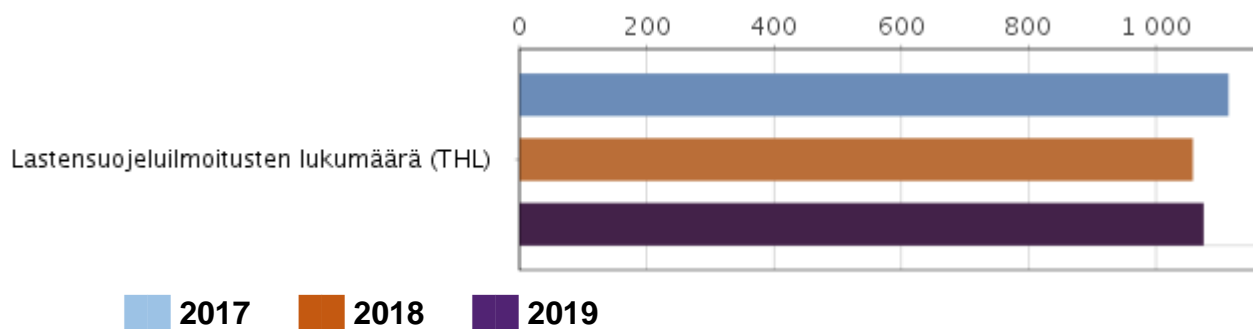
Toimenpiteet

Vuonna 2019 tyypillisin sosiaaliamiehen toimenpide on asiakkaan neuvominen hänen asiassaan (19) Lisäksi Tapauskohtaisesti asiakasta on ohjattu muiden palveluiden piiriin ja asiakkaan suostumuksella on voitu neuvotella sosiaalitoimen työntekijöiden kanssa puhelimitse.

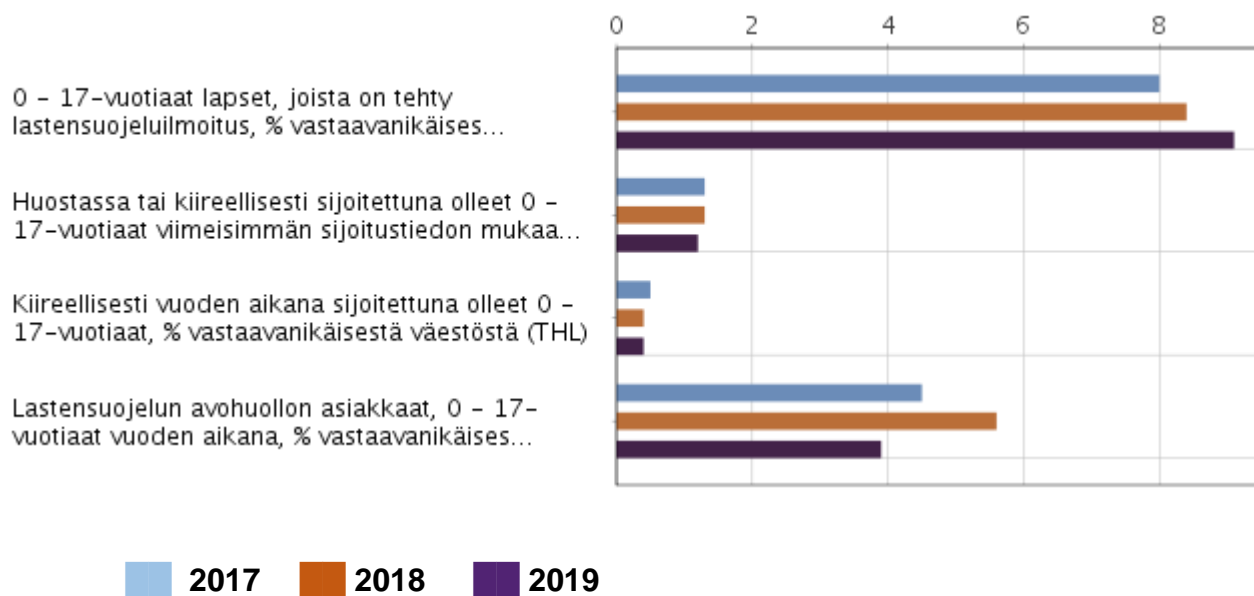

Lastensuojelu

Raumalla kirjattiin vuoden 2019 aikana 1075 lastensuojeluilmoitusta. (2018; 1075, 2017; 1114, 2016; 878, 2015; 891, 2014; 924, 2013; 843, 2012; 968, 2011; 980, 2010; 811) Lukumäärä on hyvin pitkälti samalla tasolla aiemman kanssa.

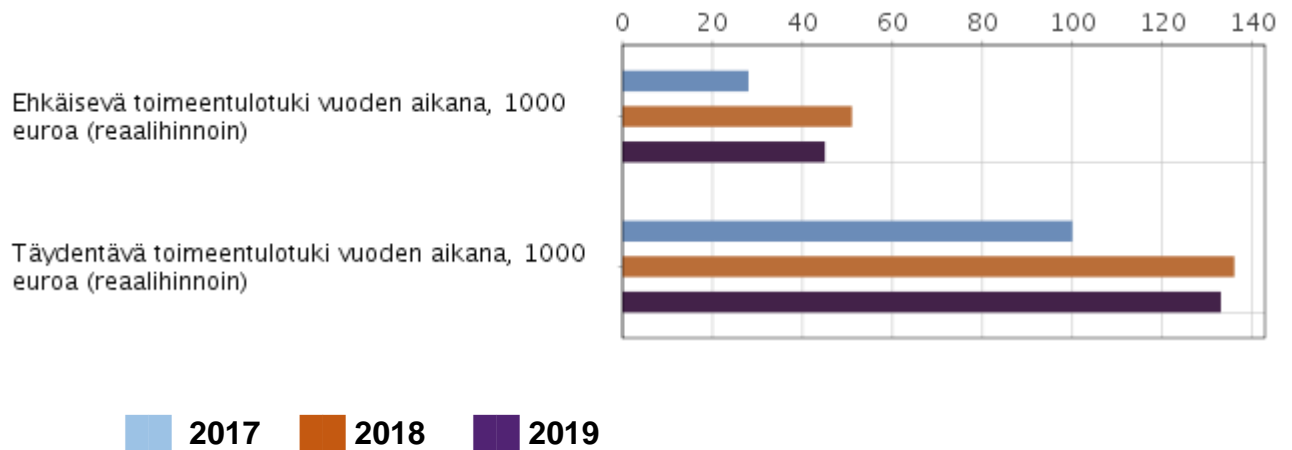

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Raumalla lasten, joista on lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä on viime vuodet olleet pienessä nousussa ja onkin nyt yli Satakunnan keskiarvon. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli nyt laskenut. Huostassa olleiden osuudessa ei merkittävää muutosta.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä.

	2017	2018	2019
Ehkäisevä toimeentulotuki vuoden aikana, 1000 euroa (reaalihinnoin)	28	51	45
Ehkäisevä toimeentulotuki, euroa / asukas (reaalihinnoin)	1	1	1
Täydentävä toimeentulotuki vuoden aikana, 1000 euroa (reaalihinnoin)	100	136	133
Täydentävä toimeentulotuki, euroa/asukas (reaalihinnoin)	3	3	3

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2020

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Rauma 18	3 127 442	1 263 563	1 260 628	155 078	380 678	67 495
Rauma 19	3 095 185	1 269 097	1 254 969	149 934	347 109	74 076

Raumalla perustoimeentulotuen määrä säilyi samassa suuruusluokassa, verrattuna vuoteen 2018

Tarveharkintaiseen toimeentulotuen määrä pysynyt samassa suuruusluokassa.

Täydentävän ja ehkäisevän käyttö on kokonaisuus huomioiden niukahkoa ja taso voisi olla korkeampikin

. Sosiaaliasiamiestoiminta Siikainen 2019

Vuoden 2019 Siikaisten alueelta kertyi vain kaksi asiakasasiaa. Määrät ovat edelleen hyvin satunnaisia. (2018; 1, 2017; 6, 2016; 3, 2015; 2, 2014; 6, 2013; 8, 2012; 4, 2011; 4, 2010; 2, 2009; 1).

Siikainen on vuodesta 2009 alkaen ollut Posan aluetta, eli omaa sosiaalitoimen organisaatiota ei ole.

Vuoden 2019 kaksi asiaa koskivat lastensuojelun asiakasperheen esittämää kritiikkiä sosiaalitoiminnan kohtelusta. Yhteydenottaja koki sosiaalitoimen ahdistelevan heitä toimenpiteillä.

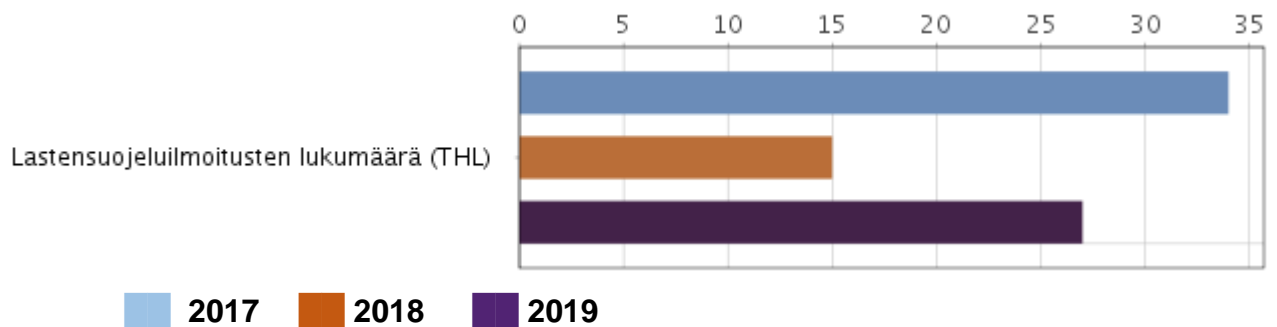
Toisaalta kysymys oli myös kokemuksesta, että asianosaiset eivät saa tietoja lastensuojelusta.

Asiakkaat saivat neuvontaa asioissaan ja toisen yhteydessä sosiaaliasiamies osallistui asiakaspalaveriin.

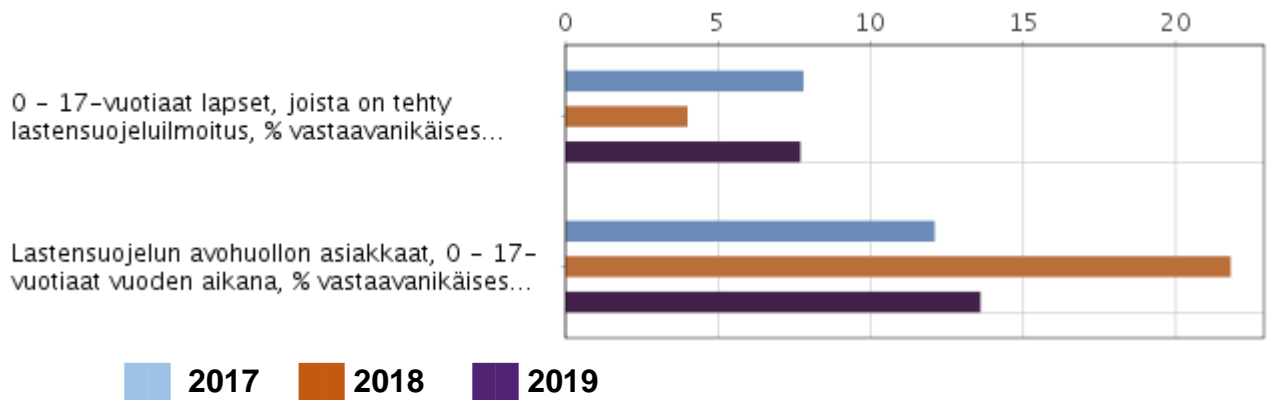
Lastensuojelu

Siikaisten lastensuojelun toimialueella PoSa kirjasi vuoden 2019 aikana 27 lastensuojeluilmoitusta. (2018; 15, 2017; 34, 2016; 29, 2015; 31, 2014; 49, 2013; 49, 2012; 25, 2011; 29, 2010; 24)

Lastensuojeluilmoitusten määrässä on pienelle kunnalle tyypillistä vaihtelevuutta.

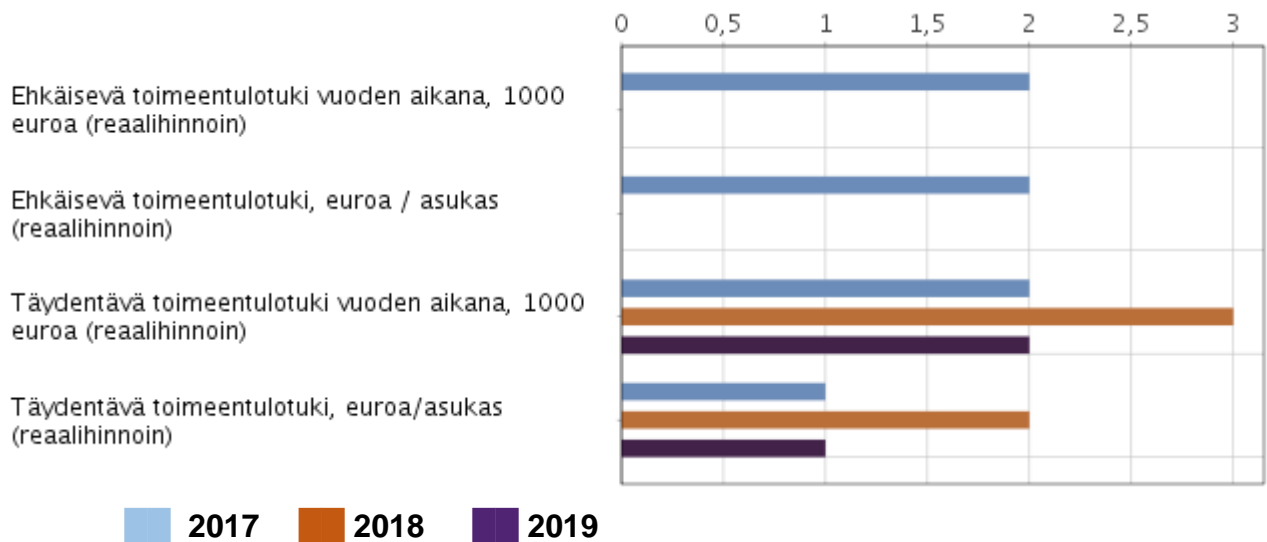

Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Siikaisissa lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli pienessä nousussa. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli prosentuaalisesti laskussa, vaikkakin edelleen korkealla. Pienen kunnan kohdalla prosenttiosuudet ovat hankalia mittareita, mutta verrattuna muuhun Satakuntaan, lastensuojelun piirissä on runsaasti toimintaa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Siikainen 18	53 101	22 605	20 968	3 339	5 289	900
Siikainen 19	50 820	16 450	19 235	4 350	7 390	3 394

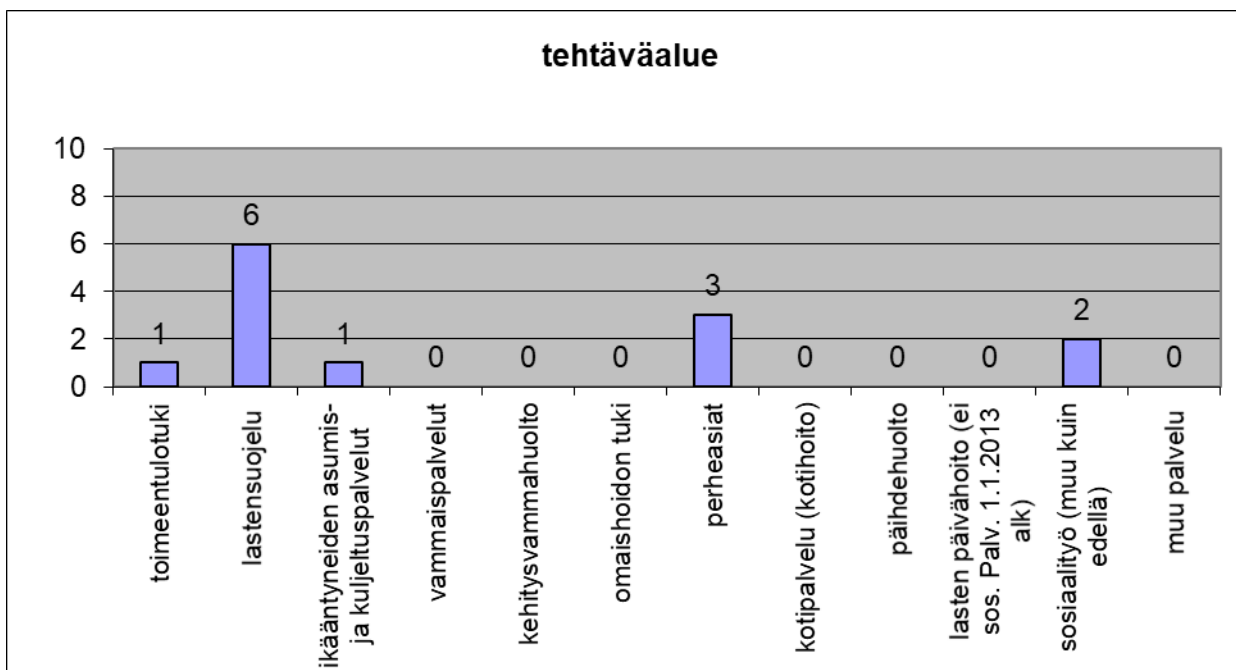
Perustoimeentulotuen käyttö on laskenut Siikaisissa vuoteen 2018 verrattuna. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen tarve vaikuttaa satunnaiselta. Mikä on ollut pienen kunnan kyseessä ollen käytäntö jo aiempinakin vuosina.

Sosiaaliasiamiestoiminta Säköylä 2019

Vuoden 2019 aikana Säköylästä kertyi sosiaaliasiamiehelle 13 asiakastapausta. (2018; 6, 2017, 9, 2016; 18, 2015; 13, 2014; 8, 2013; 12, 2012; 7, 2011; 8, 2010; 11, 2009, 8)

Asiakasasioiden määrä on vuosittain aaltoileva.

Yhteydenottoja on tyypillisesti yksi tai useampia asiakastapausta kohti ja ne ovat tapahtuneet puhelimitse.

Perheasiat aikaansaiivat kaksi (2) yhteydenoton tarvetta. Toisaalta kyse oli tietopyynnöstä, jossa asiakas koki, että ei ollut saanut pyytämäänsä asiakirjoja sosiaalitoimelta. Toisessa asiassa kyse oli mahdollisesta lapsen muuttamisesta toiselle vanhemmalle, toisesta kunnasta.

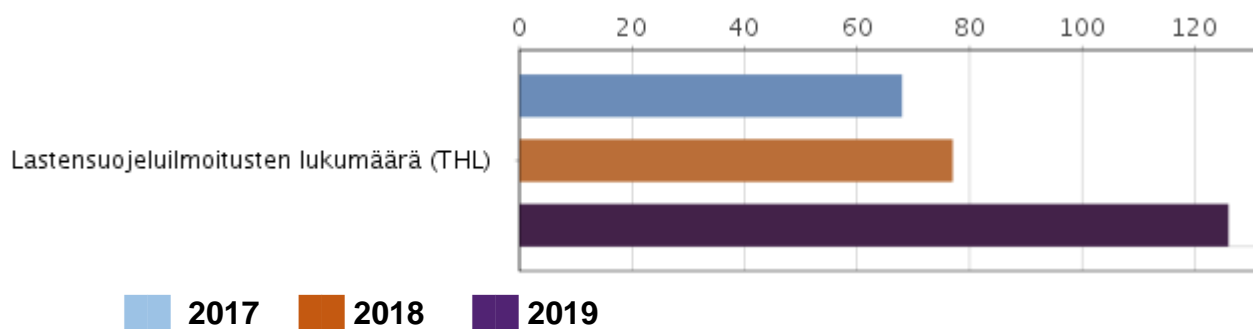
Lastensuojeluun kirjatut asiat (6) käsittelivät mm. tapaamismahdollisuuksien kritiikkiä ja suunnittelua lastensuojelun etenemisestä. Toisaalta kritiikkiä aiheutti myös tiedonsaannissa koetut ongelmat. Ylipäätään asiakkaat eivät kokeneet pystyvänsä itse hoitamaan yhteydenpitoa viranhaltjoihin.

Yhden lastensuojeluasian yhteydessä sosiaaliasiamies osallistui asiakastapaamiseen sijoituspaikassa.

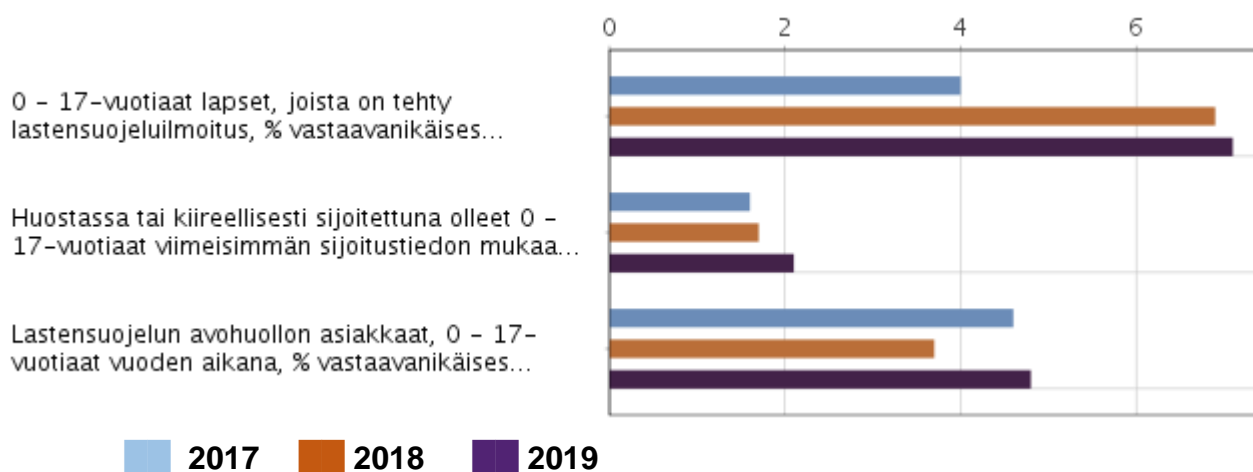
Käsiteltiin myös hautauskustannuksia, elatusapukysymystä, lastenvalvojan tavoittamisen vaikeutta. Toisaalta yhteydenottaja koki turhana sen, että iäkäs omainen oli saanut tehostetun palveluasumisen päätöksen, koska kyse oli saattohoidosta.

Lastensuojelu

Säkylän sosiaalitoimessa kirjattiin vuoden 2019 aikana 126 lastensuojeluilmoitusta (2018; 182, 68, 2016; 96, 2015; 97, 2014; 67, 2013; 60, 2012; 81, 2011; 24, 2010, 23) Ilmoitusten määrässä on vaihtelua, tällä kertaa lähes kaksinkertainen vuoteen 2017 verrattuna.

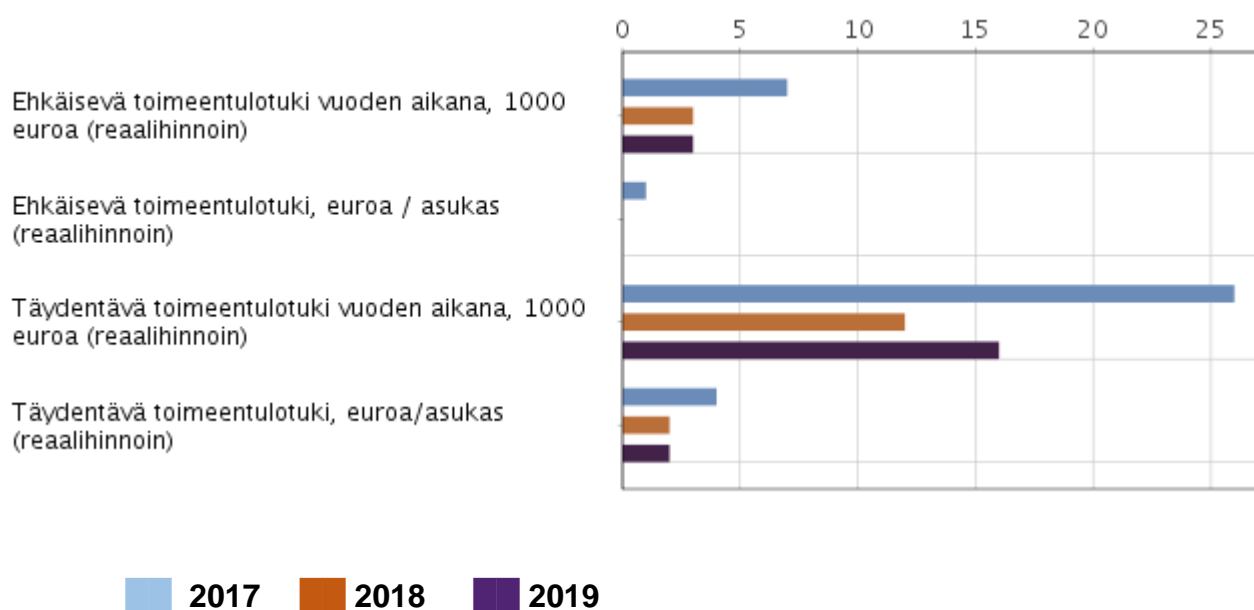

Vuoden 2019 sosiaaliamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta (%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Säkylässä lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli kasvussa. Avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli pienessä kasvussa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiempina vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä..

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Säkylä 18	318 501	106 297	128 102	23 443	44 825	15 833
Säkylä 19	322 009	107 795	122 086	23 608	50 502	18 017

Säkylässä tarveharkintaisen toimeentulotuen tarve on matalalla tasolla. Täydentävä toimeentulotuki kasvoi hieman. Kelan perustoimeentulotuki oli pienessä nousussa

Sosiaaliasiameistointi Ulvila 2019

Vuoden 2019 aikana ulvilalaisia asiakasasioita kirjattiin enää kuusi asiakokonaisuuden yhteydessä, samaan tapaan kuin vuonna 2017 ja 2018..

Asiakasyhteydenottojen määrä on ollut merkittävästi laskeva viimeisten vuosien aikana. Asukasmäärään suhteutettuna asiakasasioiden määrä on merkittävän alhainen.

Ulvila kuuluu Porin perusturvan yhteistoiminta-alueeseen. Oma sosiaalitoimen organisaatiota ei ole.

Vuonna 2019 asiat jakautuivat; toimeentulotuen (2), ikäihmisten asumispalvelun (2) Lastensuojelun (1) ja muun sosiaalityön (1) kesken.

Toimeentulotuen asioissa pohdittiin suurempien terveydenhuollon kustannusten kattamista. Kela vai sosiaalitoimi. Ilmeisesti perustoimeentulotuki toimi huonosti asiakkaan tilanteeseen.

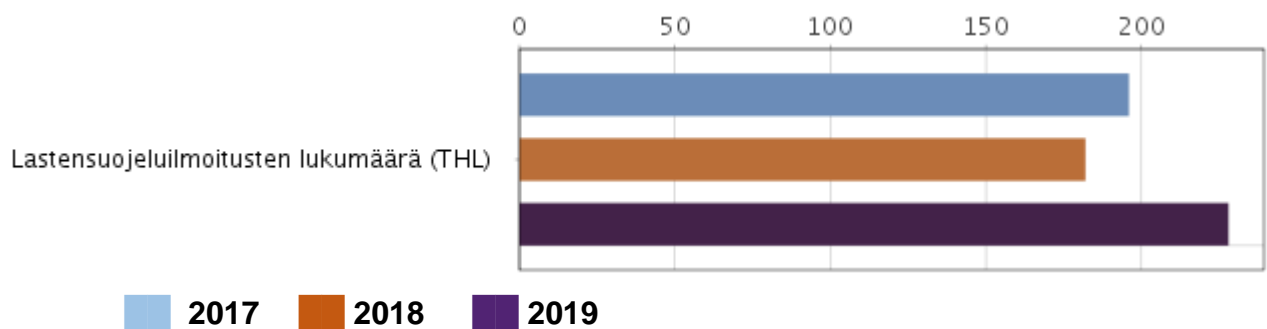
Ikäihmisten asumispalveluiden koskivat asiakasmaksuongelmaa Porin puolelle sijoitetun vanhuksen asiassa. Toisaalta kriikkiä Attendo Latokartanoon hoidon laadusta, asiakkaalla ihorikkoja ym.

Sosiaaliasiamiehen yleisin toimenpide Ulvilassakin on asiakkaan neuvominen hänen asiassaan.

Lastensuojelu

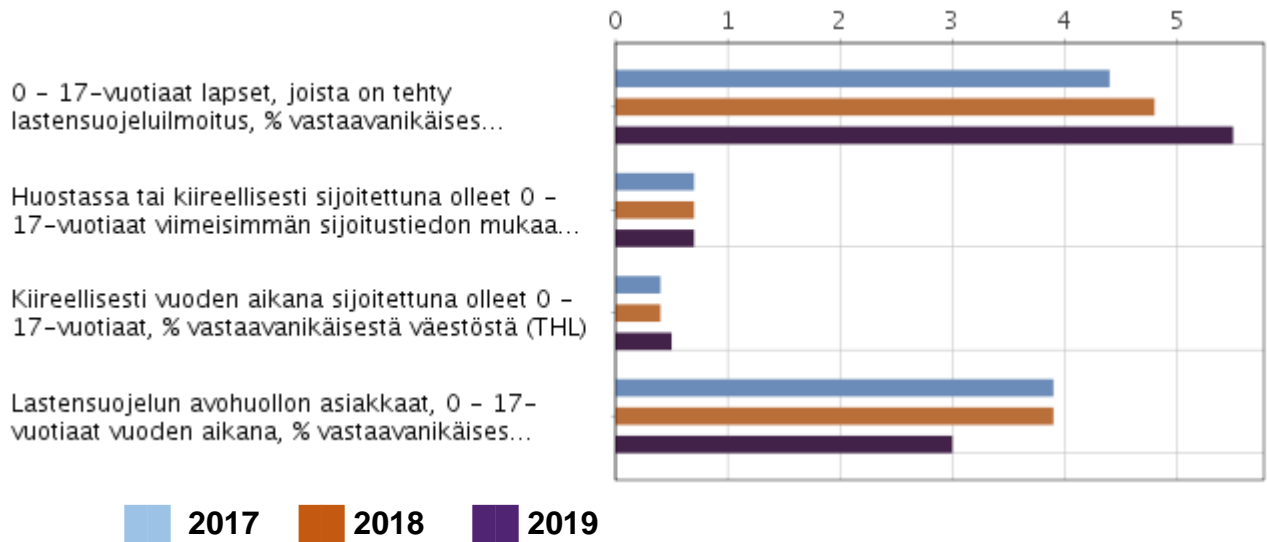
Lastensuojelussa kirjattiin vuoden 2019 aikana 228 lastensuojeluilmoitusta (2018; 182, 2017; 196, 2016, 249, 2015; 2013, 2014; 215, 2013; 177, 2012; 164, 2011; 212, 2010;139).

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä on vaihteleva, mutta samaa taso menneiden vuosien kanssa.

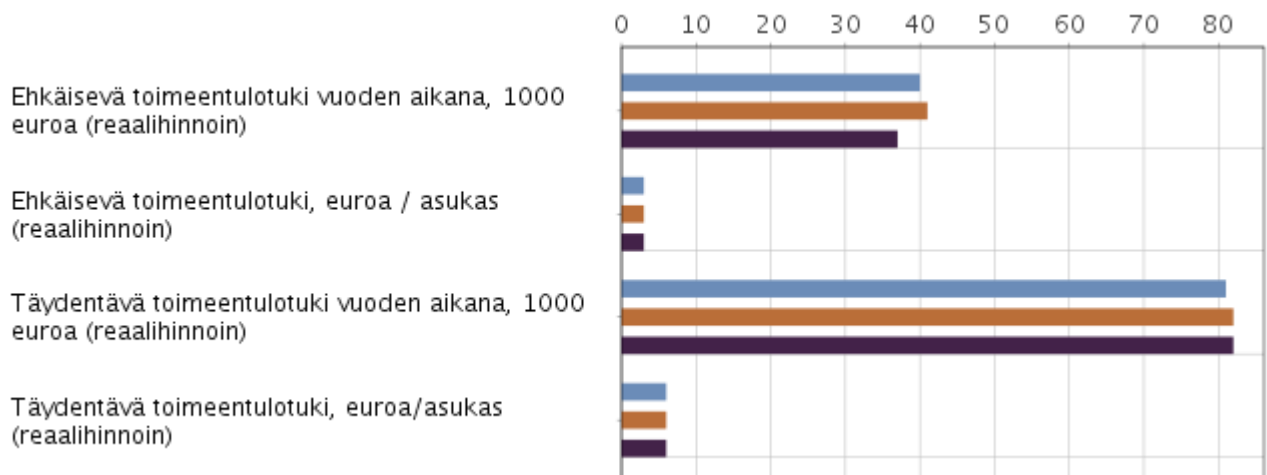
Vuoden 2019 sosiaaliasiamiehen selvityksessä on hyödynnetty THL:n jo olemassa olevaa tilastotietoa lastensuojelun määristä, ja verrataan lastensuojelun asiakkuutta

(%) vastaavan ikäiseen väestöön verrattuna. Samalla tehdään vertailu kolmen viime vuoden kehityksen suhteen. Ulvilassa lasten, joista oli lastensuojeluilmoitus tehty, suhteellinen määrä oli kasvussa. Toisaalta avohuollon asiakkaina olleiden lasten osuus oli pysynyt samalla tasolla. Samoin, kuin huostassa olleiden suhteellinen osuuskin. Ulvilassa huostassa olevien osuus on suhteellisen pieni, verrattuna muuhun Satakuntaan.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen Kela-muutoksen jälkeen kunta ei enää pysty vaikuttamaan perustoimeentulotuen käyttöön. Tilastoon saadut perustoimeentulon myöntömäärät on saatu Kelan tiedoista. Harkinnanvaraisen toimeentulotuen 2018 tilastotiedot on hankittu THL:n tilastoista. Aiemmin seurannassa olleen Täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen osuuden koko toimeentulotuesta arvioinnista on nyt luovuttu, koska myöntäjätaho on eri. Aiemmin vuosina hyväksi tasoksi on arvioitu 10% perustoimeentulotuen määrästä. Hallituksen esityksen (HE 134/2000) mukaan tavoitteena on, että ehkäisevän toimeentulotuen suuruuden tulisi olla noin 3,3 prosenttia kunnan varsinaisen toimeentulotuen (perustoimeentulotuki ja täydentävä toimeentulotuki) menoista. Kelan perustoimeentulotuen tehtäviin kuuluu päättää myös aiemmin täydentävän toimeentulotukeen sisältyneen esim. vuokravakuuksien myöntämisestä.

■ 2017
 ■ 2018
 ■ 2019

Kelan maksaman perustoimeentulotuen etuusmenot vuonna 2019

	Menot yhteensä, €	Tuki perusosaan kuuluviin menoihin, €	Tuki varsinaisiin asumismenoihin,	Tuki muihin asumiseen liittyviin menoihin, €	Tuki terveydenhuoltomenoihin	Tuki muihin menoihin, €
Ulvila 18	765 719	313 636	308 117	37 173	78 907	27 885
Ulvila 19	767 929	321 966	288 579	48 617	80 228	28 538

Uvilassa perustoimeentulotuen tarve on ollut 2019 samassa suhteessa aiemman vuoden kanssa. Tarveharkintaisen toimeentulotuen käyttö on runsaalla tasolla, mikä on pysynyt aiempien vuosien suuruusluokassa.

Lähteitä

- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 23.6.1977/519
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- SOSIAALIHUOLTOLAKI SOVELTAMISOPAS Opas on päivitetty 7.12.2016 Sosiaali- ja terveysministeriö
- Kela, toimeentulotukitilastot
- THL sotkanet
- Valvira, www.valvira.fi
- Lakitekstit: www.finlex.fi
- Sosiaali ja terveysministeriön julkaisuja 2013:4, Opas toimeentulotukilain soveltajille
- Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2001:11. Sosiaalihuollon asiakkaan asema ja oikeudet SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ Helsinki 2001